

ION BĂIEȘU
IUBIREA
E UN LUCRU
FOARTE MARE

Tanta Costel

ION BĂIEȘU

IUBIREA E UN LUCRU FOARTE MARE

(Câteva minunate povestiri
despre Tanța și Costel)

1967

Cuprins

De vorbă cu cititorii 3

„S-au cunoscut la Medgidia într-o gară” 6

„Îți mai aduci aminte, dragă?” 18

„La nunta ta eu am să vin...” 28

„Ce cauți tu în viața mea?” 38

„O, cât sufăr pentru tine!” 53

„Mi te-ai lipit de suflet ca timbrul de scrisoare” 64

„Pe o creangă de salcâm...” 75

„De ce mă minți cu-atâta nepăsare?” 85

„Unde ești tu, vom fi toți trei...” 98

„Pleacă-un tren în zori din gară” 114

„O, ce seară minunată” 123

De vorbă cu cititorii

Așa cum am destăinuit recent în cadrul unui răsunător interviu acordat în exclusivitate revistei „Grădina, via și izlazul”, pe tema reflecției în literatură a figurii grădinarului contemporan de tip nou, în ultimii ani, între mine și cititori s-au stabilit unele relații extrem de strânse. Constat astfel, cu o foarte pozitivă surprindere, că toți acei oameni care se apleacă cu interes asupra modestelor mele pagini simt în mod spontan și simultan nevoia de a-mi scrie, fie pentru a-și exprima satisfacția față de o operă sau alta de-a mea, fie pentru a cere lămuriri suplimentare în legătură cu acestea, fie numai pentru a mă întreba de sănătate și a-mi ura fericire. Iată însă că în ultimele luni, de când am creat aceste minunate personaje model, care sunt Tanța și Costel, interesul cititorilor față de persoana mea a atins (vă rog să-mi iertați cuvântul) demența. În fiecare dimineață, poștașul (un ciubucar ordinar!) îmi aruncă în brațe, cu vizibil dispreț, un vraf imens de scrisori. Ce-mi scriu cititorii? Nouăzeci și opt la sută – majoritatea femei – (de altfel, ele întotdeauna mi-au apreciat talentul mai mult decât bărbații) își exprimă admirația față de forța și virilitatea mea artistică neobișnuită. Unu la sută mă înjură groaznic, iar ceilalți unu la sută îmi pun întrebări. Trebuie să vă spun că aceste întrebări sunt atât de interesante, atât de nostime și de ciudate, încât nu o dată mi se întâmplă, din cauza lor, să cad pe gânduri zile întregi. De fapt, cititorii care îmi pun întrebări sunt cei pe care îi iubesc cel mai mult, pe care îi respect cel mai mult și iată de ce profit de posibilitatea pe care o am acum pentru a răspunde pe scurt măcar la câteva din scrisorile pe care le-am primit chiar azi de la ei.

Vasile C. — Buzău: „Ideea cu Tanța și Costel este originală, proprie sau este inspirată din opera vreunui confrate?”

Răspuns: Nu, ideea nu este originală și cu atât mai puțin proprie. Este o idee pe care am descoperit-o, așa cum cu

bunăvoință insinuați, în opera unui alt scriitor, de unde am preluat-o, așa cum se spune, creator. Foarte mulți intelectuali avizați, ca și dvs., au sesizat imediat împrumutul și mi-au spus-o în față. Cum nu regret absolut deloc ceea ce am făcut (în istoria literaturii sunt exemple și mai grosolane), pot să dau pe față și titlul lucrării din care m-am inspirat: „Câinele soldatului”.

Lilly Porumb – Medgidia: „Vă rog să-mi răspundeți sincer dacă Costel este de felul lui original din Medgidia, deoarece, dacă este așa, eu l-am cunoscut personal tot pe peronul gării, noaptea de 12 august a.c. 1965, la ora două și un sfert. Aștept foarte emoționată răspunsul”.

Răspuns: Nu, Costel nu este original (dvs. Spuneți original, ceea ce este de fapt același lucru) din Medgidia. A trecut însă de mai multe ori pe acolo în cadrul deplasărilor sale pe teren și probabil că, cu o astfel de ocazie, ați avut fericirea personală de a-l cunoaște. Dar nu înțeleg ce vreți să insinuați cu asta? C-o să intrați și dvs. În istoria literaturii?

V.V. – Coțușca: „Când v-a venit ideea de a scrie Tanța și Costel?”

Răspuns: Într-o zi.

Vasilica A. Vasile – Lehliu: „Dvs., care ați scris «Iubirea e un lucru foarte mare», ați fost vreodată îndrăgostit cu adevărat?”

Răspuns: Da, dar nu-mi amintesc exact de cine.

Georgeta Țacă – Bolintinu: „Puteți să-mi trimiteți și mie unul din modelele de pulovere compuse de Tanța personal, ca să mă îmbrac și eu la fel ca ea?”

Răspuns: Da. Va trimite mâine.

Gelu Mărar – Focșani: „Deși sunt la vârsta de 55 de ani, nu m-am decis încă ce meserie să-mi aleg în viață, fiind întreținut de părinți. Puteți să-mi dați un sfat?”

Răspuns: Da. Faceți-vă scriitor.

Costică C. — Coțofeni: „E adevărat că întâmplările Tanței și ale lui Costel sunt autobiografice, în sensul că vi s-au întâmplat chiar dvs. Personal?”

Răspuns: Da, e adevărat. În realitate, trebuie s-o recunosc, Costel sunt eu, iar Tanța nevastă-mea. Toate întâmplările descrise le-am trăit mai întâi personal, iar abia după aceea le-am transcris.

Evident, am făcut unele mici schimbări, pentru a deruta. Astfel, eu nu m-am cunoscut cu nevastă-mea în gară la Medgidia, ci în gară la Buzău; ochii ei nu sunt albaștri spre verde, ci verzi spre albastru, iar pe vremea aceea eu nu lucram la ORACA, ci la Oficiul pentru colectarea părului de capră. Abia mai târziu m-am făcut scriitor.

Mihu I. — Chitila: „Care e numele adevărat, deoarece se zvonește că Băieșu este un pseudonim?”

Răspuns: Într-adevăr, Băieșu este un pseudonim. Pe mine mă cheamă de fapt Ion.

Celorlalți cititori le voi răspunde direct acasă, deoarece întrebările lor cuprind unele aluzii care ar putea produce confrăților mei grave complexe de inferioritate. Tuturor va urez: noapte bună!

Autorul

„S-au cunoscut la Medgidia într-o gară”

Ne aflăm pe peronul gării Medgidia. Vară. Cald. Chiar foarte cald. E atât de cald încât șinele de cale ferată se dilată văzând cu ochii. La bufet, muștele au leșinat de zăpușeală pe platoul cu chiftele și cârnăciori de porc. În biroul Mișcării, telegraful zdrăngăne fără entuziasm, monoton. Pe peron se află în total șapte persoane, care așteaptă fie acceleratul dinspre Constanța, fie personalul dinspre București. Din toate aceste șapte persoane, numai două ne atrag atenția și numai asupra lor ne vom concentra privirile. Ea stă pe o bancă, cu valijoara alături, cuminte și sobră. Nu privește nici în dreapta, nici în stânga. Din când în când, mai exact spus, din două în două minute, își privește ceasul de la mână, marca „Cornavin” – iar un ochi atent și sensibil ar putea observa că ea face acest gest cu o anumită distincție și mândrie pentru obiectul cu care este înzestrată mâna sa stângă.

Tot pe peron se află un tânăr destul de bine făcut fizicește, care poartă în mână o servietă din imitație de piele, servietă în care se află amestecate hârtii oficiale, o pijama, o mașină de ras, un săpun „Cheia” și alte obiecte de interes intim. El se plimbă prin fața băncii pe care este așezată fata de aproape cinci minute. Distanța pe care o parcurge este de cincisprezece metri, pe care o cuprind exact șaisprezece pași, numărați atât de ea, cât și de el. În timpul în care parcurge acest itinerar atât de monoton, privirea lui este ațintită neconținut asupra ei. De ce o privește el atât de insistent? Poate că nu întâmplător. Și poate nu e întâmplător că, în același timp, nici ea nu este străină de această manevră și că urmărește totul cu coada ochiului, în așteptarea a ceea ce avea să se întâmple în mod inevitabil.

Pentru că, într-adevăr, la ora paisprezece și douăzeci și unu, el se oprește în fața ei, o fixează cu o privire

indescriptibilă, cuprinzând în ea cel puțin douăzeci și unu de sentimente și nuanțe, se uită apoi la ceasul lui de mână, marca „Pobeda”, după care se apropie și o întreabă cu o voce numai aparent dezinteresată:

— La dumneavoastră e tot paisprezece și douăzeci și unu?

Tanța îl privește o clipă mirată, deși se poate spune că undeva, în sufletul ei, aștepta această întrebare gravă.

— Nu. La mine este paisprezece și douăzeci și doi.

Costel își verifică încă o dată ceasul, mirat peste măsură de această nepotrivire orară, după care se așază lângă ea pe bancă, pentru a-l potrivi după al ei. Și dacă tot se așază, evident, se simte obligat să întrețină cu ea o anumită discuție, pentru a fi politicos.

— Și dumneavoastră ați pierdut acceleratul?

— Da.

— Eu la fel. Ce ghinion! Mergeți departe?

— Până la Lehliu.

— Eu la Babadag.

Tanța îl privește uimită. Parcă nu-i vine să creadă.

— La Babadag?!

— Da. De ce mă întrebați?

— Din curiozitate.

— Cu ce ocazie la Medgidia? În interes de servicii?

— Nu. La o rudă.

Costel o privește cu o uimire incalificabilă, de parcă i-ar fi spus că are trei mâini și două capete.

— Aveți o rudă la Medgidia?

— Da, am. De ce mă întrebați?

— Așa, din curiozitate. În sfârșit... Nu vi se pare prea cald?

Tanța se gândește o clipă, meditând cu toată gravitatea asupra stării timpului: să spună că e cald, să spună că nu e cald? În sfârșit, se decide:

— Ba da. Mi se pare.

Costel o privește atent și se decide apoi să facă o propunere concretă:

— Ar trebui să luăm o bere.

Tanța refuză precaută:

— Mulțumesc, eu nu iau bere.

— De ce?

— E amară.

Motivul i se pare lui Costel puțin plauzibil, dar îl acceptă.

— Mă rog, fiecare cu gustul lui. Atunci poate luați doi mititei.

— Mulțumesc. Nu obișnuiesc.

Costel o privește lung, cu o admirație vizibilă chiar și cu ochiul liber pe fața lui. Persoana e de caracter, rezistă frumos în fața ispitelor, nu pare o fitecine. Este cazul deci să înceapă cu ea o conversație serioasă.

— Nu vă supărați, ce vârstă aveți?

Tanța ezită o clipă. Oare întrebarea lui era sinceră sau pur și simplu ocazională? Vrea să se lămurească și întreabă la rândul ei:

— De ce mă întrebați?

— Așa, din curiozitate.

— Cât îmi dați?

— Șaptesprezece.

— O, sunt mult mai bătrână. Am optsprezece.

— Împliniți?

— Împliniți.

Conversația a înaintat atât de mult în intimități și e atât de cald pe peron, încât Costel se decide să spună și el adevărul:

— Și eu am împlinit alaltăieri douăzeci și unu.

— Alaltăieri?

— Da, chiar alaltăieri. Adică în ziua de 21.

— Interesant. De aceea v-am întrebat, pentru că și eu tot în douăzeci și unu m-am născut. Dar în iulie. În orice caz, vă urez mulți înainte.

— Mulțumesc foarte mult. Dacă nu vă deranjez, bineînțeles,

și dacă puteți să-mi spuneți: ce profesie aveți?

— Eu? Sunt casieră la Alimentara din localitate. În particular trag și la mașina de cusut.

— Și în calitate de casieră manipulați bani numerar?

— Bineînțeles, și zilnic.

— Nu e periculoși?

— Nu, că seara îi depun la CEC. Dumneavoastră cu ce vă ocupați, dacă nu vă deranjez?

Costel tușește, deși nu este bolnav, cu scopul de a câștiga timp, pentru a se întreba dacă se putea desconspira sau nu în fața unei persoane pe care nu o cunoștea suficient. În definitiv, se gândi el, și ea mi-a spus cu ce se ocupă.

— Domnișoară, eu sunt achizitor la ORACA. Achiziționez animale pentru sacrificare.

— Pentru sacrificare?!

— Da.

— Îmi închipui că nu vă e prea ușor nici dumneavoastră?

— Ușor?! Numai câte drumuri fac. Aproape tot timpul sunt în deplasare. Când mă cauți sunt pe teren: ba la Babadag, ba la Lehliu...

— Ați fost și la Lehliu?

— Evident.

— Atunci înseamnă că cunoașteți localitatea.

— Da, dar nu amănunțit. Știți ce? Hai să luăm o bere și să consumăm niște mici.

Acesta este unul din momentele cele mai intense și mai dramatice din toată istoria relațiilor dintre Tanța și Costel, putem spune momentul-cheie. Este momentul în care un „da” sau un „nu” poate avea pentru destinul lor consecințe incalculabile. De altfel, Tanța nu e proastă, sesizează imediat că se află la o răscruce și rămâne pe gânduri circumspectă, întârziind anume răspunsul. Aparent, problema e simplă: să accepte sau nu. Întrebarea se pune însă și altfel: dacă acceptă, nu va crede el că este prea abordabilă și prea sociabilă? Iar dacă nu acceptă, nu o va lua el drept una nedusă la biserică? În cele din urmă, judecând totul cu maximă luciditate, Tanța se hotărăște să accepte, dar cu un amendament foarte precis:

— Accept, dar nu consum decât doi mici și beau maxim un țap.

— Mă rog, consumați dumneavoastră cât aveți posibilitatea.

Ea se ridică, el pornește înainte, deschide ușa bufetului larg, ca orice om cu diurnă în buzunar, ea intră după el, sfioasă, și se așază amândoi la o masă.

— Maistre! Opt mici, o halbă și un țap.

Stând acum față în față, ei simțiră simultan necesitatea sporirii intimității. Inițiativa o luă el, așa cum era și normal:

— Nu vă supărați, îmi dați voie să-ți zic tu?

Tanța se gândi că, dacă a ajuns să consume cu el mici și bere, ce importanță mai avea cum își spuneau: tu sau dumneavoastră? Fu de acord.

— Da, spune-mi cum îți face plăcere.

Micii și berea întârziiau, cum era și firesc, așa că Costel făcu discuția să avanseze:

— Și, în general, tu cum te distrezi?

— Sâmbătă seara mă duc la dans. Câteodată mă duc și la film.

— Pă Pardaillan l-ai văzut?

— De trei ori: o dată cu mama, o dată cu tanti și pe urmă m-am dus și singură.

— Cărți citești?

— Nu, căci m-adoarme.

— Și pe mine la fel. Nu știu de ce, dar m-adoarme al dracului. C-aș putea să citesc cât merg cu trenul, că merg câteodată ziua și noaptea, dar uite, îți spun sincer, mai mult îmi place să mă uit pe fereastră. Ție nu-ți place?

— Îmi place când e peisage. Când nu e peisage prefer mai bine să cad pe gânduri.

În sfârșit, ospătarul aduce micii și berea. Mirosul micilor, cu seul sfârâind în ei, le dă brusc o efervescență intelectuală care își arată repede consecințele:

— Maistre, i-ai prăjit bine? Dacă nu i-ai prăjit, să știi că ți-i dau la remaniat. Hai, servește. Ia și sare. Sau vrei cumva muștar?

— Nu, muștar nu obișnuiesc.

Tanța se uită în jur după tacâmuri, dar la bufetul gării Medgidia nu se dau la mese furculițe, iar de cuțite nici vorbă, pentru că se fură, deși toate tacâmurile au pe ele gravat încă de la fabrică inscripția „Furat de la bufetul C.F.R. Medgidia”. Ca să salveze situația, ea prinde micul cu degetele de la mâna dreaptă, dar nu cu toate degetele, ci numai cu două, mai bine zis cu vârful lor. Ducând spre gură micul, ea ridică degetul mic în sus, ca un semn al distincției sale funciare, al educației primite în familie și al demnității de salariată. Din când în când, ea își șterge colțurile buzelor cu degetele și își aranjează cu discreție o șuviță rebelă de pe frunte.

— Auzi, o îndeamnă Costel, mâncând cu o poftă specifică poporului român, ia cu sare, că mie îmi place sărat.

— Și mie îmi place grozav de sărat, așa de grozav că părinții mei se și miră.

— Văd că ne potrivim. Hai, mai consumă un mic.

Tanța știe foarte bine că a mâncat deja doi, că pe farfurie a mai rămas unul singur și că pentru o fată serioasă cum e ea a mânca trei mici este deja exagerat. Drept care refuză hotărât:

— Nu. Mulțumesc. Am consumat.

— Locuiești cu părinții?

— Da.

— Mai ai frați?

— Unu, da' mai mare.

Costel a încheiat conturile, cum se spune în termeni bancari, și cu ultimul mic. Conversația face astfel un important pas înainte, alunecând ușor-ușor pe aripile lirismului.

— Tu nu te plictisești când ești singură?

— Mă plictisesc, dar pe urmă îmi trece.

Costel oftează adânc și foarte trist, ca orice ființă dezamăgită de viață:

— Totuși, altfel e când ești în doi, nu?

— Evident, nu se compară.

— Mai discuți, mai vorbești... Nu?

— Bine-nțeles.

— Că de-aia e făcut omul... Auzi? Tu cum ai ochii? Albaștri?

— Da' de ce mă întrebi?

— Așa, din curiozitate.

— E albaștri, da' bate spre verde.

Costel cercetează personal organul respectiv.

— Da, să știi că ai dreptate, bate puțin în verde. Nu mult, dar bate.

Urmează o pauză, vreme în care Costel privește lung și fără cruțare în ochii ei albaștri care bat în verde. Apoi, brusc, fără s-o lase să bănuiască absolut nimic, întreabă sec:

— Spune-mi, te rog, în principiu: părinții tăi ar avea ceva contra să te căsătorești?

Adevărul e că Tanța era pregătită de mult pentru o astfel de întrebare și răspunde ridicând cu multă siguranță sprânceana de la ochiul drept:

— Dar de ce să aibă contra?

— Te întreb.

— Păi nici nu se amestecă.

— De ce nu se amestecă?

— Păi nu se amestecă din principiu și de când cu frate-miu care s-a căsătorit peste capul lor cu una care nu era din Lehliu și pentru care ei nu i-a dat consimțământu' și...

— Și?

— Și ei are acuma doi copii de școală și tata tot nu le dă consimțământu', că nu vrea s-o accepte pe ea. Iar de atunci tata a zis că nu se mai bagă în viitoru' meu, po' să fac ce vreau și să mă mărit și cu Gingis Han.

— Chiar cu Gingis Han?!

— Mă rog, așa a zis el...

— Totuși, eu aș vrea să le ceri consimțământu'.

— De ce, dacă sunt majoră și legală?

— Nu mă obliga la explicații. Am nevoie de consimțământu' lor, pentru că așa e frumos și corect.

— Bine, i-l cer lu' mama, că ea mi l-a mai dat o dată, dar eu nu l-am luat pentru că nu mă interesa persoana.

— Și ei vrea să-ți facă nuntă?

— Da, mama vrea neapărat. Că cică o fată are și de ce să nu-i facă.

— Mă rog, dacă vrea, eu n-am nimic împotrivă, dar cu ce-o facem?

— Păi avem găini, avem rațe, găște, curcani... Tata a zis că dacă găsesc un băiat bun taie și porcu'.

Auzind de porc, Costel se opune hotărât, dintr-un sentiment pur profesional:

— E suficiente păsările, porcu' nu. Lăsați porcu' să rămână în viață.

— Îl lăsăm, că ținem toți la el, și ne e drag, că e tare blând, dar ce facem cu sarmalele?

— Fără sarmale. Friptură și-atâta. E suficient. Pentru că nici n-o să chemăm prea multă lume. Că vine unu', altul, bea, mănâncă, se duce și pe urmă te mai și înjură. Nu chemăm decât obligațiile.

— Bine, chemăm numai obligațiile.

— Și vrei să te îmbraci mireasă?

— Păi aș vrea... Să mă vadă și pe mine colegele...

— Mă rog, dacă ții neapărat... Dar nu cumpăram rochie nouă.

— Nu, nici vorbă. Închiriez una de la magazinul ăla de pe Lipscani. Auzi? Poți să-nchiriezi și tu de-acolo un costum negru.

— Lasă că am unul albastru de camgard aproape nou-nouț, l-am îmbrăcat de cinci ori. Ce, nu merge cu albastru?

— Da' de ce să nu meargă? La noi s-a căsătorit unul în gri și ce menaj fericit are.

— Da' ce, parcă culoarea contează? Contează să... Auzi? Ce e azi?

— Păi, să tot fie marți.

Costel îi prinde o mână și i-o trage puțin mai aproape, dându-i astfel de înțeles că discuția devine serioasă:

— Ascultă. Fii atentă aici. Cât durează pregătirile?

— Care pregătiri? De nuntă?

— Da.

— Păi, știu eu... Vreo zece zile...

— Ce să faceți, mă, în zece zile? Într-o zi tăiați păsările, că porcu' a rămas să nu-l sacrificați, în altă zi pregătiți friptura, și gata. E dar, îi dați zor ca să fiți gata până duminică. Eu mă întorc de la Babadag sâmbătă seara, fac întrerupere la voi douășpatru de ore și terminăm povestea. Ce atâtea probleme și complicații? Să nu uit: du-te mâine și fă-ți wasermanul.

— Că tot am eu treabă la dispensar.

— Da' ce, ești bolnavă?

— Nu, îi duc moașei un model de pulover, că la noi, la Lehliu, toate se ia după mine. Dacă-mi fac eu un lucru, a doua zi toată localitatea e în uniformă.

Se apropie ora trei. Mai precis, ceasul gării arată paisprezece și cinzeci și patru, ceea ce înseamnă că din momentul în care cei doi eroi ai noștri s-au cunoscut au trecut treizeci și două de minute. Soarele a devenit din ce în ce mai arzător, temperatura aerului e în creștere. Costel este foarte transpirat:

— Mă, ce căldură! Extraordinar! Maistre! Ia mai dă o halbă și-un țap! Ascultă, ție nu ți-e cald?

— Ba da, mi-e cald și mie.

Ospătarul aduce halba și țapul, cei doi ciocnesc și beau. El se linge pe buze de spumă, ea se șterge discret cu mâna la gură, deși pe undeva prin geantă are și o batistă. Circa un minut tac împreună, privind fiecare în altă parte. De fapt, ei nu se gândesc la nimic. Pur și simplu nu au ce spune.

— Auzi, mai zi și tu ceva.

— Ce să zic?

— Zii ceva, nu contează, ca mai e cinci minute până la tren și e păcat să le pierdem. Zi ceva despre tine...

Luată atât de direct, cum n-a fost niciodată în viața ei, Tanța se intimidează pur și simplu. Nu știe ce să zică.

— Acu', momental, nu știu ce să zic... Da' dacă mă gândesc...

Și Tanța se pune într-adevăr pe gândit, aceasta reieșind din felul foarte crunt în care își încrețește fruntea. Văzând-o cum se chinuie, lui Costel i se face milă.

— Lasă, dragă, nu te mai gândi, că nu-i musai. Mai

odihnește-ți și tu mintea, că de când cu asteniile astea... Hai noroc și călătorie plăcută!

— Mulțumesc, de asemenea.

— Și vezi, ocupă-te serios de chestiile alea, nu neglija wasermanul, pentru că în ultimă instanță el e esența.

— Cum să-l neglijez, Doamne ferește? Cum ajung, cum dau sânge. Dar tu unde ți-l faci?

— Lasă că eu mă descurc. Nu-mi purta tu mie de grijă.

Un șuierat scurt de locomotivă anunță sosirea trenului în gară. Costel plătește consumația și fug amândoi spre tren. Ea se urcă în vagon și își arata imediat bustul la fereastră. Jos, pe peron, Costel continuă să-i dea diferite sfaturi folositoare:

— Ai grijă unde pui valiza și vezi să nu ți-o fure cineva.

— Lasă c-o țin în mână.

— Mai bine. Auzi, și nu chema lume multă la nuntă. Nici chiar toate neamurile nu le chema. Din partea mea să știi că n-o s-aveți deranj: sunt orfan.

Tanța, impresionabilă, vărsă pe loc o lacrimă de mila lui:

— Vai, săracu' de tine; ești orfan?

— Lasă, nu plânge, că de multe ori e mai bine așa. Gata, a plecat! Hai, la revedere! Drum bun! Pa! Vezi să...

Trenul ia viteză și se îndepărtează. Ultimele vagoane trec pe dinaintea lui Costel. Brusc, acesta, sare ca ars și o ia la fugă după tren:

— Alo! Pardon, dați-mi voie! Alo! Hei! Cum te cheamă? Cum te cheamă? Cum te... S-a dus... Ia uite, domnule, cum uitai?! Extraordinar! Ce ghinion! Stau atâta de vorbă cu ea, discutăm atâtea lucruri și uit s-o-ntreb până și de numele mic. Așa ceva nu mi s-a mai întâmplat.

E din ce în ce mai cald. Peronul s-a golit. Cu servieta la subțioară, Costel intră în bufetul gării și comandă amărât:

— Maistre, adu o halba! Și unde zicea că se duce: la Bolintinu', la Lehliu sau la Urziceni? Nu-mi aduc aminte, să mă tai în bucăți. De când cu serviciu-ăsta mi-a slăbit memoria ceva nemaipomenit. Toată ziua cu cifre și cu taurine, slăbește, oricât ar fi ea de memorie. Maistre, adu și doi mici! Dacă nu i-am luat numele și localitatea, e clar, i-am pierdut urma. S-a

dus... Și părea fată bună, delicată, manierată, mașina de cusut... De cum am văzut-o, mi-a făcut impresie. Și ce intenții serioase aveam cu ea! De unde spunea, domnule, că e? Ia să fac eu un efort. Bolintinu' – nu. Urziceni – nu. Tecuci – nu, că era parcă din Bărăgan. Ciulnița – parcă nu. Lehliu... Parcă era Lehliu... Da, parcă era Lehliu... Dar nu sunt sigur... Mă, și ce fată bună era! Ce deli... Da, știu ce fac. Iau fiecare localitate la rând și-o caut. Foi de drum am, diurnă am... Până la urmă dau eu de ea. Dau eu de ea, nu mă las, să știu de bine c-o caut până la sfârșitul lumii. Gata, m-am ambiționat! Maistre! Ia mai dă o halbă! Mă, ce căldură!

„Îți mai aduci aminte, dragă?”

Este sâmbătă după-amiază și ne aflăm în interiorul atât de plăcut al magazinului alimentar din Lehliu, magazin model pe raion, bine aprovizionat și cu o clientelă bogată. În ghereta casieriei, Tanța eliberează bonuri și încasează bani, manipulând cu desăvârșită virtuozitate o mașină semiautomată, cu manivelă. Clienții vin la ghișeul ei, având pe față încrederea că vor fi serviți prompt și cinstit, ceea ce se și întâmplă. În magazin e o atmosferă plăcută, un murmur monoton de voci și sunete specifice.

Într-o astfel de ambianță obișnuită magazinului alimentar din Lehliu își face apariția Costel, călcând precaut, cu veșnica lui geantă din imitație de piele la subțioară. Privește în jur atent, apoi se apropie cu pași înceți de ghișeul casieritei. Figura ei i se pare desigur cunoscută, dar ezită totuși înainte de a o aborda. Ca să fie mai sigur, se postează la vreo zece metri de ea, tușește și face diferite alte gesturi zgomotoase, spre a-i atrage atenția. Dar Tanța nu a avut niciodată, și cu atât mai mult nu va avea nici acum, obiceiul de a pierde timpul plimbându-și privirile prin local după clienți, atâta timp cât în fața ei oamenii stau la coadă și cât în sertarul ei se află o sumă care nu o dată atinge cifra de zece mii lei.

Văzând că nu reușește să-i atragă atenția în niciun fel, Costel se apropie de ghișeu cu intenția vădită de a o studia pe casierită mai de-a-proape. Dar, pe bună dreptate, clienții care așteaptă la coadă disciplinați se revoltă că el intră prin fața și-l obligă să treacă la rând. Costel nu are încotro și se supune.

— Mă scuzați, eu nu cumpăr. Vreau numai să întreb ceva. Dar, mă rog, dacă vreți neapărat pot să stau și la coadă.

Bineînțeles, în sinea lor, clienții nu cred nici în ruptul capului ca el nu are într-adevăr nimic de cumpărat și Costel face eforturi să-l convingă de aceasta pe un cetățean de

alături:

— Nu cumpăr absolut nimic, am o treabă particulară cu domnișoara de la casă.

Costel s-ar fi așteptat ca respectivul să-l întrebe ce anume treabă are cu casierita, dar acesta, în chip cu totul și cu totul ciudat, nu-i puse respectiva întrebare. Surprins, Costel insistă:

— Dumneavoastră o cunoașteți pe domnișoara? E din localitate, are părinți, frați, surori, voiajează, e serioasă? Nu știți. Mulțumesc.

Dar iată că între timp coada a înaintat și Costel se trezește față-n față cu casierita. Calm și calculat, el se apleacă puțin spre ea și o întreabă cu un foarte nuanțat subtext în voce:

— Vă rog, opt mici, o halbă și un țap.

— La bodegă. Aici nu servim decât coloniale.

— Depinde de persoană. Poate că pe mine mă serviți special.

Nu este însă Tanța omul care să-și permită cochetării cu clienții în timpul serviciului:

— Altu' la rând, că ăsta e beat!

Oarecum foarte surprins și poate chiar puțin umilit, Costel se retrage deoparte, cuprins de frământări profunde. Întrebarea pe care și-o pune este una singură:

— O fi ea, n-o fi ea? După fizionomie ar fi, după voce n-ar fi.

Sfâșiat de aceste contradicții fundamentale, Costel se instalează iarăși la coadă și, cu o răbdare de nedescris așteaptă să ajungă iarăși în fața gheretei casieritei. În acest timp el se întreabă dacă e bine să-i pună chestiunea direct sau să fie în continuare subtil. În ultima clipă se decide pentru a doua variantă.

— Nu vă supărați, ce ochi aveți?

— Ochi n-avem. Avem costiță, avem ceafă, avem file și organe: rinichi, ficat, inimă...

Atât îi trebuie lui Costel: ca discuția să ajungă la inimă, adică la un subiect în care el se poate descurca fără dificultăți.

— Aveți chiar și inimă?

— Avem. De ce mă întrebați?

— Așa, din curiozitate.

— Doriți să cumpărați?

— Bine-nțeles, de mult doresc să cumpăr o inimă, dar să fie liberă.

Cu chestia asta el sări însă peste limitele pe care ea le admitea în discuțiile libere cu clienții, și fu la un pas de a rata totul, deoarece fu luat tare:

— Lăsați, tovarășe, că spirite de glumă cunoaștem și facem și noi. Hai, altul la rând!

Costel se hotărî să bată fierul cât e cald și aruncă pe tapet această replică-cheie:

— Dar ochii aceștia albaștri, care bate în verde, nu e de vânzare?

Aluzia atât de directă șocă imediat memoria Tanței, care reacționează puternic. Ea se albi de emoție o clipă pe obraji și pe frunte, apoi fața ei se luminează ca o zi de sărbătoare:

— Vai! Dumneavoastră... Dumneata... Tu erai, dragă?

— Eu eram! În culmea fericirii, Costel încercă să-și vâre capul în gheretă, ca s-o sărute.

Din fericire, ea își revine la timp:

— Nu te introduce, că ne vede consumatorii și ajungem în condică.

Într-adevăr, clienții au început deja să se impacienteze, deoarece coada nu mai înaintează deloc. Costel fu nevoit să-i tempereze:

— Aveți răbdare, vă rog, c-aici e comandă specială.

După care Tanța însăși scoate capul pe orificiu și strigă cu energia ei caracteristică:

— Gata, nu se mai servește! Ora-nchiderii, vă rog! Se face

monetaru’.

Regăsirile au fost întotdeauna momentele cele mai tari din toate poveștile de iubire. Emoția îi face atunci pe îndrăgostiți să-și piardă capul, să înșire vorbe fără noimă, să uite aproape întotdeauna esențialul. Așa se întâmplă și acum. Abia după câteva minute Costel reuși să pună o întrebare bine încheiată:

— Și zi așa: nu m-ai mai cunoscut?

Tanța recunoscuse sincer gafa făcută, în toată grozăvia ei:

— Ca să vezi, dragă, ce înseamnă să te cufunzi în serviciu și să nu mai deosebești omul de client. Te rog să nu te superi.

— Ei, cum să mă supăr? Că nici eu nu te-am recunoscut la început. Stăm și mă întrebam: e ea, nu e ea? Pe urmă mi-am luat inima în dinți și te-am întrebat chestia cu ochii. Pe urmă, cât am stat la coadă, mi-am amintit deodată de tot: cum ne-am cunoscut noi acu’ cinci zile în gară la Medgidia, cum am discutat noi, cum am vorbit...

Lacrimile umplu ochii albaștri spre verde ai Tanței, o duioasă nostalgie coplesind sufletul ei sensibil de femeie.

— Cum m-ai întrebat tu cât e ceasul și cum ți-am răspuns eu... Pe urmă cum am băut bere, cum am mâncat mici...

— Pe urmă iar am discutat, și iar am vorbit...

În felul acesta s-ar fi putut continua cu amintirile la infinit, riscând desigur să se cadă într-un paseism primejdios. Noroc că ea, ca femeie practică, e mai cu picioarele pe pământ:

— Asculta, dragă, iartă-mă că te întreb. Tu-ți mai menții chestia aia?

— Care?

— Aia cu...

— Cu ce?

Tanța încă nu știe ce să creadă despre el: ori n-are memorie, ori face pe nebunul:

— Păi... acolo în gară, când m-ai întrebat tu dacă aș fi de acord cu... Și când eu am zis că da, că sunt majoră...

Orice om normal de pe lume ar putea crede că Costel se prefăce că nu-și aduce aminte. Adevărul este însă – și vă garantez asta pe cuvântul meu de onoare – că el nu-și amintește nimic în legătură cu promisiunea despre care e

vorba:

— Care chestie, dragă, că eu știu tot ce-am discutat, n-a fost zi să nu mă gândesc la ce-am vorbit și-am făcut noi în gară. Vasăzică la început te-am întrebat cât e ceasul, este?

— Este.

Tanța bifează fiecare amintire pe degete.

— Pe urmă unde mergi...

— Și eu am spus că la...

— N-are importanță. Pe urmă te-am întrebat de filme.

— Pe urmă de cărți, și eu ți-am spus că m-adoarme.

— Și că pe mine la fel. Este? Pe urmă am trecut la ochi.

— Că e albaștri și bate în verde. Și imediat după asta ce mi-ai zis?

— Ce ți-am zis?

Jenant, jenant, dar biata Tanța n-are încotro, este obligată să i-o spună aproape direct:

— Ca dacă aș fi de acord să... Să-mi fac wasermanul! Mi-ai zis sau nu?

— Da, ți-am zis.

— Și te mai menții?

— Păi sigur că mă mențiu. Auzi vorbă!

În sfârșit, Tanța expiră liniștită.

— Așa spune, frate, de ce mă fierbi?

— Ai fost la dispensar, ți-ai făcut wasermanul?

— L-am făcut. A ieșit negativ.

Pentru o clipă, Costel este neplăcut surprins:

— De ce, dragă, negativ?

— Păi așa e, dragă, la sânge. Că dacă e negativ, e bun.

El parcă nu e convins totuși:

— Ia dă-l încoace să-l văd dacă e bun.

— Păi, azi l-am luat, dragă, cum să nu fie bun? E proaspăt. L-am ținut tot timpul aici în sertar, printre bani. La un moment dat l-am dat rest la un client. Noroc că mi l-a adus înapoi.

Costel râde de se prăpădește. Grozavă chestie!

— Și eu mi-am făcut analizele. Le-am făcut la Babadag. Știi cum au ieșit? Ghici.

— Cum?

— Tot negative. E grozav ce ne potrivim.

Emoționată, Tanța se joacă cu niște sute, pe care le frunzărește cochetă.

— Și dacă ne potrivim, ce facem?

— Ce facem?

De asta data, Tanța nu mai are răbdare să-l ia cu subtilități, intră direct:

— Facem nunta?

— Pai sigur c-o facem. Altfel de ce crezi că veneam până aici? Că eram pe drojdie și cu diurna și cu foile de drum. E gata pregătirile?

— Aoleu! Să vezi ce mai fierbe oalele la noi acasă!

Costel își freacă palmele de bucurie. Parcă nu-i vine să creadă:

— Ce vorbești, domnule, fierbe?

— E un zor ce nu s-a pomenit. Tata m-a întrebat ieri deoparte în secret ce fel de băiat ești. Și eu i-am spus: „Tată, e un băiat estra. O să-ți facă o impresie...” „Bine, a zis tata, dacă e așa, atunci tai și porcu”.

— Și?...

— Gata. Azi-dimineață l-a tăiat.

— Păi de ce l-a tăiat, mă, săracu'? Nu te-am rugat eu atunci în gară la Medgidia să nu sacrificai porcul?

— Lasă, dragă, dă-l încolo de animal, ca o dată mă mărit în viață. Auzi? Stai puțin să fac monetaru', să mergem acasă, că ăia ai mei e curioși morți să te vadă.

— Bine. Hai că te ajut și eu.

Tanța tresare brusc și-i aruncă o privire de gheață:

— Nu. Aici e bani numerar și poate să iasă cu miliție sau mai rău.

— Adică n-ai încredere în mine?

— Am încredere, dar la noi a fost un caz și de-atunci pe numerarul meu nu mai pune nimeni mâna. Pe orice, dar pe numerar nu.

Costel nu e el omul care să nu știe ce înseamnă un abuz, când e vorba de avutul statului:

— Dragă, te înțeleg, că și eu umblu și cu viramente și cu bani lichizi și știu cât e de parșivi. Hai, dă-i bătaie.

Tanța scuipă de două ori gospodărește în degete și începe să numere. Sutele zboară prin mâinile ei ca vântul, producând un foșnet care lui Costel îi este de-a dreptul familiar.

— Domnule, ce-am mai umblat după tine! Că atunci în gară, parcă-mi luă Dumnezeu mințile. Uitai să te-ntreb cum te cheamă.

Tanța conversează fără să se întrerupă din numărât, ceea ce vorbește de la sine despre pregătirea sa profesională:

— Eu n-am uitat, dar mi-a fost rușine să mă recomand de una singură. Că puteam în ultimă instanță să te întreb eu pe tine cum te cheamă, dar nu se făcea din partea unei fete de caracter. Chestia cu recomandăția era obligația ta. Tata să știi ca mi-a și făcut observație. Cică, băiat bun, nimic de reproșat, dar când ceri o fată în căsătorie, ești obligat în primul rând să-i spui cum te cheamă. Și are dreptate.

— Știu că are, dar ce să fac dacă am uitat? Păi am uitat eu și localitatea unde locuiești, că la un moment dat era să și renunț să te mai caut. Pur și simplu nu-mi mai aduceam aminte dacă mi-ai spus că ești din Urziceni, din Bolintinu sau Lehliu.

— Din Lehliu sunt.

— Acuma știu și nu mai uit niciodată. Dar ca să te găsesc, ce crezi c-am făcut? M-am dus și la Urziceni, și la Bolintinu, care e două, intru în toate alimentarele, mă duc și la ferometale, ca să fiu mai sigur, stau la o grămadă de cozi și mă uit în ochi la toate casieritele, că de-ntrebat nu puteam să-ntreb pe nimeni, pentru că nu-ți știam numele. Una de la Bolintinu din Vale semăna al dracului cu tine. „Aveți ochii albaștri?” o întreb. „Avem”, zice ea. „Și nu ne-am cunoscut noi într-o gară acum câteva zile?” o întreb în continuare. „Ne-am cunoscut”, zice ea. Eu intru la idei. O fi ea, n-o fi ea? Zic: hai s-o verific la ochi, și-i spun să vină mai aproape, ca să vad dacă îi bate în verde sau nu.

Tanța încremenește cu numărătoarea exact la a optzeci și patra sută:

— Și?

— Nu bătea. Nu erai tu.

Tanța încremenește pur și simplu la gândul ca el ar fi putut să nu vină.

— Că dacă te-ncurcai și nu veneai și mă lăsaai cu pregătirile baltă, cu analizele și cu tot...

— Păi cum să nu viu, dragă, dacă am promis? Hai, ești gata cu monetarul?

— O sută doi, o sută trei, o sută patru, gata.

Tanța pune teșcăul de bani într-o sacoșă și iese din ghișeu. Serviabil, Costel întinde mâna să ia el sacoșa, dar ea din nou se vede pusă în situația de a-l refuza:

— Nu, că e numerar, ți-am spus, și nu dau din mână. După ce facem actele, mă rog, mai vedem, n-ar fi exclus.

— Dragă, și eu ți-am spus, când e vorba de numerar, nu încape discuție, ești independentă și bine faci.

— Stai aici și așteaptă-mă, că eu mă duc să depun numerarul la CEC.

— Bine, du-te, și nu te grăbi, că timp este, să nu faci vreo greșală la numărare.

Tanța pleacă. Costel rămâne singur. Magazinul este închis. Vânzătorii au plecat. Numai cel de la mezelărie își aranjează niște marfă, ajutat de responsabil. Deodată, responsabilul îl vede pe Costel plimbându-se haihui prin magazin și vine să-l ia, pe buna dreptate, la întrebări. Adică ce caută el în magazin după ora închiderii? Costel se cam bâlbâie la început, nu prea știe ce să răspundă.

— Ce să caut? Nu caut nimic... O aștept pe tovarășa... Pe tovarășa... Pe tovarășa asta de la casă... Ce am cu ea? Da' de ce mă întrebați? A, tovarașu' responsabil? Vă salut. Păi e soția mea... Păi mâine ne căsătorim... Da, mă căsătoresc eu și cu dânsa... Da, cu dânsa... cu ea... Cum o cheamă?

Costel se îngălbenește ca șofranul și se plesnește peste frunte. Ia uite, domnule, iar a uitat s-o întrebe cum o cheamă! În situația asta, bine-nțeles, responsabilul îl ia drept suspect și-i pune o mână în guler. În zadar încearcă el să se împotrivească:

— Stai, măi tovarășe, ce te legi de mine? Păi de ce să merg la miliție? Am furat ceva, ți-am zis ceva? Păi nu ți-am spus că am întâlnire cu ea aici? Da, domnule, cu tovarășa casieră. Am nuntă cu ea mâine... Cum o cheamă? Da' de ce vrei să afli numele ei de la mine? Dumneata de ce nu-l știi, că doar e salariata dumatăle? Stai, tovarășe, nu mă împinge! Ia uite, domnule, extraordinar, nu mă crede. Uite, frate, analizele. Am wasermanul la mine... Am...

Dar responsabilul era turc. El l-a dus la miliție.

„La nunta ta eu am să vin...”

Duminică seara, acasă la Tanța. Atmosferă de nuntă. E vorba, desigur, de o nuntă care se desfășoară într-un cadru foarte intim. Acest caracter de intimitate îl dă în primul rând faptul că nunta e fără daruri. Pentru cei care nu cunosc exact obiceiurile locului, să precizăm că e vorba de o nuntă la care invitații nu dăruiesc bani, ci cadouri în obiecte. La astfel de nunți sunt chemate numai rudele și obligațiile stricte.

Lăutarii cântă cu foc, se mănâncă bine și se bea bine. În fruntea mesei stau cei doi miri, ea în rochie albă, de mireasă, închiriată de la magazinul de pe strada Lipscani, el în costum albastru, cu fundă albă în piept. Costel a mâncat bine, a băut bine și se simte bine. Cât despre Tanța, ea e atât de fericită, încât ochii îi strălucesc ca două astre. Amândoi au o poftă de viață, de fericire și de vorbă de-a dreptul contagioase. Tanța, poate cea mai pusă pe veselie dintre toți, vrea neapărat să le povestească tuturor cum a fost cu povestea de ieri de la magazin.

— Stați așa, dragă, și faceți liniște! Stați așa, că vă spun eu cum a fost. Vasăzică, după ce vine el în magazin, se așază la coadă, ajunge la casă și zice ce-a zis și eu îl recunosc, îl las în local și plec la CEC să depun numerarul. Îl depun frumos și când dau să ies de-acolo și să mă întorc la local, numai ce-l văd pe responsabilul nostru, pe nea Mitică, cum că duce pe unul de guler și-l introduce pe poarta miliției. Mă uit mai bine – el e! Doamne, zic, ce-o fi? Te pomenești că mi-am încurcat viața cu unul de drept comun, care se introduce în magazine sub pretext, rămâne acolo și pune mâna. Intru imediat la miliție și zic: „Tovarășe, ce e cu dânsul și ce-a făcut, că mă interesează și că mă căsătoresc cu el”. „Tovarășă, zice milițianul, a fost prins în local după ora închiderii și ni s-a părut... nu spunem chiar cuvântul, dar în orice caz era

suspect”. „Eu l-am lăsat, zic, acolo, până m-am dus și-am depus numerarul la CEC. E viitorul meu soț, uitați, avem și wasermanul gata”. „Bine, zice milițianul, ținând buletinul în mână, dacă îl recunoașteți ca soț, spuneți-mi cum îl cheamă și vi-l eliberez”.

Costel bea cu poftă încă un pahar de vin și zice privind spre Tanța cu o admirație specific masculină:

— Ei, și-atunci să vedeți ce s-a descurcat ea extraordinar, că eu o sfeclisem, pentru că știam că nu i-am spus numele și că nici ea nu-l știe, din neglijență pe-al meu. Ia zi, dragă, ce le-ai spus.

— Păi le-am zis așa: „Măi tovarăși, într-o căsnicie nu numele contează, contează fericirea!” Și i-am lăsat paf. N-a mai scos unul un cuvânt. Cică: „Duceți-vă, domnule, și fiți fericiți”

Relatarea produce în rândul mesenilor reacții dintre cele mai variate: unii râd până cad sub masă, alții privesc cu vădită rezervă povestea, ajungând chiar până la a strâmba din nas. Cu alte cuvinte, parcă nu le-ar place figura tânărului luată în ansamblu. Mirii nu se sinchisesc însă de aceste pete existente pe optimismul general și sunt fericiți, beau și mănâncă. El, cel puțin, e mai tot timpul cu furculița și cu paharul în mână.

— Hai să trăiești, dragă!

— Mulțumesc. Cum te simți la noi în casă?

— Păi mă simt bine-al dracului.

— Și eu mă simt la fel.

Așa cum era și de așteptat, țuica luată la aperitiv și vinul destul de roșu consumat cu insistență are asupra lui Costel unele consecințe lirice. Astfel, el îi ia duios o mână miresei și se destăinuiește:

— Ca să vezi, tu, cum e viața. Că eu te-am văzut în gară atunci întâmplător, ți-am propus chestiunea pe loc, tu ai răspuns pozitiv și gata, am rezolvat problema, fără niciun fel de situații și încurcături. Ce atâtea chestii, că te uiți la ăștia cu literatura lor cum le complică, de te apucă și râsul... Eu, ai văzut: ți-am spus-o verde-n față. Vrei – bine, nu vrei – bună ziua. Dacă vrei, întrerup la Lehliu. Dacă nu vrei, merg mai departe. N-a fost bine așa?

— Păi, așa-mi ziceam și eu în mine adineauri: ce băiat de caracter ești tu, că puteai să nu fii.

— În privința asta să n-ai nicio grijă. Cu caracterul stau foarte bine, că mulți se și miră de mine cum de-l păstrez așa de intact, față de cât umblu și de câtă lume văd.

— Păi, dacă tu vrei, puteai să găsești și pe alta, că gări e destule...

— Ei, lasă, că nu gările e totul în viața omului.

— Asta da, e adevărat, dar depinde totuși de persoană.

Costel consumă, bine dispus, încă o sarma și un pahar de vin roșu. În același timp, pe fața lui se poate citi o anumită preocupare.

— Măi, și vream să-ți spun ceva adineauri și-am uitat. Cred că era ceva important.

— Lasă, dragă, nu te mai concentra atâta, că nu e musai să-mi spui acum. Hai să petrecem, că timp de discuții o s-avem berechet.

— Oricum, îmi pare rău c-am uitat, pentru că eu, în general, posedam o memorie corectă. Auzi? Să nu uit: mâine, gata, plecarea. La opt și cinci am luat personalul. Sper să vii și tu să mă conduci la gară.

— Nici nu se discută. Vin, sigur că vin.

Există o expresie care se folosește insistent în ultima vreme, deși poate că stilisti nu au recunoscut-o încă: „i-a căzut fisa”. Un astfel de fenomen avu loc și în capul Tanței: la început acceptă împăcată să-l conducă la gară, pentru ca peste o clipă să-i cadă fisa și să întrebe foarte surprinsă:

— Adică tu vrei să pleci mâine dimineață?

— Păi trebuie să plec, că contez în delegație.

— Și-atunci eu ce fac? Rămân singură?

— Păi nu ești cu părinții? Plus că mai trec și eu din când în când, că am ocazii aproape lunar.

Atât i-a trebuit Tanței, să audă că el pleacă și-o lasă singură și că o să vină numai ocazional și lunar. Și pe cât era ca până acum de blândă și de supusă, pe atât de mult se înroși la față de furie și jignire:

— Așa nu, dragă, așa nu se poate și nu accept! Vasăzică după ce, vorba ceea, fac sacrificii, tai păsări, tai porc, tu vii, te-nsori, mănânci și pleci?

— Ce-am mâncat, dragă, o friptură, trei sarmale, că le-am numărat, plus pâine și-un litru de vin?! Le plătesc!

— Lasă, dragă, că nu e vorba de bani, dă-i dracului, că toată ziua sunt cu ei în mână și nu-i mai respect, dar e vorba de sentimentul și de ambiția mea. Stai măcar până luni, ca să dau în primire și să merg și eu cu tine!

— Nu pot, dragă, sub niciun motiv. Măine trebuie să fiu la Titu, pentru că am un lot de taurine pe rampă. Și sunt taurine de rasă, care nu suportă așteptarea.

— Vasăzică taurinele contează în ochii tăi, dar când e vorba să faci un sacrificiu pentru mine...

Din această clipă, femeia din ea își dădu drumul: începu să plângă cu fața ascunsă în palme. Noroc că nunta n-a observat încă nimic, poate maică-sa să fi simțit ceva, dar, ca mamă, ce-și zice: mai bine nu mă bag.

— Dragă fac pentru tine orice sacrificiu dar nu când e taurinele pe rampă, că plătesc locație. Și doar știi și tu ce-nseamnă o locație că ești salariată, nu casnică.

— Știu, c-am plătit și noi locație o dată pentru niște conopidă, dar vorba e că eu nu sunt sigură că mă păărăsești în interes de servicii, că dacă știu că mă minți, mă enervezi în asemenea hal – că sunt și nervoasă – și-ți opresc nunta și ai de-a face cu tata și cu neamurile mele, că nu te mai scoate din mâinile lor nici miliția.

Costel se putea aștepta la orice, numai la asta nu. O pată bruscă și roșie se ivi pe fruntea lui de 4,25 cm.

— Dragă, îmi pare foarte rău, dar tu mă obligi să-mi schimb impresia despre tine pe loc.

— De ce să-ți schimbi impresia despre mine pe loc?

— Așa, pentru că văd că tu vrei să rezolvăm lucrurile nu cu cuvântul, ci cu nervu'. Eu zic că nu e frumos așa, pentru că o să ajungă musafirii să asiste la noi.

— Dragă, nici mie nu-mi stă în caracter să mă scandalizez de față cu alții și vreau să rezolvăm cu cuvântu'. Mie să-mi spui un singur lucru: după ce expediezi taurinele de la Titu, te întorci să mă iei, ca să-mi faci și mie un viitor alături de tine?

— Păi sigur că mă întorc, pentru că săptămâna viitoare fac iar un drum la Medgidia. Fac o întrerupere, te vizitez și atunci aranjăm și cu viitorul.

— Păi zi așa și hai să ne împăcăm.

— Bine, ne împăcăm. Hai bea și tu un pahar de vin.

Ciocnesc paharele și beau. Ea, sentimentală ca orice femeie, începe să plângă și să-și ceară iertare, după ce înainte îi otrăvise sufletul cu tot felul de reproșuri:

— Să mă ierți că ți-am zis ce ți-am zis. Că eu sunt și nervoasă, dar numai o dată pe zi sau dacă intru în contradictoriu.

— Lasă, nu-ți mai cere scuze, că din partea mea poți să fii oricum. Înainte de căsătorie, da, eram mai pretențios, dar acum nu mai contează, că suntem între noi, soțși soție.

Costel cască. Orchestra se odihnește. Mesenii se plictisesc împreună, tăcând sau vorbind.

— Hai, mai zi și tu ceva.

— Ce să zic, că nu știu. Zi tu, că ești bărbat.

— Păi, eu vream să mai zic ceva, dar am uitat. Mă, cum am uitat! Și chiar adineauri aveam ideea pe buze. Am vrut să ți-o spun, dar am apucat să mănânc o sarma și când am terminat sarma, se dusesse dracului și ideea.

— Poate că te gândeai să-mi spui ceva de suflet, ca să am și eu o amintire frumoasă de la tine, că o dată se căsătorește omul în viață.

— Nu, nu la asta mă gândeam. Era altceva.

— Dar măcar acum, pentru că tot ți-am făcut eu aluzia, ai

putea să-mi spui că sunt drăguță.

Costel o studiază câteva clipe cu atenție și se pronunță sincer:

— Drăguță nu ești, dar ești drăguțică...

În aceeași clipă, un căscat nemaipomenit îi deschide gura până la ureche.

— Măi, ce-o fi cu căscatul ăsta pe mine?

— Păi dacă și tu tot timpul pe drumuri, dragă, ți-o fi, că și pe mine drumul mă predispozează. Știi ce, ciocnește și tu o dată cu mama, că poate-ți trece somnul și-i faci și ei o plăcere.

Costel se uită spre femeia de alături și apreciază că nu ar fi pentru el un efort chiar atât de mare dacă i-ar spune două-trei vorbe:

— Săru' mâna, mamă soacră... Mulțumesc, la fel... Să-ți trăiască fata. Da, o să... O să am eu grijă de ea, îi fac un viitor, o aranjez eu, n-aveți nicio grijă... Da, într-adevăr, merită, e fată bună, de caracter, delicată, nervoasă...

Emoționată, Tanța plânge pe furiș. Niciodată nu s-au spus asemenea cuvinte frumoase și din inimă despre ea. Nici atunci când a primit insigna de fruntaș în muncă pe ramura alimentară.

— Desigur, n-o cunosc așa de bine ca mama, care, vorba ceea, ai născut-o și ai crescut-o, dar, oricum, o văd deja a doua oară și pot să spun că nu mi-am schimbat impresia... (Către Tanța, care își înghite lacrimile): Să știi ca ai o mamă foarte cumsecade și la locul ei. Acum o văd pentru prima oară și mi-a făcut o impresie corespunzătoare.

— Parcă mie nu mi-ar fi plăcut s-o cunosc pe mama ta, să fie și ea aici cu noi, să se bucure...

— N-avea rost s-o mai trambalez. După ce că e bătrână, stă și tocmai la Coțofeni.

Pentru a doua oară Tanței îi cade fisa:

— Păi, dragă, nu te supăra, parcă tu ziceai în gară la Medgidia că ești orfan și că de-aia vii singur la nuntă.

— Păi da, dragă, sunt orfan.

— Păi cum ești orfan, dragă, dacă ai mamă?

— Pai ce, dragă, e mama mea? E mama lu' frate-miu, care e

copilul ei legitim. Eu sunt înfiat.

— Da?

— Păi da, că am fost găsit într-o biserică. La cadre am zis că m-au găsit într-un cămin cultural. Dacă te întreabă, așa sa spui și tu.

— Bine, lasă că țin minte. Auzi? Ciocnește și cu tata o dată. Fă-i și lui o bucurie și pe urmă poți să te culci, că văd că ești frânt.

— Frânt e puțin spus. Nici nu știu cum de mă mai mențiu.

— Mai menține-te și tu puțin, că e nunta noastră și nu se face să te culci înainte de ora douășpe.

— De fapt, dacă vrei să știi părerea mea, nici nu merita să facem tămbălăul ăsta. Ați sacrificat și păsările, și porcul... Pentru cine? Că noi doi, după ce ieșeam de la sfat, unde terminam rapid în cinci minute, luam o bere și niște mici și ne distram mai bine decât aici, cu ăștia, care când îi vezi cum mănâncă de flămânzi, îți vine să lași și sarmale, și nevastă, și tot, și să fugi.

— Lasă, dragă, că nu alimentele contează la noi. Contează că ne-am căsătorit și că părinții mei sunt mulțumiți că am dat peste un om ca tine. Hai, ciocnește și cu tata, că săracu' abia așteaptă.

— Bine, hai să ciocnesc și cu el, da' pe urmă mă culc, orice s-ar întâmpla. Voi rămâneți, că e devreme, mai petreceți; dacă n-aveam taurinele pe rampa, poate mai rămâneam și eu... Hai să trăiești, tată socrule! Mulțumesc, la fel... Să-ți trăiască fata. Da, o să... O să am eu grijă de ea, îi fac un viitor, o aranjez eu, n-aveți nicio grijă... Da, merită, e fată bună, de caracter, delicată, nervoasă... O văd deja a doua oară și nu mi-am schimbat impresia. (Către Tanța): Crezi că e suficient?

— Zi-i și cu caracterul.

— Am zis.

— Atunci gata.

— Să trăiești, tată socrule, numai bine și...

Costel pălește dintr-o dată, ca lovit de un trăsnet, și se ascunde în spatele miresei:

— Măi, cine e ăsta care a intrat acuma?

— De ce?

— De ce, de ne-ce, eu nu vreau să mă vadă, că e jale. Ce facem să nu mă vadă? Hai repede sub masă.

Costel o ia de mână pe Tanța și se ascund sub masă, așezându-se foarte comod pe dușumea. Sub masă se găsesc numeroase sticle de vin și sifoane, unele pline, altele goale. Cei doi gustă câte un șpriț.

— Nu te speria, draga, că e un văr primar de-al meu, care a venit să ne felicite.

— Ce să ne felicite, că dacă mă vede ăsta, iese ceva urât de tot.

— Lasă, că dacă nu ne vede, se plictisește și pleacă. Până atunci tu poți să pui capul pe umărul meu și să te mai odihnești puțin, că ei se distrează și fără noi. Mai ales că mâine ai o zi grea cu taurinele.

Aproape adormit, Costel își lasă capul pe umărul ei și mormăie:

— Taurine... Taurine... Unde trebuia să mă duc eu mâine după taurine?

— La Titu.

— Da, la Titu.

Costel adoarme definitiv, dar la un moment dat tresare și se lovește cu palma peste frunte. O mare satisfacție și mândrie se citește pe chipul lui:

— Dragă, mi-am adus aminte!

— Ce?

— Aia ce vream să-ți spun, că mă chinuiam să-mi aduc aminte și nu puteam de când a început nunta.

— Atunci spune-mi repede.

— Păi nu e de spus, e de întrebat.

— Atunci întreabă-mă.

Costel o privește lung, o mângâie duios cu privirea, apoi șoptește:

— Auzi? Dacă nu te superi... Spune-mi și mie cum te cheamă...

Tanța se înduioșează și ea înfiorător. Nu știe de ce, dar parcă ar mai vrea să amâne acea clipă supremă, când își vor

spune numele:

— Dar de ce mă întrebi?

— Așa, din curiozitate.

— Tanța... Dar pe tine?

— Dar de ce mă întrebi?

— Tot așa, din curiozitate.

— Costel.

O clipă parcă-și pierd mințile amândoi de fericire. Își recită numele cu ochii înotând în lacrimi.

— Ce mult se potrivesc numele noastre, dragă...

„Ce cauți tu în viața mea?”

Un compartiment de clasa a doua, în personalul 4001, în care Tanța și Costel stau față-n față, tăcând cu încăpățănare de patru stații și-o haltă. Ce s-o fi petrecând oare în sufletele lor? Iată o întrebare la care răspunsul va veni destul de repede, pentru că amândoi sunt oameni dintr-o bucată și deschiși, când au ceva să-și spună, și-o spun în față, fără să se jeneze. Mai ales Tanța, care a apucat acest obicei din casa în care s-a născut și în care tatăl ei le spunea nu o dată: „Când vrei să scapi de un om, atunci spune-i-o în față!”.

Așa ceva se gândea Tanța să-i facă lui Costel, deși nu știa încă ce e în sufletul lui, față de tot ceea ce se petrecuse în gara Lehliu în momentul plecării lor. Dacă era supărat și făcea pe nebunul, merita să-l ia cât mai tare, ca să știe și el odată pentru totdeauna cu cine are de-a face. Căci un soț pus la punct din primele zile de căsnicie rămâne un miel pentru toată viața. Dar, se gândi ea, e poate numai plictisit, și atunci nu merită să înăsprească relațiile cu el în mod inutil. Așa că se hotărî să aștepte mai întâi să vadă ce spune și ce gândește el.

De fapt, în acele clipe, Costel nu gândea nimic, sau mai precis, aproape nimic. Pur și simplu îi era poftă de o bere, de o bere rece, pe care să o bea la vagonul-restaurant, dar să o bea singur, adică în liniște. Și cu cât era mai cald, cu atât îi era mai sete.

— Mă, ce căldură! Ce căldură! Să mă duc, să nu mă duc la vagonul-restaurant...

Tanța îl privește lung, amenințător și cu un oarecare dispreț. Vasăzică la bere era gândul lui!

— Du-te, că dacă te duci, merg și eu!

Costel o privește și el cu o desăvârșită dezamăgire.

— Bine, atunci nu mă mai duc... Că nu moare nimeni de sete.

Un băiat apare pe culoar cu o găleată plină cu sticle cu bere. Costel se repede spre el disperat, ia o sticlă și începe să bea cu o poftă, care-i produce sughituri. Tanța îl urmărește câteva clipe lungi, clocotind de ofensă.

— Poate c-aș fi avut și eu plăcere de o sticlă...

— Păi, dacă oi fi avut plăcere, de ce nu consumi? Maistre, ia și de la dânsa comanda!

În sfârșit, Tanța se lămurește: în sufletul lui Costel era ceva. Căci nu se poartă așa un bărbat, și mai ales Costel, cu o femeie, fără un motiv anume. Cu alte cuvinte, atunci când un bărbat uită să-și servească nevasta cu o bere, înseamnă ca n-o mai are la inimă. Dar ea se hotărî să nu răspundă deocamdată provocării. Căută în poșetă banii ei, munciți de ea, și se adresează vânzătorului politicoasă:

— O jumătate de sticlă, vă rog. Dacă nu vindeți cu jumătatea, atunci una întreagă.

Trece aproape încă o stație, timp în care cei doi soți beau în tăcere din sticlele de bere, fără să-și arunce o privire sau măcar un zâmbet schițat. Costel se uită pe fereastră, deși peisajul Bărăganului fără ciulini nu-l interesează în acea clipă, iar ea privește absentă o fotografie tipică a C.F.R.-ului, cu un grup de pionieri care iau startul într-un concurs de schi. Dar o asemenea tăcere Tanța o putu suporta o stație, doua, trei, dar nu la infinit, așa că în clipa în care trenul ajunge la centură, ea atacă problema deschis și în față:

— Dragă, din clipa în care am plecat, te urmăresc neîncetat și pot să spun că observ pe fața și pe gestul tău că ai moralul deranjat. Poate nu-ți face plăcere c-am venit cu tine?

Costel atâta așteaptă: să deschidă ea discuția, ca să-i spună franș adevărul:

— Dragă, nici plăcere, nici neplăcere.

— Costele, oi fi eu din Lehliu, dar de priceput pricep ușor. Cu mine nu trebuie să umbli cu dedesubturi, că dragoste cu sila nu se poate. Mie să-mi răspunzi dacă mă mai iubești sau nu. Dacă mă mai iubești, merg cu tine mai departe, dacă nu, cobor la prima.

— Dragă Tanțo, eu călătoresc cu diurnă și în interes de

servici, și cobor acolo unde trebuie și e necesar. Tu călătorești pe spezele tale și în interes privat și cobori acolo unde vrei.

În sfârșit, Tanța se hotărăște să-l privească direct în ochi, ca să se lămurească definitiv, o dată pentru totdeauna. Drept pentru care își înfige în ochii lui căprui privirea ei albastruverzuie.

— Dragă, poate regreti că te-ai căsătorit cu mine...

— Nu pot spune că regret, pentru că ar fi exagerat, dar să știi totuși că-mi pare rău.

— De ce, Costele, de ce-ți pare rău? Pentru că la nuntă susțineai sus și tare că nu ți-ai schimbat impresia și că sunt fată de caracter.

— Draga, nu e vorba de impresia despre tine, ci de impresia despre neamuri. Uite, acum am ocazia să te anunț ca ai niște neamuri care n-au știut deloc prin felul lor de a fi și de a se purta să-mi facă o impresie. Ce mai încolo și-ncoace, ai niște neamuri...

Tanța își pune mâinile în șolduri. Vasăzică se leagă până și de neamurile ei?!

— Care neamuri, dragă, de ce te legi de neamuri, și ce ți-au făcut ele? Sau îți pare rău că nu sunt și eu orfană și nici înfiată ca alții și că am neamurile mele naturale?

— Nu-mi pare rău deloc, să fii tu sănătoasă, cu neamurile tale cu tot! Și pot să-ți spun că în viața mea n-am invidiat pe nimeni pentru neamurile pe care le are. Dacă așa mi-a fost scris să mă nasc fără neamuri, fără rude și fără părinți înseamnă că trebuie să mă plâng de asta împotriva destinului? Uite că așa orfan cum am fost, m-am descurcat în viață mai bine ca unul cu zece părinți.

— Atunci ce ai cu neamurile mele și de ce nu ți-a făcut ele impresie?

— Tanțo, cred că e suficient să-ți aduci aminte că ieri seară, tocmai când îmi era și mie nunta mai dragă și vream să mă duc să mă culc liniștit, a intrat unul pe ușă. Spune-mi și mie cine l-a chemat p-ăla la nuntă?

— Nu l-a chemat nimeni, pentru ca e Gică și e văr primar cu noi și a venit de la sine la mine, că sunt verișoara lui.

— Da, mă Tanțo, c-o fi vărul tău n-am nimic contra, dar tu nu știai ca individul e șef de muncă și salarii la noi, la ORACA?

— Nu știam.

— Pai vezi? De ce-am spus eu să nu chemăm la nuntă pe fitecine la întâmplare? Când l-am văzut intrând pe ușă, am încremenit ca un beton armat. Ce mi-am zis: dacă mă vede ăsta acuma că mă însor în timpul serviciului, mă retrogradează pe loc, și iată că după ce muncesc atâta vreme conștiincios și depășesc planul la taurine trimestru de trimestru, mă trezesc din achizitor, manipulant. Și știi de ce-mi părea cel mai rău? Că eram la prima abatere. De când sunt salariat, o dată nu m-am însurat în deplasare. Alții am auzit că obișnuiesc chestia asta. Eu nu. Aveam un coleg care de câte ori se întorcea din deplasare mă chema la o țuică și, pentru că ținea la mine și avea încredere că sunt foarte secretos, îmi spunea: „Costele, m-am logodit cu una la Calafat, două rânduri de case, livadă, bani de Wartburg cinci luni vechime, mâncat, băut două zile fără somn, ce părere ai de chestia asta?” Când mă întâlneam peste o lună, iar îmi spunea: „Costele, logodit la Râmnicu-Sarat, fată mare, roșu în obraji – c-așa vorbea el pe scurt – tata doctor, doarme pe sute, mâncat, băut doua zile, subțiat masiv salteaua”. Și așa mereu, până când eu îi zic: „Fratele meu Naie, că Naie îl chema, ce faci tu nu e rău, că și eu am o vorbă: decât să te însori o dată, mai bine te logodești de zece ori, dar cu o singură condiție: să nu-ți mai calci pe urme, că poți s-o pățești”. Și, într-adevăr, bietul Naie o pățește, dragă, într-o zi. Nu știu cum s-a făcut, ori era beat, ori era obosit, nimerește în Calafat, cunoaște o persoană foarte bine și cu situație, face cu ea logodna pe loc, a doua zi vrea omul să plece, pentru că avea un lot de porcine la Balș, dar persoana harșt, îl ia de braț și-l duce pe sus și forțat la dispensar, îi scoate sângele din el tot forțat, de urla ca-n gură de șarpe, depune actele la sfat, îl ține închis în casă încă o săptămână, îl duce la ofițer și în timp ce un frate îi ținea un cuțit în coastă, el a zis da cât ai zice pește, și l-a însurat. Ce crezi că făcuse deșteptul de Naie? Nu urmase îndemnul meu

să nu-și mai calce urma și nimerise la Calafat tot peste aia cu care se logodise prima oară și de distrat sau de beat sau de obosit n-o recunoscuse, ca să o șteargă, și se încurcase iar cu ea. Dar persoana, recunoscându-l și văzând ce băiat bun e și ce șanse frumoase are cu el, i-a pus mâna în gât și din logodnic și l-a făcut soț. Ei, uite, eu n-am făcut în viața mea ca Naie, pentru că nu vream să ajung ca el, care, de necaz ce i-a fost de chestia aia care a pățit-o la Calafat, s-a apucat tare de băutură – a făcut azi o neglijență, mâine o abatere, până când l-au scos, dragă, de la ORACA. Acuma a ajuns, vai de capul lui, agent fiscal. Ți dai și tu seama, să decazi dintr-un achizitor la ORACA în agent fiscal e o rușine în fața lumii și poți din chestia asta să nu te mai refaci toată viața. Așa că, acuma, înțelege-mă și tu de ce m-am speriat atât de înfiorător când l-am văzut pe văru-ăla al tău de la ORACA. În clipa aia am crezut că pur și simplu mi-am distrus cariera.

— Dragă, dar erai în timpul tău liber, era duminică, și orice salariat, dacă e în timpul lui liber, poate să facă ce vrea din punct de vedere al stării civile: să se nască, să moară sau să se căsătorească.

— Tanțo, nu-i așa. Era duminică, dar nu eram în timpul meu liber, nu uita că eram în deplasare și că aveam diurnă. Gândește-te și tu: e obligată ORACA să-mi plătească mie diurnă în ziua nunții? Spune, că ești și tu salariată.

— Nu, nu e obligată.

— Păi vezi? Și te-ai mai mirat și indignat de ce-am sărit eu pe fereastră și-am fugit la gară.

— Păi m-am mirat și m-am indignat pentru că, în loc să mă iei și pe mine, m-ai lăsat plângând sub masă. Mi-ai spus că te cheamă Costel și te-ai dus ca vântul.

— Lasă asta, că e amănunt, spune-mi esența: cine i-a spus lui văru' că eu am plecat la gară, de-ați ajuns să veniți voi toți acolo, cu lăutarii și milițianul după voi, inclusiv două sute de indiscreți, și mi-a făcut văru' și neamurile tale spectacolul ăla de varietăți pe peron, în fața acceleratului, de-au asistat toți călătorii, asta vreau să știu, cine i-a spus lui văru' că eu am fugit la gară?

— Eu.

— Eram sigur. De ce?

— Pentru că vărul era așa de verde la față, că mi-a zis că, dacă nu-i spun unde ești, el tot te găsește și în gaură de reptilă și mă lasă văduvă, adică te omoară.

— E clar, de-aia era așa de nervos la gară, de-a ieșit ce-a ieșit. Mă, ce-a ieșit! Rar om așa de iute la fire. Cum m-a văzut, mi-a și pus mâna-n gât. Cică: „Tinere, n-oi fi cumva din ăia din care am mai avut noi la ORACA, persoane care face căsătoriile și logodnele pe unde apucă, din interes și bigamie?”

La cuvântul „bigamie”, Tanța tresare cu repulsie, de parcă ar fi văzut un gândac negru de bucătărie.

— Ce e aia bigamie, dragă, că nu-mi place deloc cuvântul ăsta.

— Nu știu, că mereu am vrut să mă interesez de el și am uitat, dar asta i-am zis și eu atunci lu' văru': „Domnule, eu nu mă căsătoresc niciodată din bigamie, eu mă căsătoresc din sentiment”. „Atunci, zice el, dacă e din sentiment, de ce vrei să pleci singur? Ia-o și pe ea cu tine”. Zic: „Aș lua-o, dar mi-e frică, pentru că sunt în interes de servicii și nu cumva să-mi imputați ceva”. „Nu-ți imput nimic, zice, dar ia-o cu tine”. Și uite că te-am luat.

— Păi știam eu c-o să mă iei, de-aia am și venit cu bagajul făcut la gară. Îți pare rău că sunt cu tine?

— De ce să-mi pară rău? Eu oricum merg, că sunt în interes de servicii, am diurnă și foi de drum. Tu, dacă-ți suporti biletul, poți să mergi cu mine toată țara.

— Dragă, în privința asta suport orice, că eu, când e vorba să-mi fac un cămin, nu mă mai uit la bani, scot de la CEC și dau oricât, numai să fiu fericită. Că nimic nu contează mai mult într-o viață de om decât fericirea.

Costel se uita la ea așa cum se uită un violonist când își vede vioara în mâinile unui contrabasist:

— Măi Tanțo, spui și tu niște cuvinte, fără să te pătrunzi de loc de ele. Tu știi ce-i aia fericire? O cunoști măcar teoretic, dacă practic n-ai fost în stare?

— N-o cunosc amănunțit, de ce să nu fiu sinceră, dar știu atâta, că am văzut și eu oameni fericiți în Lehliu și-n filme, și mi-am dat seama că le era foarte bine.

— Mă rog, asta ai sesizat corect, pentru că omul, la fericire, se simte foarte plăcut. Problema e că pentru a fi fericit nu e suficient să vrei, trebuie să te organizezi pentru asta. Înțelegi? Fii atentă aici la ce te întreb, că e ceva esențial din punct de vedere al fericirii.

Tanța îl urmărește încremenită, cu inima cât un purice. Doamne, ce-o întreba-o? O să știe ea, fată simplă din Lehliu, să-i răspundă? Costel ridică un deget și zice:

— Tu, ca viitoare soție, ți-ai făcut înainte de a te căsători un ideal?

Tanța simte cum se crapă pământul sub ea ca s-o înghită, de rușine ce-i este. Dumnezeu, la toate se gândise înainte de a se căsători, numai la ideal nu. Pur și simplu nu-i trecuse prin cap.

— Dragă, nu mi-am făcut, că nu știam că mă mărit așa de repede. E nevoie de el imediat?

— Mă rog, momental nu e musai... Până una-alta o să trăim și fără. Dar pe urmă trebuie să avem neapărat. Pentru că, să știi, îți spun asta ca un om care face teren și vede multe: trebuie neapărat să avem un ideal. Nu de altceva, dar toată lumea are și nu e bine să se afle că noi n-avem. Mai ales că nu e nevoie să facem decât un simplu efort minim.

— Bine-nțeles că trebuie să avem, nici nu concep.

— Problema se pune și altfel, nu numai din punct de vedere strict personal: tu ai o meserie frumoasă, eu o meserie de viitor; o s-avem o casă a noastră, o mașină a noastră, un copil al nostru, un televizor al nostru, nu? Atunci de ce să n-avem și-un ideal?

— Costele, acum nici nu e cazul să mai insiști, mi-ai spus o dată, e suficient. În cel mai scurt timp rezolv și cu idealul. Mă duc într-o zi la București și ori cumpăr unul vechi, ori, dacă nu găsesc, dau cât oi da și iau unul nou.

Costel o privește derutat. Nu-și dă seama dacă în problema respectivă Tanța e pur și simplu proastă sau pur și simplu din

Lehliu, așa că o pune oarecum la punct:

— Dragă, am impresia ca tu abordezi idealul din punct de vedere prea mecanic și că-l confunzi.

Deși, în legătură cu acest ideal și cu natura lui, în capul ei e un haos filosofic total, Tanța nu se dă bătută:

— Lasă, Costele, că știu eu ce trebuie să confund și ce nu trebuie să confund. M-am descurcat eu cu bani numerar, darmite cu chestii de-astea. Să știi însă că am și eu o pretenție.

— Ce pretenție?

— Aia care ți-am spus-o mai înainte și fără de care nici nu concep: să mă faci fericită.

Costel se uită la ea lung, câteva clipe bune, cumpănind parcă: „S-o fac fericită, să n-o fac fericită?”

— Dragă, te fac, e clar. Dacă ți-am promis, mă țiiu de cuvânt.

— Vreau să știu și eu cum, că sunt curioasă.

— Păi îți spun, că e simplu ca bună ziua. În primul rând, chiar cu riscul de-a zice lumea că sunt prea modern în concepții, eu te scot din servicii.

— Bine, tu mă scoți din servicii, dar eu ce fac cu orizontul?

— Ai răbdare, că-ți spun imediat cum e și cu orizontul.

— Plus că mai aduceam și un ban în casă...

— Dragă, într-o familie solidă, bărbatul aduce banii, iar femeia iubirea.

— Fiecare în limita posibilităților.

— Evident, nici nu mă gândesc să ne forțăm.

— Bine, atunci rămâne așa cum spui: tu aduci banii, iar eu dragostea, fiecare cât poate, în așa fel ca menajul să fie fericit și apreciat. Acuma spune-mi cum e și cu orizontul, ca să mă liniștesc o dată pentru totdeauna.

Costel a fost și va rămâne întotdeauna omul care știe să explice un lucru în așa fel, încât acel lucru să-ți intre în cap o dată pentru totdeauna și să nu mai iasă de-acolo în vecii vecilor.

— Uite, dragă, cum e cu orizontul, ți-l spun sistematic, ca să ai o perspectivă a vieții cât mai clară. În principiu, un orizont se face în funcție de programul zilnic, iar programul tău zilnic este următorul – ți-l citesc direct, că l-am copiat și eu de la un coleg de-al meu de la ORACA, care și el îl avea de la cineva foarte competent. Vasăzică, la ora șase dimineața te scoli. Nu e nici prea devreme, nici prea târziu, ținând seama că, vara, soarele răsare pe la patru și ceva.

Te scoli și în cinci minute te-ai și îmbrăcat. Imediat pleci și faci piața conform unei liste pe care ți-o întocmesc eu în fiecare seară precedentă. Mergând și venind de la piață, faci și niște raze ultra, care sunt sănătoase și foarte gratuite și nu trebuie să mai mergi în sezon vara la Mamaia, ca să dai bani pe ele, și te întorci acasă la șase patruzeci și cinci...

Știind că nu se poate bizui întotdeauna pe memorie, care, atunci când nu te aștepți te lasă în pană și că un asemenea program care e pe viață trebuie să-l știi, ca nevastă, pe dinafară, ca pe o poezie, ea își luă o hârtie și începu să noteze

totul cu maximă grijă.

— Costele, n-ar fi mai bine să mă întorc la șase și cincizeci, ca să prind toate razele ultra?

— Tanțo, nu pot să cedez niciun minut și nu insistă, pentru că ăsta e program Stas și e verificat și cronometrat la fix, multe familii s-au consolidat și au devenit fericite cu el. Scrie-l așa cum ți-l dictez eu, că e bine.

— E clar, zi-i mai departe, că nu te mai întrerup. Deci mă întorc la șase patruzeci și cinci.

— Așa. Imediat întocmești decontul de cheltuieli și pregătești restul de bani, pe care trebuie să mi-i prezinți, după care te apuci să faci în casă o curățenie lună, de să nu te poți uita la parchetul nostru decât cu ochelari de soare.

— Am o idee: dacă tot mă aplec ca să frec parchetul, pot să-mi fac și gimnastica de dimineață cu ocazia asta? Ca să câștig timp.

— Da, de acord. După ce termini cu parchetul pregătești cafeaua cu lapte și niște ouă moi sau ochiuri, indiferent, deși eu prefer moi sau cleioase și vii cu ele la patul meu, mă săruți dulce după ureche, dar fără să mă gâdili, că sunt foarte sensibil la locul acela, și mă trezești în șoapte, cât mai ușoare, pentru că, dacă mă trezești în vorbe tari, riști să mă indispon...

— Ce fel de șoapte, dragul meu, ca să-mi notez aici?

— Păi, de pildă: „bună dimineața, puiule”, „trezește-te, iubitu”, indiferent...

— Adică cum îmi vine mie la gură momental?

— Exact. Că eu nu prea mă omor după cuvinte dulci, ca alții. În concluzie, după ce m-ai trezit într-un mod plăcut și distractiv, îmi servești masa la pat și aștepti în picioare până mănânc, că mama, aia care m-a înfiat și care nu-mi era mamă bună, bagă de seamă, așa făcea când mânca tatăl meu adoptiv: aștepta. Imediat după asta mă pregătești pentru servicii, adică pui o cămașă curată pe mine, o haină frumos călcată, îmi aranjezi cravata, mă parfumezi, mă perii, îmi faci pantofii, adică tot ce trebuie, mă conduci până în fața casei, unde îmi dai unele sfaturi specifice, așa cum obișnuiesc soțiile cu soții

lor când pleacă la servicii. După ce am plecat eu și m-am urmărit până la colțul străzii cu privirea umezită de emoție și dragoste, te apuci imediat de diferite treburi gospodărești, adică de mâncare, curățenie, spălat, plus confecționat diferite obiecte cu andreaua și mașina de cusut, pentru că așa mi-ai spus în gară la Medgidia, că ești casierită de profesie, dar că știi să tragi și la mașina de cusut.

— Păi știu.

— Nu mă întrerupe. Taci și notează. Când mă întorc acasă de la servicii, găsesc masa gata pregătită. Eu mă așez la masă, tu îmi urezi poftă bună și stai lângă mine, și aștepti până mă mănânc, că așa făcea mama când mânca tata: aștepta. După ce mă mănânc și tu îmi urezi să-mi fie de bine...

— Mai încet, dragă, ca să nu scap ceva.

— Bine, mai încet... Deci să-mi fie de bine, după care mă culc, iar tu continui diferite treburi prin casă, dar foarte încet și fără panică, căci nu iubesc zgomotele. Spre seară mă scol și fie ca vizionăm o varietate la televizor, fie, dacă e sâmbătă seara, ieșim la un local, ca să te distrezi și tu, adică să bei un țap și să mănânci doi mici. Și cu asta gata.

— Cum gata?

— Adică ăsta e orizontul tău. Îți place?

— Dragă, pot să spun că-mi place chiar foarte mult. Îmi place pentru că, pe lângă că e foarte Stas, e și economic, și variat. Dacă o să am toată viața orizontul asta, trebuie să fiu prea răuvoitoare ca să nu devin fericită.

— Păi ți-am spus de la început că, vrând, nevrând, cu mine o să fii foarte fericită.

— Și ce mă bucură mai mult e că o să am o fericire de lungă durată. Uite, să-ți fac o socoteală direct din minte, că în privința asta sunt mai repede ca o mașină de calculat. Vasăzică eu am acum 19 ani sau, ca să rotunjim, 20. Să mai zicem c-o să trăiesc 70, dacă nu chiar 80, în caz că sunt longevitală.

Longevitală?! Costel o privește atent și suspicios în același timp, cercetându-i mai ales figura.

— Nu cred c-o să fii longevitală, pentru că nu te arată

fizicu'. Și nici nu ești suficient de brunetă pentru asta.

— Mă rog, nu sunt, nu sunt. Lăsăm șaptezeci. Deci asta ar însemna că eu o să fiu lângă tine cincizeci de ani.

— De ce trebuie să-mi spui chestia asta acum, ca să mă descurajezi definitiv?

— Nu, dragă, nici nu mă gândesc. Am vrut numai să-mi dau seama mai bine de orizontul care mă așteaptă. Vasăzică, dacă mă scol la șase dimineața și activez până la 12 noaptea, am 18 ore de muncă plină pe zi.

— Lasă că și Napoleon, săracu', tot atâta muncea și s-a descurcat.

— Mă rog, până la un anumit punct, pentru că la urmă a pățit-o destul de urât. Și muncea numai 16 ore pe zi, bagă de seamă. Da', mă rog, eu o să fiu hipernapoleoniană. Deci să înmulțim noi 18 ore cu 365 de zile ale anului, trecând peste bisecți, și iese 6.570 de ore pe an. Înmulțește 6.570 cu 50 de ani și vezi că iese 328.500 de ore din viața mea, în care o să spăl, o să fac mâncare, o să calc, o să te servesc pe tine la pat, o să fac piața și așa mai departe, și toate astea în cadrul orizontului. Păi n-o să-ți fiu eu pentru asta toată viața recunoscătoare? Și n-o să te încălzesc eu pentru asta cu o dragoste nestinsă până la adânci bătrâneți?

— Dragă, eu ți-am spus totul clar de la început. De-acu' încolo numai de tine depinde să fii fericită.

— Dar cel puțin tu mă iubești?

— Stai să mă duc să mai iau o bere și-ți răspund și la întrebarea asta atât de filosofică, după ce mă întorc.

— Te rog să iei și niște mici.

— Eu întreb, și dacă nu are, nu iau.

Costel iese din compartiment și se duce la vagonul-restaurant, după bere și mici. Tanța rămâne singură cinci minute întregi. Ce să facă ea în răstimp? Începe să-și aranjeze coafura și cu precădere bretonul care îi acoperea trei centimetri din fruntea ei luminoasă. Un individ care tocmai trece pe culoar, o vede, o privește insistent câteva clipe și ce-și zice: ia să intru în vorbă cu ea – neștiind cu cine are de-a face. Intră, zice bună ziua, întreabă cât e ceasul, încotro se duce,

câți ani are, ce ochi are, iar Tanța, om de bună-credință, cum o cunoașteți cu toții, îi răspunde amabilă la fiecare întrebare. Dar iată că se întoarce Costel de la restaurant mai repede decât se bănuia, întrucât acesta era închis, și dă peste individ în plină conversație. Se uită o dată la el de jos până sus și-i zice aparent calm:

— Măi tovarășelule, de ce te legi tu de persoane singure și căsătorite? Că n-o să-mi spui acumă că nu știai că e căsătorită, pentru că are o verighetă dublă de 24 de carate care strălucește de o văd și orbii. (Individul, auzind aceste cuvinte, pur și simplu se prelinge pe ușă afară, după care Costel se întoarce spre Tanța.) Păi bine, dragă Tanțo, tu te pretezi la discuție cu fitecine?

— Cu ce m-am pretat? M-a întrebat omul cât e ceasul și eu i-am răspuns, pe urmă de destinație, de vârstă și de ochi, că tu picași tocmai pe ochi.

— Și tu de ce i-ai furnizat toate informațiile astea? Dacă era cine nu părea sau părea cine nu era și urmărea vreun scop?

— Draga, e adevărat că am fost oarecum destul de sociabilă cu el, dar și ție ți-am furnizat aceleași date în gară la Medgidia, când din vorbă-n vorbă am ajuns la analize și uite că n-am greșit.

— Da, dar eu aveam intenții. Că dacă n-aveam intenții, nu ajungeam la analize.

— Și dacă n-aveam eu produse să facem nunta, ce făceam cu analizele?

— Adică acumă vrei să-mi impuți că eu nu am fost contribuabil la consumația de la nuntă?

— Nu-ți imput, dar adevărul e că puteai să vii și tu măcar cu o litră de măsline în buzunar, dacă nu pentru consumație, măcar pentru ca să faci un simbol în ochii lumii.

Costel putea crede orice despre ea, numai chestia asta nu.

— Tanțo, îmi pare rău c-am ajuns până aici, pentru că te credeam mai subțire.

— Iar eu te rog să nu te legi de talia mea, că dintr-o scăpare de vorbă ca asta iese o nepotrivire de caracter, și regreți.

— Ce să regret?

— Că te părăsesc la prima stație și vii după mine la Lehliu în genunchi pe calea ferată, ca să-mi ceri iertare.

— Hai, încearcă și coboară, și pe urmă așteaptă-mă în gară la Lehliu, să vin eu în patru labe pe șine.

— Bine, cobor.

Tanța începe să-și pregătească bagajele, clocotind de furie. Atât de indignată e, încât nimic pe lume n-o mai poate opri. Din fericire, chiar atunci trece băiatul cu găleata plină de sticle de bere și Costel, mai mult politicos de astă dată, cumpără două sticle reci. Îi dă și ei una și ciocnesc amândoi. Apoi beau cu poftă. După câteva înghițituri de bere rece, amândoi privesc viața altfel, cu alți ochi, sunt mai împăciuitori. Lucrul e de altfel dovedit și științific: când le e sete sau foame, oamenii sunt mai nervoși, și mult mai buni la suflet când sunt sătui. Așa că Costel vine din proprie inițiativă cu o propunere constructivă:

— Tanțo, eu zic să mai luăm o bere și să ne împăcăm.

— Bine, dar să fie ceva mai rece.

— Maistre, ia mai dă două sticle aici! Păcat că nu vând ăștia în tren și mici. Măi, ce buni erau niște mici la berea asta!

— Ce să mai vorbim.

Puțin mai târziu ei sosesc la destinație, și, odată ajunși, trimit următoarea telegramă la Lehliu: „Ajuns bine sănătoși Titu Taurinele perfecte ceea ce vă dorim și vouă Tanța și Costel”.

„O, cât sufăr pentru tine!”

Au trecut câteva săptămâni bune sau chiar câteva luni de când Tanța și Costel s-au așezat la cuibul lor. Farmecul primei cunoștințe, al primelor tandreți și al primelor conflicte a început a se ofili puțin câte puțin. Legile conjugale, nemiloase și aspre au supus viețile celor doi într-un singur tipar. El cu serviciul, ea cu casa. Fiecare dimineată e aceeași, fiecare amiaza la fel, fiecare seară asemănătoare. O tihnă și o liniște sufletească sistematică și permanentă le-a pus de asemenea un plus de sănătate și roșeață în obraji. Încât într-o seară, în timp ce ședeau la masă, unul în fața celuilalt, după ce consumaseră un delicios felul trei pregătit de ea în casă, ei se treziră spunând amândoi deodată în cor: „Ce bine e!”

Din nefericire, lucrurile nu mergeau chiar întotdeauna la fel de bine. Căci căsnicia este ca un pom: dacă-l îngrijești, el dă fructe frumoase; dacă nu, nu. Așa se făcu că în seara aceasta, cu totul și cu totul întâmplător, armonia căminului lor conjugal se tulbură. De ce? Pur și simplu dintr-o prostie, dintr-un fleac, că altfel nici nu pot să-i spun.

Este ora zece scara. Destul de târziu. Tanța își umple timpul citind dintr-o carte care o amuză teribil. Sunt pasaje la care ea râde cu lacrimi. Deodată, de afară se aud pașii lui bine cunoscuți. Tanța leagă repede cartea cu o roșie și sărbătorească fundiță și o ascunde la spate. Costel intră și aruncă spre ea pălăria, inclusiv o privire indispusă. Tanța se și gândește în clipa aceea: „Nu e bine cu Costel”. Ea încercă totuși să evite inevitabilul și spuse cu acea drăgălășenie și căldură sufletească ce o caracterizează:

— Bună seara, dragul meu.

Mirat, el o întreabă, prefăcându-se sau fiind chiar sincer în mirarea lui:

— Păi eu nu ți-am spus la fel când am intrat pe ușă?

— Nu, că m-am și mirat.

Costel se așază pe scaun, profund nedumerit și cu o dezamăgire care se poate citi cu ochiul liber pe fața lui.

— Extraordinar! Vasăzică am intrat eu pe ușă și nu ți-am spus bună seara! Tanțo, e clar, asta-nseamnă c-am rămas pur și simplu fără memorie și fără sistemul nervos. Mă, și ce sistem nervos aveam, că puteai să tragi și cu artileria în mine, că nici nu clipeam. Și ce memorie aveam, că țineam minte pe dinafară și o mie de taurine, cu toate semnele particulare. Acuma, de când sunt cu tine, nu mai am nimic... S-au dus dracului nervii, memoria... Mă dor și rinichii... Înainte de a mă căsători cu tine de ce nu mă dureau și acuma mă dor? Plus că-mi pică și părul...

— De ce?

— Nu știu. Te întreb și eu de ce.

— Nu mă întreba tu, că te-am întrebat eu mai întâi. De ce, înainte de a te întâlni pe tine la Medgidia, eram sănătos tun, iar acuma m-am șubrezit?

— Adică tu vrei să insinuezi că eu ți-am distrus nervii, memoria, rinichii și ți-am smuls părul din cap?! Eu?!

— Dragă, eu nu insinuez ca alții în spate, eu ți-am insinuat în față, că e mai cinstit.

— Bine, Costele, dacă tu zici că eu m-am măritat cu tine ca să-ți distrug sistemele și organisme, atunci prefer să-mi iau bagajele și să mă duc la mama.

Cu lacrimile în ochi, Tanța se retrage strategic într-un colț al camerei, așteptând ceea ce în mod normal ar fi trebuit să se întâmple: adică el să se opună ca ea să plece la mama și eventual să-și ceară iertare pentru insinuări. Spre mirarea ei, Tanța constată însă că el nu se sinchisește de amenințare. „Vasăzică vrea să plec de la el și să mă duc definitiv la mama! Ei bine, n-o să mă duc definitiv”.

— Dragă Costele, o să mă duc zilele astea la mama, ca să mai aduc ceva porc și ceva păsări.

Costel tresare, plăcut surprins de felul cum a întors ea supărarea.

— Era și cazul, că de când m-am însurat n-a mai intrat o

proteină în mine. Toată lumea îmi spune: „Mă, ce-ai slăbit așa?”

— Păi slăbești, dragă, că după servicii, în loc să vii în familie, te duci prin localuri, îți cheltui banii și leafa și de-aia slăbești.

— Ce local, dragă, că vin de la ședință.

De aici discuția ia o întorsătură absolut clasică, atingând chiar banalitatea.

— Costele, după câte știu eu sâmbătă seara nu se țin ședințe nici la O.N.U. Ce ședință a fost?

— Nu-mi cere amănunte, că nu pot să-ți dau. La noi, la ORACA, e animale, e probleme, e cifre...

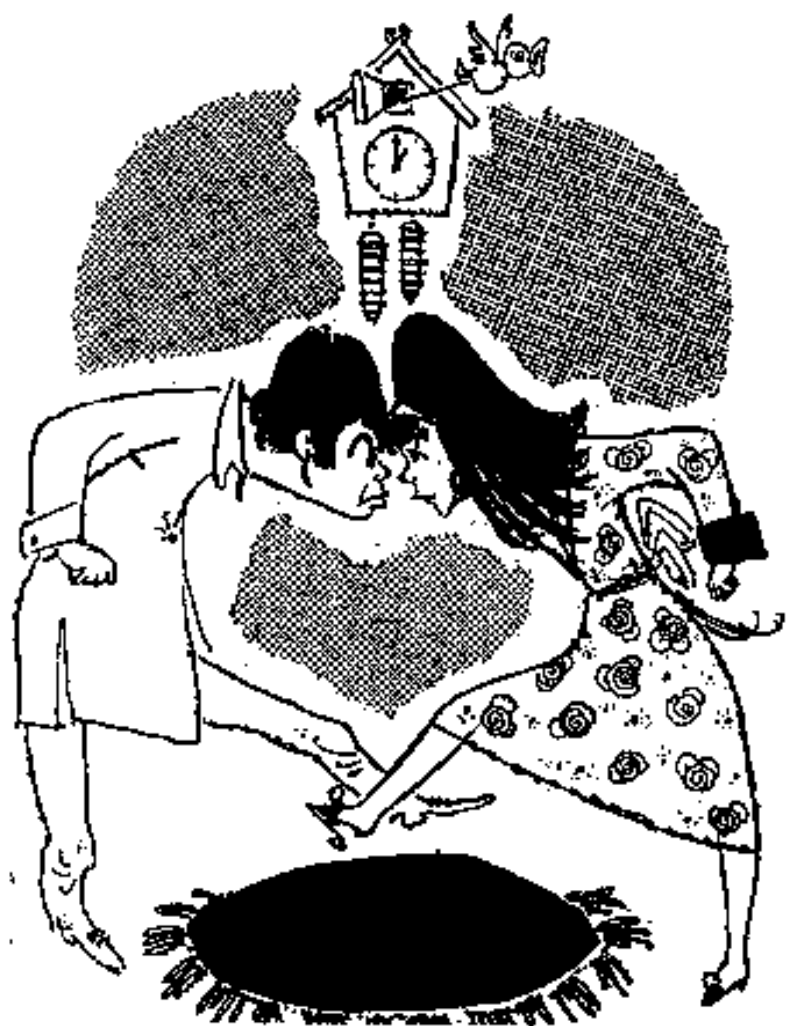
— Mă rog, nu intru în secrete, că am fost și eu vigilentă când eram la Lehliu și știu ce-i aia, dar mie să-mi spui de ce miroși a băutură, mai precis a bere.

Costel o privește perplex și derutat. „Vasăzică m-a mirosit!”

— Stau și mă întreb cum de n-ai tu niciun pic de logică în tine. Adineauri m-ai întrebat de ședință, acum de bere. Ce legătură are una cu alta?

— Păi de-aia te și întreb, ca să știu, că eu n-am așa orizont larg ca tine.

Costel știe și el atâta lucru: că atunci când ești acuzat de ceva de care ești într-adevăr vinovat și vrei să eviți o discuție frontală, cel mai sănătos e să cotești discuția în așa fel, încât să devii imediat o victimă:

— Măi Tanțo, e extraordinar ce nu ne mai potrivim noi de când ne-am căsătorit. Țsta-i adevărul, nu ne mai potrivim. Nu-mi mai iese deloc chestia asta din cap. Auzi, și-am simțit figura chiar la sfatul popular, când făceam actele. Era ceva care îmi spunea că noi nu ne mai potrivim așa cum ne potriveau atunci în gară la Medgidia, în clipa în care ai spus „da”, aveai un glas fals, nu mai era vocea aia a ta din gară, cu care spuneaai sincer și naiv: „În particular trag și la mașina de cusut”.

Tanța simte că nu-i a bună. Când un bărbat începe să te vadă în negru, adică să-ți vadă defectele, din clipa aia poți să nu te mai numești nevastă. Adevărul acesta îl știa de la mama ei.

— Dragă, atunci la sfat eram puțin răgușită, fie de răceală, fie de emoție, că voce posed, am cântat și-n cor, iar o dată am fost și solista cu „Uhăi, bade”.

— Tanțo, nu te mai scuza, ca acesta este adevărul: atunci, la sfat, tu nu ai corespuns.

— Și de ce nu mi-ai spus-o pe loc? De ce ai adunat în tine atâtea, ca să vii pe urmă să-mi reproșezi că sunt nervoasă, că n-am ideal, că n-am orizont, că n-am logică și așa mai departe...

Impresionată de propria ei soartă, Tanța plânge cu capul ascuns în palme. Piatră să fii și tot te-ar impresiona suferința ei. Și, pe buna dreptate, Costel nu rămâne indiferent. El își dă seama că și-a atins scopul, adică i-a canalizat atenția într-o altă direcție și a speriat-o puțin totodată, așa că acum îi poate da o dovadă de omenie. Se apropie de ea și o mângâie gingaș pe păr:

— Ei, gata, Tanțo, ajunge cu atâta suferință, că pe urmă dai în tragic și e mai rău. Ce-a fost a fost, mai bine să privim înainte către viitor.

Tanța își așază capul pe pieptul lui solid ca un scut de aramă:

— Dragă, nu eu am început să răscolesc trecutul, tu l-ai zgândărit primul.

Îmbrățișând-o, Costel descoperă amănuntul ca ea ține în mână o carte legată cu o panglicuță roșie și o întreabă pe bună dreptate foarte mirat:

— Ce e cu cartea asta în mâinile tale?

— Nu te supăra. Ți-am luat-o cadou de ziua ta, care e azi.

Costel să rămână trăsnit și mai mult nimic:

— De unde știi tu că azi e ziua mea?

— Păi m-am uitat în buletin.

Costel, chiar când are foarte mare încredere într-un om, obișnuiește totuși să verifice ceea ce spune acesta, mai ales atunci când e vorba de cifre. Își scoate buletinul de identitate din portofel, verifică și constată că, într-adevăr, este ziua lui. Mă rog, faptul că e ziua lui și că ea se gândise să-i facă o bucurie cât de mică, pentru ca gestul contează, îl bucură. Dar cum de ajunsese ea să se uite în buletinul lui de identitate, asta nu-i mai convine și trebuie s-o pună la punct o dată pentru totdeauna.

— Dar tu de ce te uiți, dragă, în buletinul meu, fără să-mi ceri voie? Ce te interesează pe tine când e ziua mea de naștere? Eu te-am întrebat pe tine când e ziua ta?

— Nu, nu m-ai întrebat.

— Atunci?! Mă rog, fiecare dintre noi are o zi de naștere a lui, așa cum e obiceiul. Dacă o aflăm întâmplător, ne facem câte o mică surpriză, dacă nu, nu; dar să nu ne răscolim prin documente pentru chestia asta, pentru ca așa ajungem și la obiceiuri mai urâte.

— Dragă, iartă-mă.

— Și măcar dacă-mi luai un cadou care să-mi devină util.

— Păi eu credeam că ție, cu orizontul tău, o să-ți facă plăcere o carte.

— Plăcere îmi face, că iubesc literatura de mic copil și știu să uzez de ea la nevoie; dar ce să fac cu cartea asta a ta, când eu mai am una?

Costel caută imediat în servieta lui din imitație de piele și scoate la iveală, într-adevăr, o carte destul de zdrențuită, al cărei titlu și autor le vom trece cu discreție sub tăcere.

— Uite, dacă nu mă crezi!

— Dragă, eu te cred, dar a ta e cu mult mai subțire, nu se compară cu asta.

— Așa subțire cum e, mă servesc de ea de atâția ani de zile și sunt mulțumit. În tren sau acasă, când sunt obosit și vreau să adorm repede, numai ce o deschid și citesc trei rânduri și gata, parcă mă trăsnește.

— Păi asta care ți-o dau eu nu e de dormit. E de râs. Am citit eu nițel din ea, înainte de-a veni tu, și am râs de nu mai știam ce e cu mine. Îi zice „Moș Teacă”.

Costel se gândește câteva clipe cu competență. Numele ăsta parcă îl cunoaște și el, nu-i e străin. A, da, exact, știe despre ce-i vorba.

— Tanțo, nu Teacă, dragă, ci Teașcă. Ai înțeles? Teașcă. Și nu e de râs, e de fotbal. Că râsul și fotbalul nu e totuna.

— Costele, am citit eu cu ochii mei. Îi spune Teacă și e ofițer de altădată, și e așa de tâmpit că mori de râsul lui.

Costel ține mult la Tanța asta, dacă o suportă atât de incultă și încăpățânată.

— Măi Tanțo, nu te mai băga, dragă, în literatură, că știi bine cât ești de incultă. În sectoru-ăsta lasă-mă pe mine, cunosc eu cum e cu scriitorii, că toată ziua sunt pe tren și mă lovesc de ei. ăsta, de care spui tu, nu e Teacă, ci Teașcă, și e fotbalist, e unul mic, că te și miri, joacă și-n același timp scrie și cărți.

— Bine, dragă, dacă tu zici că eu sunt așa că nu mai știu să citesc nici ce scrie pe o copertă atunci am să mă ambiționez să citesc toată cartea, ca să fiu și eu la fel de cultă ca tine.

Ei, uite, asta nu-i convine deloc lui Costel.

— Lasă, dragă, rămâi așa cum ești. Incultă te-am luat, incultă să-mi fii toată viața, că dacă aveam nevoie de una cultă și cu idei, care să mă întoarcă pe degete, găseam pe toate drumurile.

Așa ca să nu te prind ca citești cartea asta, că mă supăr. Te duci la librărie și le-o dai înapoi.

— Și dacă nu vrea să mi-o primească?

— Cum să nu vrea? Ce, e după ei. Spui că nu ți-a plăcut. „Domnule, am citit-o, nu mi-a plăcut, nu se potrivește pe

orizontul și pe idealul meu, luați-o înapoi, că altfel vă scriu în condică.”

— Bine, așa o să le spun.

— Și altă dată să nu mai ieși din casă, fără să-mi ceri voie și fără să-mi prezinți argumente serioase. Ia stai așa și vino mai aproape. Ce-i asta?

— Nu e nimic.

— Cum nu e nimic, măi Tanțo, când e un fir de păr și e masculin?

— Unde vezi tu că e masculin, când eu văd că e brunet.

— Lasă, că nu pigmentu’ contează, contează de unde l-ai luat.

Tanța simte nevoia să devină câteva clipe violentă, dar se stăpânește. Ah, ai dracului mai sunt bărbații!

— Bine, dragă, vasăzică tu mie îmi reproșezi un fir de păr și eu, când ți-am găsit ție în portofel o șuviță întreaga, nu ți-am zis nimic. Și era și blondă...

Costel nu se lasă nici el, bate fierul cât e cald:

— Lasă trecutul, nu-l reînvia, spune-mi de unde ai contractat tu pe tine firul acesta de păr.

— Poate de la piață, poate de la librărie...

— Spune tot: care, cum, unde și cu cine te-ai întâlnit și în ce fel s-a depus firul lui pe hainele tale, că un fir nu e un microb să vină din aer, un fir nu se ia decât prin contact de la om la om. Cine e el? Nu vreau numele cu orice preț, vreau să știu dacă era o persoană.

Tanța, care crezuse la început că Costel face o criză de ochii lumii și ai ei, începe să se convingă că nu e de șagă cu masculul când i se urcă galbenul geloziei la cap. Și deși se știe nevinovată ca o floare de crin, începe să-i povestească o anumită întâmplare:

— Dragă Costele, eu nu știu decât atâta, că era unul în librărie care se uita la mine foarte prelung, iar eu, văzându-l, și sociabilă cum mă știi, l-am întrebat dacă nu cumva e din Lehliu și mă cunoaște, crezând că e vreun client de-al meu de la Alimentara. „Nu, a zis el, nu sunt din Lehliu, dar dacă e cazul pot să-mi fac flotantul acolo, pentru că sunteți nespus de

drăguță”, chiar așa mi-a spus. Pe urmă am mai conversat așa puțin...

În clipa respectivă, Tanța își dădu seama că unui bărbat nu merită să-i spui adevărul, pentru că nu știe să-l prețuiască la justa lui valoare și tot împotriva ta se întoarce. Costel, galben la față ca un lan de grâu în pârgă, vine spre ea cu pumnii strânși, un adevărat Othelo dezlănțuit. Tanța începe să se retragă cu prudență și să rectifice pe ici, pe colo, afirmațiile anterioare:

— De fapt, să știi că n-am conversat deloc... Și nici n-a venit vorba de Lehliu... Și dacă e vorba s-o luăm și mai în detail, nici n-am fost la librărie... Cartea am luat-o de la o vecină, de ocazie... Iar vecina o avea de la soțul ei care a murit în cel de-al doilea război mondial... Și...

Fiara din bărbat e gata să scape din lanț:

— Spune! Spune tot! Vorbește! Acuma cât te mai bucuri de viață... Că poate peste un minut-două te omor definitiv, ca-n filmele de altădată...

Tanța continuă să se retragă spre un colț al camerei și, pe măsură ce se retrage, se gândește: „Este oare în stare Costel de o crimă de drept comun? Imposibil, nu-l arată fixionomia”. Și, în definitiv, chiar dacă ar fi în stare, oare nu are și ea armele ei de apărare? Drept pentru care, în clipa când el se apropie de ea la un metru, scoate un strigăt foarte ascuțit, dar nu un strigăt de apărare, ci unul de atac, adică foarte agresiv și înspăimântător:

— Ah! Bestie cu chip de soț! De unde vii? De unde?

Auzind o asemenea întrebare brutală, Costel bate instinctiv în retragere:

— Pai nu ți-am spus că vin de la ședință?

— Minți, că miroși a parfum, și ăsta nu e parfum de ședință, e parfum de damă. Uite cum miroase!

Și ca să-l convingă, Tanța îi smucește haina de pe el și-l obligă să și-o miroasă. Costel o miroase și se declară pe loc cât se poate de surprins și de dezolat:

— Dragă, ai dreptate și nu pot să contest. Miroase.

— Sigur că miroase, că mă pricep eu mai bine ca tine la

parfumuri. Îți spun și ce marcă e, că-mi dădeam și eu cu el înainte de a mă căsători. E de șapte cincizeci, „Lăcrimioară”. Cine e Lăcrimioara?

— Nu știu. În afară de aia care zici tu că e marcă de parfum, alta nu știu.

Tanța își face și ea numărul de spectacol până la capăt:

— Ah, Doamne, ce sufăr și ce vraște e-n sufletul meu! Că ție ce-ți pasă, că tu m-ai luat din gară, dar eu te-am luat din dragoste.

— Dragă Tanțo, poate tu suferi sinceră, nu te contrazic, dar eu nu știu de unde provine parfumul ăsta de pe mine, să mă tai bucăți și să nu mă pui la loc, pentru că eu la frizer nu dau decât cu spirt, care e gratis, iar la ședință era o singură persoana femeie în sală, care și aceea a fost aleasă să facă procesul-verbal.

Tanța își ia brusc treniul pe ea și începe să-și facă bagajele, cu gesturi cât mai nervoase.

— Dragă, așa nu se mai poate, eu plec și te las, că dacă m-ai luat de pe calea ferată, nu-nseamnă că sunt orfană. Eu am părinți, eu am unde să mă duc! Am și serviciul meu, am mașina mea de cusut, și pot să trăiesc și toată viața fără tine!.

Costel știe și el, din modesta lui experiență personală și anterioară, până unde poate merge o femeie când își scapă nervii din mână și de aceea se străduiește să o calmeze cu câteva sfaturi și idei raționale:

— Dragă Tanțo, eu știu că tu ai părinți, și să-ți trăiască, și că poți să te întorci la ei, și ești binevenită, dar ca să pleci așa cum vrei tu nu e legal, pentru că nu ai motiv. Că mirosul de parfum acum este și când ajungem la tribunal, peste nu știu câte săptămâni, nu mai este. Așa că dacă suntem logici, uite ce facem! Eu iau firul pe care l-am găsit pe tine, tu mirosul de pe haina mea și mergem chiar acum la un avocat, ca să vedem ce zice și dacă motivele astea ajunge sau nu pentru o despărțire.

— Dragă, dacă vrei tu să fim legali până la capăt, cu merg și la avocat, dar merg cu bagajele la mine, ca în caz de, să plec direct la gară.

— Ia și bagajele, că sunt ale tale și faci ce vrei cu ele.

— Și-ți mai pui în vedere că neam de neamul meu, de când e el, n-a pierdut un proces, și tata, săracu', nu era săptămână să nu aibă el un conflict cu cineva, că s-a judecat cu tot Lehliul, inclusiv suburbiile lui. Așa că n-o să pierd nici eu procesul, să știu de bine că mă judec cu tine până la sfârșitul lumii.

— Tanțo, și eu sunt la fel de ambițios și pot să mă fac și eu procesoman ca tine, de te judec până la sfârșitul vieții și te îngrop în citații. Măi, ce-o să te judec!

Cei doi își iau fiecare „motivele”, Tanța își ia și bagajul, și pornesc imediat spre avocat.

„Mi te-ai lipit de suflet ca timbrul de scrisoare”

Tanța și Costel se află în anticamera cunoscutului avocat Napoleon Guritză-Ciolan, al cărui nume a devenit binecunoscut în lumea procesomanilor, de când cu marele proces intrat în istorie sub numele de „procesul iepurilor de casă”, desfășurat vreme de douăzeci de ani, între un crescător de iepuri de casă și un zarzavagiu, ambii vecini și din Buzău. Guritză-Ciolan a reușit marea performanță de a face ca respectivul proces să nu fie câștigat de către niciuna dintre părți, adică nici de partea iepurilor, nici de partea verzelor, iar cei doi beligeranți să ajungă la totală ruină materială, adică să-și vândă unul crescătoria de iepuri, iar celălalt terenurile pe care cultiva varză, iar în cele din urmă să decedeze ambii de necaz și ambiție, unul de cancer la ficat, altul de cancer la fiere. Tanța știa de avocatul Napoleon Guritză-Ciolan de la tatăl ei, căruia marele om al barei îi câștigase un proces de mare ecou în Lehliu, cunoscut la vremea lui sub numele de „procesul măracinilor”, deoarece obiectul litigiului era un gard de măracini.

Pentru aceea Tanța a susținut sus și tare în fața lui Costel ca și conflictul lor să între pe mâna acestui avocat, deoarece îi inspiră mare încredere, fiind un meseriaș cu vechime. Cum intrară în anticamera avocatului, un miros de molii și naftalină îi trăsni imediat pe Tanța și Costel și-i așează pe două scaune invalide. Maestrul tocmai își bea cafeluța și, cu toate că nu mai picase prin casa lui un client de două luni, îi lăasă pe cei doi tineri să-l aștepte un sfert de oră, după care îl chemă înăuntru numai pe Costel, conform principiului lui străvechi de a asculta mai întâi ce spune bărbatul și de a nu ține cont niciodată de părerea femeii, acest gen de ființă având în ea, ereditar, viciul exagerării. Așadar, domnul Napoleon Guritză-Ciolan discută ce discută cu Costel înăuntru, apoi acesta

reveni în anticamera în care aștepta Tanța, cu bagajele alături.

— Dragă Tanțo, i-am spus lu' domnu' avocat despre ce e vorba și a rămas să-i dăm motivele în cinci minute și el ne deschide procesul. I-am dat și cinci sute de lei avans, dar nu-mi pare rău, pentru că acum știu că mă judec cu tine la mama legii.

— Dragă, poți să te judeci tu cu mine și la tatăl legii, dar să știi că nu câștigi procesul, că nu ai motive, iar dacă ai, nu e valabile. Îți spun asta eu, care le știu pe toate, pentru că am crescut pe scările tribunalelor.

— Tanțo, nu uita că eu am alte posibilități și pot să-mi permit, dacă e cazul, să pun tot bugetul lu' ORACA la bătaie, să-mi iau zece avocați și să te scot vinovată și de moartea lui Kennedy, dacă vreau.

În timp ce el fusese înăuntru, Tanța meditatase foarte bine asupra atitudinii pe care urma să o ia. Vasăzică el vrea să-și pună ambiția cu ea și să câștige procesul cu orice preț și s-o facă pe ea vinovată de moartea unui președinte de stat. Ei, atunci, lasă, că știe și ea cum să lucreze.

— Dragă Costele, eu nu știu cum de-ți lasă ție ăia de la ORACA bugetul la dizgrație, fiindcă dacă s-ar uita puțin prin gestiunea ta și n-ar fi prea chiori, ar vedea și ei de unde provine cecul ăla pe care îl ai cusut în căptușeala hainei, că am o privire mai rău ca razele X și l-am sesizat de cum te-ai atașat de mine.

Costel îngălbenește o clipă, apoi sufletul lui se umple în întregime de o neagră amărăciune: uite, domnule, nici în nevastă nu mai poți avea încredere...

— Tanțo, orice puteam să cred despre tine, dar nu mi-aș fi închipuit niciodată ca ești în stare să te pretezi...

Simțindu-se tare pe poziție, Tanța începe să-l joace pe dește:

— Mă pretez, draga, pentru că-mi dă mâna: sunt tânără, am părinți și dacă mai fac un drum la Medgidia pot să găsesc pe altul. Că tata mi-a și zis la plecare: „Dragă, dacă vezi că-și schimbă caracterul și felul de a fi, îl lași și vii acasă, că eu am cu ce să-ți fac nuntă cu altul”.

— Vasăzică ai fi în stare?

— Aș fi, că trusoul de nuntă îl am complet, inclusiv floarea de păr, uite, o port cu mine în geantă.

Costel îi ia floarea de păr pe care o purtase ea la nunta lor, o privește cu o profundă și sfâșietoare melancolie, după care se simte cuprins de o patimă a distrugerii și a furiei, ajungând până acolo încât scrâșnește din dinți ca o moară de apă.

— Bine, dragă, dacă e vorba să ajungem definitiv la ruptură, hai să dăm și floarea de mireasă pe din două, ca să am și eu o jumătate de amintire de la tine.

Și cu un gest foarte puternic el rupe floarea albă de mireasă în două. Jumătate oprește el, iar jumătate i-o dă ei. Văzându-se cu cea mai scumpă amintire a ei sfâșiată pe din două, Tanța nu se poate stăpâni să nu-și blesteme zilele chiar în prezența lui, deși n-ar fi vrut să-i dea o satisfacție:

— Ah, Doamne, cu cine mi-am legat viața, că nu știam c-o să ajung să împart cu tine și floarea de mireasă, petală cu petală. Costele, ai să mi-o plătești scump.

— Nu ți-o plătesc deloc, pentru că eu am cumpărat-o.

Tanța face ochii mici de furie. Va, într-un asemenea moment dramatic, el își aduce aminte până și de amănuntul nesemnificativ că a dat câțiva lei pe o floare de mireasă.

— Costele, cât ești de... de meschin!

Costel încremenește. Meschin?! Ce-o mai fi și asta? Iată un cuvânt cu care nu-l mai insultase nimeni până acum și, slavă Domnului, fusese de multe ori umilit și jignit, mai ales în decursul copilăriei și adolescenței lui triste. Trebuie să afle asta imediat.

— Tanțo, spune imediat ce cuvânt e ăsta și de unde l-ai auzit?

Văzându-l cât de hotărât e, Tanța intră la idei și se hotărăște să-i spună adevărul:

— Dragă, nu te supăra, că nu l-am auzit de nicăieri, l-am citit și eu astă-vară pe o pungă de cireșe. Costel răsuflă ușurat: vasăzică nici că nu știe ce înseamnă. Cu atât mai bine.

— Păi, măi Tanțo, tu ieși așa cuvinte la întâmplare de pe tot ce-ți pică în mână? Măcar știi ce înseamnă?

— Nu, dar mi-a plăcut pentru că e așa, nu știu cum să spun, subțire, și l-am ținut minte de-atunci.

— Și dacă e un cuvânt care ascunde în el ceva urât sau poate chiar ceva de mamă?

— Păi asta am vrut și eu, ca să te enervez, și pe urmă să mă jignești și tu, iar eu să plec plângând, că așa se obișnuiește la orice despărțire. Pentru că eu nu mai stau aici, să știi. Peste o juma' de oră am tren spre Lehliu.

— Stai, dragă, nu se poate să pleci și să mă lași fără motive. Că domnu' avocat așa a zis: că el ne desparte, dar să-i dăm motivele.

— Ia lasă-mă, Costele, păi după ce-i dam bani, să-i dăm și motive? El atunci ce mai face?

— O să facă și el când vine procesul.

— Eu nu știu de unde o să-i mai dăm noi motive. De ce nu ți-ai păstrat parfumul pe tine? Că acasă miroseai a lăcrimioară, și când ai ajuns aici miroseai a usturoi.

— L-oi fi luat din tramvai, Tanțo, pentru ca eu, știi bine că nu consum. Dar tu de ce mi-ai rătăcit firul de păr, care era un corp atât de delict?

— Nu ți l-am rătăcit, dragă, dar am oftat odată mai sincer și mai adânc la o aducere aminte și ți-a zburat din mână. Ai văzut doar că l-am căutat alături de tine prin tot cartierul. Trebuia să-l ambalezi în ceva.

Costel rămâne îngândurat. Ce e de făcut? Avocatul așteaptă motivele.

— Tanțo, eu zic să mergem acasă, să mai căutăm niște motive și să venim altădată.

— Nu, dragă, terminăm acuma, pentru că eu am tren peste o jumătate de oră și nu vreau să-l pierd.

— Bine, hai să terminăm. Stai să vedem ce-am scris eu aici, că mi-a dat domnul avocat niște instrucțiuni în ce privește motivele. Punctul unu: „Nepotrivire de caracter”.

— Nepotrivire de caracter?! Nu, cu caracterul nu ține, Costele, pentru că ne potrivim. Adu-ți aminte că mereu ziceai: „Mă, ce ne potrivim, mă, ce ne potrivim!”, că mi-ai umplut tot Lehliul natal de espresii de-astea vulgare.

— Bine, dragă, ne potriveam, nu zic nu, dar asta era înainte de căsătorie.

— Nu contează când. Ne-am potrivit odată, e suficient. Treci mai departe.

— Bine, trec mai departe. „Vicii care fac viața comună imposibila”. Ce vicii am eu?

— Nu știu, că nu mi-ai spus nimic de ele.

— Păi trebuia să ți le spun eu neapărat? Puteai să le descoperi și singură. Că cecul mi l-ai găsit în căptușeală, dar viciile nu, că nu te-au interesat.

— Lasă, dragă, că nici pe tine nu te-au interesat viciile mele.

Un cap tremurând ca o frunză în bătaia ușoară a brizei, un cap buhăit și cu ochii ieșiți destul de evident din orbite, un cap trecut de mult de șaptezeci de ani se vâra pe ușă. Este capul avocatului Napoleon Guritză-Ciolan care vrea să se convingă dacă clienții lui mai sunt acolo și ce fac de nu-i mai aduc o dată motivele promise. Costel se simte evident jenat de această întârziere și o grăbește pe Tanța:

— Hai, Tanțo, să rezolvăm o dată cu motivele, că-l ținem pe domnu' avocat din treabă.

— Ce treabă, dragă, nu vezi că nu mai are niciun client în afară de noi?

— Oricum, trebuie să rezolvăm într-un fel. Hai să vedem ce facem cu viciile. Spune tu ce vicii ai, că pe urmă spun și eu.

— Bine, spun eu.

Tanța se gândește serios, ca nu cumva să exagereze sau să minimalizeze ceva. Vasăzică vicii... Vicii... Dar de fapt ce sunt viciile?

— Costele, nu te supăra că sunt iar incultă, dar cu nu numai că nu am vicii, dar nici nu știu ce este acelea.

Costel o privește perplex. Din nou Tanța îl surprinde neplăcut cu lipsa ei de pregătire culturală. De altfel, treaba asta cu viciile nu este prea simplă, mai ales ca nici el nu știe exact ce sunt, adică să le dea o definiție.

— Dragă Tanțo, cum să-ți explic eu ca să fiu cât mai popular și mai pe înțelesul tău? Dragă, viciul în primul rând e ceva de rău, în niciun caz nu e de bine. Pentru un viciu, niciodată, ține minte de la mine, n-o să fii nici lăudat, nici premiat.

— Bine, asta am înțeles, dar spune-mi ce este, ca să mă feresc de el.

Costel îi face semn să vină mai aproape, ca să-i spună ceva confidențial.

— Dragă, viciul e problema aia care se critică la ședințe, când e câte unii care practică jocurile de noroc, alcoolul sau femeile...

Tanța răsuflă în sfârșit ușurată:

— A, asta e! Acuma m-am lămurit: eu n-am vicii. Alcool nu consum din naștere, pentru ca miroase și nu e delicat. Femei nu, că sunt și eu. Noroc nu, în afară de țintar, care e pe boabe.

— Mă rog, dacă n-ai, n-ai. Problema e ce facem că și eu stau foarte prost cu capitolul asta. Nu prea am vicii. Nu știu de ce, dar nu s-au lipit de mine. Poate unde sunt orfan sau din alt motiv, nu știu. Auzi, știi ce zicea domnu' avocat? Să mă îmbăt într-o seară, sa vin acasă turmentat, să fac scandal și să se adune vecinii ca să asiste. Problema e că eu nu pot să beau ca să mă îmbăt nici să mă tai. Îmi face rău băutura. Eu – o bere, maximum două, atât, și mici oricât de mulți. Iar dacă nu vin beat acasă, pe ce motiv să-ți fac scandal?

— Dar jocuri de noroc nu practici?

— Nu, că n-am noroc de câștig. Am încercat o dată la

copcică, am încercat și „uite popa, nu e popa” la un târg mai demult și n-a mers. Doar să mai încerc la ruletă.

— Costele, am o idee. Ascultă: putem să aranjăm un scandal la care să asiste vecinii, așa cum a zis domnu’ avocat, nu numai din motiv de ebrietate. Poți să faci scandal și din cauza nervilor. Nu vrei să te enervez eu puțin și să te aduc la disperare?

— Sa știi că e o idee bună. Tu mă enervezi cu ceva, eu te molestez puțin, atât cât să-ți las o urmă, chemăm un martor, că are domnu’ avocat unul special, și gata, terminăm chiar aici pe loc cu motivele. Hai, enervează-mă.

— Pai eu știu ce te enervează pe tine?

— Stai să mă gândesc, să văd ce mă enervează cel mai repede. A, mi-am adus aminte. Cel mai rău mă enervează atunci când stau de vorbă cu un om față-n față și el, în loc să-mi spună faptul ca atare, îmi zice numai ideea goală. Uite, chestia asta nu pot s-o sufăr deloc. Hai, fă și tu la fel.

— Păi dă-mi tu o idee, că ți-o dezbrac eu imediat, ca să te enervez.

— Stai să mă gândesc. Știi ce? Zi-mi ceva de fotbal.

— Ce să zic?

— Zi orice, că n-are importanță, că numai când aud de fotbal și imediat mă și enervez. Și nu mă enervez în primul rând de fotbal, ci de cronicarii ăia care, când îi văd cum scrie, mor, că acum a devenit că cine n-are o meserie se apucă și scrie despre fotbal.

— Păi de ce-i lasă, dragă, să scrie, de ce nu-i trimite la muncă?

— Îi trimite, da’ nu se duce. Mă, ce boală am pe ei! Mai ales pe Barbu, pe Fănuș, și pe Băieșu, că toți e niște negativiști ce nu s-a mai pomenit, dă în jucători, dă în arbitri, dă în antrenori și lovește numai în carne vie.

Tanța e și ea indignată de situația asta cu cronicarii:

— Când joaca, dragă, ăștia, să mă duc cu sa le zic ceva de la obraz.

— Păi asta e, că nu joacă, n-au curajul, numai la vorbe se simt ei tari. Că dacă ar juca, mamă, ce ți i-ar mai lucra el Dan

Coe la gambe și ce ți i-aș mai altoi eu la ieșirea de pe teren cu o roșie sau cu un măr în creștet. Hai, Tanțo, mai zi-mi ceva de fotbal, c-am început deja să trepidez, cred că-n maximum două minute te molestez și avem motivul despărțirii. Știi ce? Zi-mi ceva de Rapid. Ție îți place Rapidul?

Tanța se gândește câteva clipe înainte de a se pronunța. Analizează intonația cu care a întrebat-o și după topica frazei ajunge la concluzia că cel mai favorabil ar fi să dea un răspuns afirmativ:

— Da, îmi place.

Costel răsuflă ușurat. Trăise câteva clipe de nemaipomenită încordare. Multe depindeau de acest răspuns.

— Păi, măi Tanțo, dacă ziceai că nu-ți place Rapidul, nici nu mai era nevoie de avocat, te omoram aici cu mâna mea, pe loc, și rămâneam văduv. Ce mai, eram în stare de crimă, mi se urcase deja sângele la cap și clocotea în artere de parcă eram pus pe foc. Și zici că-ți place Rapidul? Îți place sincer?

— Păi dacă ți-am spus, înseamnă că sunt sinceră, poți să te uiți și-n ochii mei, că arată ca o oglindă.

Costel se uită cu jale spre ușa biroului în care se află Napoleon Guritză-Ciolan și i se face milă de veniturile lui.

— Tanțo, am impresia că cu chestiunea asta a atașamentului tău pentru culorile Rapidului ai distrus tot conflictul dintre noi. Am să-i spun chiar acum lu' domnu' avocat că nu ne mai despărțim, pentru că n-avem motive. Orice-am încercat n-a fost nimic posibil. Mă rog, dacă mă aduceai tu într-un hal fără hal, puteam să te las pur și simplu, adică fără motiv, dar de când am auzit că ești rapidistă, văd că ne potrivim iar foarte mult. Și îmi ești iar foarte dragă sufletește.

În naivitatea ei fără margini, ca orice fată crescută într-o zonă morală foarte pură, Tanța se gândește să-i precizeze lui Costel următorul lucru:

— Dragă Costele, acum n-aș vrea ca tu să crezi că eu sunt exagerată și pretențioasă și că-mi place numai rapidul. Eu pot să călătoresc foarte bine și cu acceleratul, dacă-mi iei la clasa a-ntâia.

O clipă, Costel crede ca nu aude bine sau i-a căzut un meteorit în cap; transpiră brusc amețește:

— Mai Tanțo, ce vorbe fără șir spui tu acolo? Care accelerat?

— Păi nu mă întrebași tu adineaori de trenuri? Că dacă-mi place cu rapidul și eu ți-am spus că da, că-mi place și cu acceleratul...

— Tanțo, e nenorocire. Adineaori credeam în tine, dar acuma mi-ai făcut praf toată încrederea. Cum poți tu să confuzi echipa Rapid, care ne-a făcut cinste de atâtea ori, ne-a făcut și nouă, achizitorilor de la ORACA o dată, la restaurantul „Grand”, pentru că am susținut-o într-un meci, cum poți tu să confuzi echipa Rapid cu un accelerat? Tu ai fost vreodată la fotbal? Știi ce e ăla?

Tanța simte, vorba unui proverb, că a sfeclit-o.

— N-am fost, dar știu că e cu minge, cu talange și cu... Teașcă.

Costel nu-și poate stăpâni reacția de moment și-și dă pe față întregul lui dispreț față de ea.

— Tanțo, vai de capul tău, ca altfel n-am cum să-ți zic. Văd că nu se lipește niciun orizont de tine și că te faci din ce în ce mai incultă. Păi de ce nu te duci, dragă, la fotbal?

— Păi unde era să mă duc, dragă, că la noi la Lehliu se juca pe izlaz și mi-era frică de câini. Da' acuma o să mă duc.

— Să te duci, că altfel e nenorocire. Uite, o să mergi cu mine duminica viitoare, că e cuplaj.

— Și dac-o să plouă și-o să fie frig?

— Nu-i nimic, stai acolo, ca să vezi și tu cum ne chinuim noi bărbații în fiecare duminică și uneori și miercurea. Că voi vă închipuiți că noi mergem acolo de distracție.

— Bine, Costele, duminică, fie ploaie, fie ger, o să ies pe stadion. Și acuma, hai acasă.

— Să trăiești, domnu' Ciolan, multă sănătate și poate ne vedem cu altă ocazie sau, cum i-a zis vulpea ursului, ne vedem direct la blănar.

În timp ce Tanța și Costel ies, alături, domnul Napoleon Guritză-Ciolan face un infarct.

„Pe o creangă de salcâm...”

Iată, a venit și duminica și Costel s-a ținut de cuvânt: a luat-o pe Tanța cu el, la cuplaj. După o călătorie nemaipomenită, pe acoperișul unui troleibuz, ea ținându-se de un troleu, el de celălalt, au ajuns la stadion. Până atunci Tanța își imaginase stadionul ca pe un fel de templu antic, cât mai somptuos cu putință, în care oamenii se așază și asistă la întreceri într-o tăcere religioasă, fiecare cu o lumânare aprinsă în mână. Acum ea avu ocazia să vadă la fața locului ce înseamnă pentru un om cinstit și cumsecade să se ducă la un meci de fotbal și ce influență poate avea aceasta asupra caracterului lui. Dar poate că nimic nu o înfioară atât de mult pe Tanța – nici hainele rupte de mulțimea care alerga îngrozită spre stadion, ca să nu piardă prima fentă a lui Dumitriu II, nici halucinantă călătorie pe acoperișul troleibuzului, nici abundența de semințe prăjite – ca urletele pe care le auzea încă de departe venind dinspre stadion. Era ca o mare zbuciumată această mulțime, mai ales în clipele în care striga „Huo”. Inima ei se făcea cât un purice de frică. Dar dacă Costel mergea înainte, ea era obligată să-l urmeze.

Ajungând la stadion, Costel avu ocazia să-și dea primii pumni în cap. Venise prea târziu, tribunele erau arhipline. Sute de oameni erau rămași pe dinafară, cocoțați prin pomi și pe garduri.

— Uite, Tanțo, ce aglomerație, c-au ajuns oamenii să stea prin pomi mai rău ca fructiferele, numai ca să vadă o minge. Problema e cum intrăm noi acum, că eu te-am trimis ieri să iei bilete pentru meci și tu ai luat la Pronosport.

— Iartă-mă, Costele, dar am crezut că tot aia e. Trebuia să mă înveți.

— Ce să te învăț? Tu n-ai văzut că acolo aveau un Trabant în vitrină și că e vorba de ceva cu noroc?

— De-aia m-am și dus, c-am văzut că e vorba de câștig și eu știu că, atât cât am fost la Lehliu, nouă norocul nu ne-a lipsit niciodată din casă.

— Vorba e cum intrăm pe stadion, că biletele s-au terminat.

— Dacă nu se poate, nu intrăm, mergem acasă, jucăm un țintar și tot ne distrăm.

— Cum să merg eu acasă când joacă Rapidul, măi Tanțo? Nu mă muștră conștiința pe urmă o viață-ntreagă? Eu mă urc în pomul ăsta. Vii și tu?

Tanța încremenește: să se urce ea în pom, ea, atât de timidă și de binecrescută?!

— Vai, Costele, cum îți închipui că m-aș preta la așa ceva și ce-ar zice mama dacă m-ar vedea pe creangă?

— Mă rog, dacă nu te lasă prestigiul, atunci uită-te prin gard.

Tanța se apropie cu cea mai bună intenție de gard dar, făcând fără să vrea o lectură a inscripțiilor pe care le cuprindea acesta, se înroșește până în vârful urechilor:

— Costele, nu pot, că scrie tot felul de cuvinte și iscălituri pe el și dacă le citesc îmi stric toată educația părintească.

— Păi nu te uita la vorbe, uită-te printre scânduri.

Tanța, om de bună-credință, își proiectează vederea pe una dintre crăpăturile gardului, dar imediat se retrage:

— Costele, m-am uitat așa cum ai zis tu, dar nu văd stadionul, văd la unii în casă și ce face ei acolo nu e fotbal, că atâta imaginație am și eu.

Costel, săracul, abia se ține pe o creangă subțire, cu un picior în aer și cu altul pe un vârf de gard. Iar Tanța în fiecare clipă îl sâcăie cu ceva.

— Tanțo, dragă, depinde încotro te uiți. Ca să vezi stadionul și fotbalul, uită-te spre nord.

Tanța se uită în jurul ei și vede cocoțate prin pomi și pe garduri nu o femeie, ci mai multe. Adică ea de ce nu s-ar urca, mai ales că nici n-o cunoaște nimeni?

— Costele, m-am gândit bine și prefer și eu să mă iei cu tine în pom.

Din acest moment, Costel începe, pe bună dreptate, să

regrete că a luat-o la meci. De altfel, mulți îi spusese ră asta, din experiența lor. Niciodată nu e bine să iei la distracție bărbătești o femeie, pentru că femeia nu se poate abține să nu spună sau să nu ceară ceva, numai ca să te deranjeze.

— Tanțo, acum nu pot să te iau, pentru că nu mai e nicio cracă liberă, e ocupate toate. Că stau oamenii unul lângă altul ca vrăbiile în pomii de la Universitate.

Resemnată, Tanța se gândește să renunțe:

— Bine, Costele, atunci uită-te numai tu, că ești bărbat și ai mai multă nevoie de distracție. Eu o să stau aici pe pajiște și-o să croșetez ceva.

— Stai să-l întreb pe ăsta de-alături dacă n-o cedează pe-a lui. Maistre, cât ceri pe creanga aia?

— Cât cere, dragă?

— Zece lei, că cică e fără noduri. Ce fac, îi dau?

— Dacă are și frunze, dă-i.

Costel scoate portofelul, dă zece lei, achiziționează creanga și o trage sus lângă el și pe Tanța. Odată ajunsă acolo, Tanța se impresionează imediat de orizonturile nebănuite care i se deschid în față: mii de oameni care strigă fără încetare, care fluieră fără încetare și se îmbrâncesc fără încetare, iar pe pajiștea din mijlocul stadionului aproape două duzini de băieți tineri și frumoși se joacă cu o minge de ție mai mare dragul să-i privești. Tanței îi place foarte mult, și pe bună dreptate.

— Costele, e grozav aicea sus, nu m-aș mai da jos toată viața. Auzi, e ceva mai balcon ca la teatru, îi vezi pe toți în creștet și parcă-ți vine să întinzi mâna și să-i culegi. Acuma, nu te mai las, explică-mi și mie ce-i fotbalul, ca să pot să strig și eu „huo” ca ălalți.

— Tanțo, momental ar fi mai bine să privești și pe urmă te pun eu la punct și cu teoria.

— Nu, Costele, dacă nu mă înveți sistematic, nu pricep nimic, că eu așa am fost obișnuită. Dă-mi întâi definiția: ce e fotbalul, de unde provine și ce urmărește el.

Nu e deloc ușor pentru Costel să se concentreze asupra jocului, pentru a nu pierde nicio fază importantă, și să susțină în același timp și o lecție de istoria fotbalului.

— Dragă, fii atentă și notează în minte, ca să nu mă întrebă a doua oară. Fotbalul este un joc.

— De noroc?

— Și de noroc, dar mai mult de picioare.

— Asta am înțeles. Spune-mi acum de ce aruncă ăla îmbrăcat în doliu cu banii în sus. El nu muncește pe ei?

— Ăla aruncă banii ca să tragă la sorti, că e arbitru, și ca să vadă cine ia terenul și cine ia mingea.

— Și după ce le ia, pleacă cu ele acasă?

— Mă Tanțo, nu pune și tu întrebări chiar așa de simple. Păi dacă pleacă ei cu terenul și cu mingea acasă, noi ce facem aici, pentru ce-am mai dat banii pe bilete sau pe crengi?

— Auzi, Costele, eu o să țin cu ăia care sunt mai mici de statură și mai plăpânzi, că mi-e mila de ei. Hai, micuților!

— Ții cu cine vrei, dar fii atentă că eu sunt cu Rapidul și să nu mă jignești cumva, că sunt atât de nervos și te zidesc de vie în copacul asta, de ajungi în vreo baladă.

— Nu te jignesc, Costele, dar spune-mi care sunt băieții de la Rapid: ăia care fuge?

— Nu, ăia care se încheie la șireturi.

— Și de ce se opresc când fluieră arbitrul?

— Ca să-l înjure.

— De ce?

— De mamă.

Tanța urmărește meciul cu ochii sclipind de plăcere și curiozitate. Deodată sare în sus de atâta bucurie, încât ajunge pe altă creangă. O satisfacție nemaipomenită inundă fața ei aurita de soarele stadionului.

— Costele, uite-l pe Gică!

— Care Gică?

— Ala brunetu', lu' care i-a căzut acuma mingea în cap. E văr cu mine. Știam eu că e sportiv, dar nu știam că practică jocul ăsta de fotbal. Gică! Gicule!

— Nu-l striga acuma, că e corner, și-l sustragi.

Tanța e în culmea fericirii, s-a îmbujorat toată:

— Vai, ce bine-mi pare că-l văd și pe Gică aici, că nu l-am mai văzut de mult. Era mereu plecat când peste hotare, când în străinătate, și între timp eu m-am măritat cu tine și nu l-am mai văzut, că el zicea ca dacă ia Rapidul campionatul, mă ia și el de nevastă. Pe cuvânt, așa s-a jurat, să nu se însoare până când echipa lui nu are în brațe vaza aia de metal, care se dă la campioni. Și eu i-am zis ca decât să aștept până ia Rapidul vaza și să rămân fată bătrână, mai bine te iau pe tine, care chiar dacă nu ești așa de sportiv, ești tot atât de cult.

Deși fazele meciului se succed cu repeziciune, Costel reține cu multă atenție și unele amănunte din povestirea Tanței despre Gică și, atunci când e cazul, intervine.

— Dragă, nu te supăra, tu ziceai că Gică ți-e văr și acuma zici că era să te măriți cu el. Nu făceai un incest?

— Păi, el nu era văr de-adevăratelea cu mine, dragă, era văr numai pentru ăia de la Alimentara, ca să nu se sesizeze când primeam de la el vederile din străinătate.

— Îți scria din străinătate?

— În fiecare săptămână. Că el se deplasează peste hotare, cum te deplasezi tu la Medgidia sau Babadag. Uite-așa teancuri de vederi am de la el și-mi scria niște lucruri așa de frumoase că-ți stoarce lacrimi nu alta când le citești.

Costel cade tot mai mult în ghearele bănuielilor:

— Nu cumva ai vreo vedere de-aia la tine?

— De ce?

— Așa, ca să văd și eu ce scrie, că poate e prin ele vreun motiv și te duc iar la avocat.

— Nu, Costele, nu e niciun motiv în ele, e doar impresiile lui, că să știi că e foarte impresionist la tot ce vede și numai cu inima descrie. Uite, am în geantă o vedere, ultima pe care

am primit-o înainte de a mă mărita. Citește-o și tu.

Costel ia vederea, privește cu atenție Turnul Eiffel de pe ea, se convinge că acesta e adevărat și natural, după care o întoarce pe verso și citește:

— „Dragă Tanțo, află despre mine că sunt bine sănătos și în turneu, ceea ce-ți doresc și ție, inclusiv familiei, că eu abia sosii alaltăieri din Nicaragua și aud că iar mă selecționară pe extremă și plecai din nou ieri nici eu nu mai știu precis unde; mi se pare că aș fi în Europa după ce fel de limbi aud în jurul meu, că de la o vreme mi s-a încurcat și mie geografia în cap, că lasă ce nu știam eu nimic la obiectul ăsta când mi-am încheiat cu bine studiile medii în clasa a VI-a elementară, dar acum, să mor eu, dacă n-aș avea pașaportul să mă uit pe el și să văd pentru ce țară am viză n-aș mai ști unde sunt. Acum îți scriu de sus de tot, dintr-un turn care știu cum se scrie, dar nu pot să-l citesc, că au ăștia niște limbi de-ți vine să te scarpini după ceafă, e durere mare, dar care turn, să știi, Tanțo, e așa ceva de mișto și de fier armat că se urcă lumea în el buluc ca într-un cireș copt. Și să știi că am mai văzut eu un turn din ăsta tot așa mare într-un oraș din Italia și care turn uite-așa s-a aplecat, de vânt sau că s-o fi rezemat vreunul mai barosan de el, că mi-a fost și frică să mă apropii. Iar atunci când ți-am scris din Chile că în duminica viitoare, cum sosesc, vin la bal la voi la Lehliu, să știi că nu că n-am avut bunăvoință, dar cum am sosit din Chile, am și plecat repede în Orient, nu mai știu care, poate ăla micu' sau ăla de mijloc, că nu mi-a scăpat unul necălcăt, și acolo, dragă, prin pustiile alea am văzut tot felul de animale zoologice, am văzut lei din ăia care nu e bani, ci animale, și cămile cu două trăgace, inclusiv piramida aia care a rămas de milenii și chiar de decenii sfinxă la locul ei, și care să știi că o credeam mai bine la fizic, și când colo e cârnă. Auzi, să știi că am fost azi la un magazin la care m-a dus Gheghe, știi tu care, ăla tot de pe extremă, că el a mai fost pe-aici de șapte ori și știe să întrebe cât costă orice obiect în 26 de limbi, plus dialecte și ți-am luat, fii atentă, o pereche de cercei care strălucește – să n-am parte de turneul din Africa – mai rău ca farul, nu echipa aia de la Constanța, ci farul ăla de

la Alexandria pe care l-am văzut eu odată din avion și care nu știu ce are că mereu pâlpâie, când se aprinde, când se stinge, poate are vreo atingere de fire, că ți-aș mai scrie și alte de toate pentru toți, că știu că ție asta îți place, dar nu mai am unde că ți-am scris și pe verso și nu mai e loc de adresă, al tău, Gică.”

Tanța se uită spre Costel cu o justificata mândrie, dar și cu un oarecare aplomb, în sensul că uite cu cine am avut eu de-a face până la tine, cu oameni umblați, nu cu fitecine.

— Ei, ce zici, Costele, așa-i că e băiat deștept?

Costel așa a fost dintotdeauna: când e unul mai bun ca el, se dă la o parte și se închină:

— Dragă, este pentru că e foarte călătorit și se observă asta după cum se exprimă de cultural.

— Da’ să vezi ce lucruri aduce, dragă, că odată ăia, de invidie, l-au dat afară pe un an de zile că cică l-a prins la graniță îmbrăcat cu o sută de fâș-fășuri pe el deodată.

— Mă, ce nedreptate! Păi, poate ploua prea tare sau îi era omului frig!

— Asta zicea și el; domnule, e unii oameni mai friguroși, care se îmbracă cât mai gros. Și nu l-au crezut. Aoleu, Costele, uite ce i-au făcut?

— Da dragă, l-au faultat gepizii-ăia de la Progresul.

— Că l-au *flautat*, l-au *flautat*, dar de ce l-au lovit?

Costel nu poate suporta să vadă un jucător de-al lui umilit și lovit. Se ridică în picioare și strigă de se cutremură tot stadionul:

— Mă Gică, nu te lăsa, nu fi fraier, dă și tu la țurloaie!

Și n-apucă Costel să zică „țurloaie”, că de pe teren se aude un trosnet sec de oase rupte.

— Ai văzut ce frumos a lovit și el? L-a luat p-ăla pe targă.

Meciul e din ce în ce mai tare. Tanța se cam sperie.

— Costele, da’ ăștia se lovește, dragă, în ochii lumii, ca orbii, și nu le face nimeni nimic?

— N-are ce le face, că așa e fotbalul cu specificu’ lui, și e joc de plăcere.

— Dragă, să fie plăcerea lor, hai să mergem noi acasă, că

eu nu vreau s-ajung martora lor prin tribunale.

— Stai puțin, c-a dat unșpe metri pentru noi. Doamne, după cum au obiceiul ăștia să rateze, mi-e și frică să mă uit.

— Lasă că mă uit eu și-ți spun.

— E gol?

— Nu, că s-a oprit mingea în plasă.

— Atunci e gol! Ura! Ura! Vino să te pup.

Uitându-se însă în jos, spre rădăcina pomului care-i ține în spinare, Costel îngheață cu „ura” pe buze și-i face semn discret Tanței:

— Îi vezi pe ăia de jos?

— Îi văd.

— Nu e bine de noi. ăia iubește Progresul și de necaz că au luat un gol, vor să ne taie pomul.

— Vai de mine! Nu le e rușine!

— În ura lor sfântă față de rapidiști, nu le e.

— Vai, Costele, mi-e o frică de nu mai pot. Dacă strigam „Hai Progresul”, poate tăiau numai craca ta. Să strig acum „Hai Progresul”?

— Nu striga nimic. Dacă mor pentru Rapid, să știu cel puțin că mă pun într-un coșciug cu tine.

Tanța, poate și din cauza vârstei mai fragede, nu vrea deloc să se împace cu ideea jertfei supreme pe altarul Rapidului. Ea continuă să se zbată și să strige la „progresiști”, încercând să-i oprească din fapta lor criminală de a tăia pomul:

— Alo, măi tovarășe, lasă pomul! E bunul statului! Poate e monument al naturii!

Dar, din ce în ce, pomul, răpus de loviturile adversarilor Rapidului, se apleacă spre pământ. Costel sare în văzduh ca meșterul Manole, și de-acolo, din văzduh, apucă să strige spre soția lui rămasă pe ultima creanga:

— Tanțo, salvează-te singură! Ne vedem pe pământ!

„De ce mă minți cu-atâta nepăsare?”

Într-o cameră de spital, într-un pat de spital și acoperit de bandaje albe se află o ființă din care nu se mai vede cu ochiul liber decât un nas, o gură și doi ochi, adică strictul necesar. Ghiciți cine e ființa? Dacă furnizăm amănuntul că în dimineața acestei zile Costel a plecat de acasă cu mașina și că nu s-a întors până la ora unu noaptea, cred că nu e persoană intelectuală care să nu ghicească cine se află pe acest pat al suferinței. Dar, deși desfigurat fizicește, Costel nu uită nici în aceste clipe grele că, înainte de orice și că mai presus de sănătatea lui, trebuie să dea socoteală în fața unei neveste. Iată de ce, cu toate morfinele care au fost introduse în el, Costel nu are pic de somn. Cu maximum de luciditate, în singurătatea nopții – despre care se spune că a fost și continuă să fie un sfetnic excelent – el creează acum varianta cea mai avantajoasă pe care trebuie să i-o transmită cât mai rapid, oral, sau în scris, nevestei.

La rândul ei, Tanța, ca orice nevastă, la această oră se învârtește prin casă, frângându-și mâinile, sau, ca să folosim un termen mai adecvat, se perpelește. Căci așa au fost și vor fi întotdeauna nevestele (se pare că ele vor exista încă mult timp, fiind specia umană cea mai rezistentă): atâta vreme cât bărbatul nu e acasă, ele nu pot închide un ochi. Și nu din cauza îngrijorării, cum s-ar putea crede cu naivitate, ci din curiozitate. Adică, de fapt, ele se frământă să afle *ce face* bărbatul în clipa aceea și, cum toate au o părere la fel de negativă despre bărbații lor, se gândesc numai la lucruri rele și din cauza aceea par îngrijorate.

În această împrejurare, Tanța nu făcea nicio excepție. La ora unu noaptea ea se plimba prin cameră și-și frângea mâinile din toate încheieturile.

— Nu trebuia să-l las să plece singur. Mai ales acum când

are semnul mirării pe fruntea mașinii. Oare o fi avut vreun accident? Să dau un telefon la miliție?

În spital, Costel se frământă exact pe aceeași temă:

— Decât să-i spună miliția, mai bine-i spun eu. Cel puțin să rămân demn în ochii ei. „Draga mea, tu ești femeie înțeleghătoare, de tine n-am de ce să mă feresc, uite, am avut un accident.”

Desigur, Tanța e îngrijorată în primul rând de soarta soțului, dar nici soarta mașinii n-o lasă rece.

— De n-ar fi prăpădit mașina, că așa Trabant cum era, îmi devenise dragă sufletește. Că numai din micile mele economii am întocmit-o: macaroane fără brânză, brânză fără macaroane și ceaiuri la discreție.

Mai maturizat din punct de vedere sufletește, mai trecut prin cele ale vieții, Costel este primul care cade în ghearele scepticismului.

— Acuma ce să fac? S-a sfărâmat, s-a sfărâmat! Să mă dau cu capul de pereți? În primul rând nici nu sunt sigur că mai am cap. Să mă sinucid? Nu e cazul. Ce-or să zică tovarășii mei de muncă, mă vor crede un laș. Plus că o chestie ca asta se trece și în cartea de muncă și rămâi cu ea acolo o viață întreagă. Cel mai corect e să rămân indiferent. S-a sfărâmat, s-a sfărâmat, vorba lu' tatăl meu cel adoptiv, când a scăpat un ou de găină jos. Că se deteriorează el omul care e ființă, dărmite obiectul care e neînsușit. De fapt, istoria e foarte simplă pentru cine vrea s-o creadă. Mergeam spre Sinaia ca punct final. Eram aproximativ pe la Posada, după cât mă ajută memoria mea atât de zbuciumată. Persoana de lângă mine – nu contează cine – admira peisajul cu încântare. Entuziastă, la un moment dat a ținut să-mi comunice ceva cald cu o sărutare după ureche. Și m-am gădilat. Răzbunător cum sunt, ce mi-am zis: hai s-o gădil și eu. Și-am sărutat-o și eu la fel de cald după ureche. M-a sărutat și ea pe mine din nou, gădilându-mă și, în sfârșit, am ținut-o așa într-un gădilat vreo câțiva kilometri, că mergea Trabantul din morcov în morcov, până când, la un moment dat, m-am gădilat așa de tare, că n-am mai știut nimic de mine. Eu m-am trezit în Prahova cu volanul în brațe,

ea cu bujiile într-un conifer. Ce s-a întâmplat nu știu, că nici miliția cu specialiștii ei nu și-au putut da seama. M-oi fi ciocnit de vreun meteorit, m-oi fi speriat de vreo farfurie zburătoare, nu știu.

Tanța urmărește ceasul cu încordare și simte cum trece fiecare minut prin ea, dureros de greu.

— În caz de accident măcar de-ar fi cu cineva, să-l scoată la timp din catastrofă, vreo persoană de suflet.

Costel scoate de sub perna volanul mașinii și se uită la el cu o jale nestinsă.

— Domnule, și n-a rămas nimic din mașină, nimic, nici cât să iei într-un buzunar. Noroc că am salvat volanul în ultima clipă. Ardea, domnule, Trabantul ca un chibrit, puteai să faci la incendiul lui mâncare pentru un regiment. În orice caz, bine că mi-a rămas volanul, ca să am ce-i arăta Tanței, că altfel e în stare să nu mă creadă.

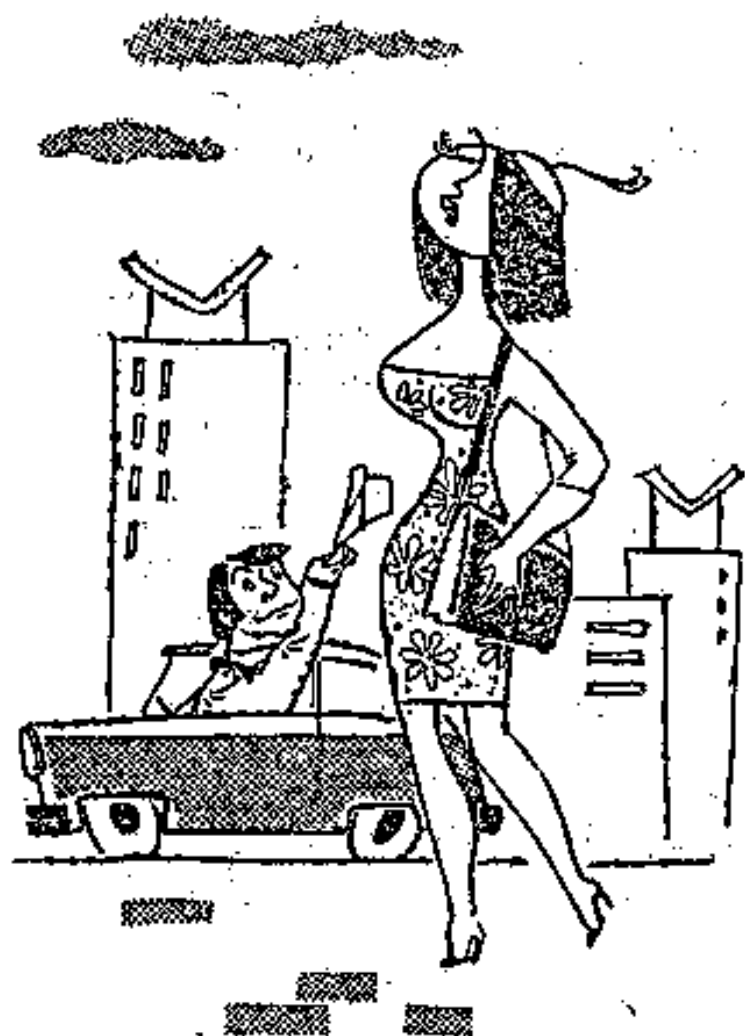
Tanța are și clipe în care încearcă să mai coloreze situația cu puțin roz.

— Mă rog, dac-o fi lovit-o numai un pic, la o aripă, nu contează, că e din carton și dacă o umezești puțin își revine.

Imaginea femeii care l-a dus la râpă continua să-l obsedeze pe Costel.

— Mă, și ce femeie era! Cu toate că m-a dus de râpă, nu pot să n-o admir. Cum am văzut-o pe trotuar, colo, pe 6 Martie, colț cu Brezoianu, și făcându-mi un semn discret cu zâmbetul, mi-am zis: „Costele, uite femeia vieții tale, nu trece mai departe, că din spate vine un Fiat și-o pierzi”.

Tanța nu poate admite ideea unui adulter cu niciun chip. Că doar nu-l cunoaște de ieri de azi pe Costel și l-a verificat de atâtea ori cât e de fidel.

— Dacă ar fi fost altul decât Costel, mi-aș fi putut închipui orice, cum că s-ar fi putut preta cu o femeie în aventură, dar el nu obișnuiește, că zicea într-o zi când am adus eu vorba despre acest obicei din trecut: „Tanțo, nu iau persoane feminine în mașină să știu de bine că merg cu ea goală toată Europa, pentru ca mi-e frică de un accident fatal și decât să ajung cu ea la morgă, tot mai bine cu tine acasă”.

Costel îndrăznește să miște, în sfârșit, un picior, nu atât dintr-o necesitate intimă, cât din curiozitate, și nu se poate abține să nu-și exprime mirarea văzând că în loc de picior se mișcă ceva care seamănă a fi o mână, adică e mult mai scurt decât un picior. În sfârșit, trece și peste amănuntul respectiv și recapitulează mai departe consecințele incidentului.

— Și milițianul ăla care era ceva așa de binevoitor și serviabil că nu, că dacă ea, persoana cu care am fost în mașină, e cumnată-mea, adică sora soției mele, cum i-am spus eu, o s-o anunțe el pe soția mea că suntem bine sănătoși în spitalul de salvare amândoi, ca să nu fie îngrijorată. De ce le-o fi dând, domnule, voie la milițienii-ăștia să fie atât de serviabili cu accidentații?!

Optimismul pătrunde în sufletul Tanței tot mai mult, pe măsură ce se apropie ivirea zorilor.

— Măcar dacă o fi greșit cu ceva, am mângâierea că-mi spune adevărul, că el nu m-a mințit niciodată, a fost sincer ca un copil nou-născut, era de-ajuns o privire să arunc spre el ca să-i citesc în suflet ca-ntr-un ziar.

Problema adevărului este o problemă care a preocupat pe filosofi încă din antichitate. Ei își puneau foarte multe întrebări în legătură cu el: ce e adevărul, de câte feluri este etc. Costel își pune o singură întrebare, dar mult mai complicată:

— Să-i spun adevărul, să nu-i spun adevărul?... Mai bine să-i spun decât să sufăr pe urmă de remușcare. Pentru că eu așa sunt; să mă doară orice, dar nu conștiința, pentru că conștiința asta e lucru tare gingaș, dacă o încarci prea mult ajungi la Central.

Parcă anunțată prin telepatie de către cineva, Tanța se gândește și ea la posibilitatea cumplită ca el s-o mintă și simte în trupul ei o putere de răzbunare capabilă să rupă și fierul în două.

— Doamne, că dacă mă minte și a fost cu vreuna în aventură, tai Trabantul cu cuțitul de bucătărie și fac cărți de joc din el, să știu de bine că țin iar regim pe bază de ceaiuri și făinoase încă un an și-i iau altul. Da, îi iau altul, pentru ca am ambiția că, dacă e bărbatul meu, să-l vadă întotdeauna Lehliul cu volanul în brațe, și cu mine alături.

Dar iată că sfârșitul dilemelor e aproape. Telefonul sună scurt și cineva o informează lapidar pe Tanța că soțul ei, Costel, e în spitalul de salvare. Tanța închide telefonul, scoate un suspin, varsă repede o lacrimă, ia o floare din glastră de pe masă și fuge repede pe ușă, iese în stradă, ia un taxi și peste cinci minute iat-o intrând pe ușa spitalului. Văzând acea cantitate de materie albă, cu înfățișare aproximativă de bărbat, ea suferi un șoc și strigă cu un glas subțire:

— Costele, tu ești?

Ca să fie mai sigur că o va impresiona până la capăt cu situația lui dramatică, Costel începe să plângă:

— Eu sunt, dragă Tanțo, dar nu te emoționa prea mult, că știi că ești impresionistă și că n-ai voie.

Pe măsură ce se apropie de pat, Tanța se îngrozește și mai mult de ceea ce îi apare dinaintea ochilor:

— Costele, ieși te rog puțin din ipsos, să văd cu ce-am mai rămas din tine.

— Acuma nu mai am nimic, dragă Tanțo, sunt aproape sănătos, dar când m-au adus aici eram răsucit mai rău ca Clemandore, că mi-au căutat mâna dreaptă o oră întreagă și până n-au pornit pe firul ei n-au găsit-o

Văzând câteva elemente din ceea ce altădată era soțul ei, adică nasul, gura și un ochi, Tanța începu să se lumineze la minte:

— Costele, după cât te exprimi de medical, tu ai pățit un accident. Unde e mașina? Mașina pe care am agonisit-o din economiile mele de zi cu zi, ceas cu ceas și pas cu pas.

Costel o sfeclește. Nu se aștepta să fie atât de repede întrebat de situația tragică a vehiculului:

— E afară.

— Afară? Și cu piesa asta de schimb ce e?

Costel încearcă să ascundă volanul sub pătură, dar e prea târziu: ochiul necruțător al nevastei îl văzuse:

— Care piesă de schimb?

— Costele, nu mă aduce în situația de a mă enerva. Spune-mi de ce ai adus volanul cu tine la spital, că doar n-o fi având pietre la claxon?

Situația se-năsprește. Costel începe să plângă preventiv:

— De ce strigi la mine? Vezi doar că sunt pe patul suferinței.

— Bine, nu mai strig. Dar spune-mi cum de-a ajuns volanul odată cu tine în spital. Ai distrus mașina?

Ca să câștige puțin timp, Costel pune și el aceeași întrebare:

— Să distrug mașina? De ce s-o distrug?

— Pe mine nu mă interesează cauza. Vreau să știu efectul. Ai distrus-o sau nu? Și dacă n-ai distrus-o, cum de-a ajuns 99 la sută din tine protejat de bandaje?

— Tanțo, fii atentă cum a fost. Mergeam pe stradă, așa ca orice pieton și... deodată mă ciocnesc de alt pieton, de esență mai tare ca mine, și m-a zdrobit.

Tanța știe una și bună: mașina!

— Dar mașina unde e?

— Mașina e afară. Dar ce e cu volanul? Să-ți spun și ce e cu volanul. Când am ajuns aici și am parcat mașina, vine un milițian la mine și-mi spune: „Tovarășe conducător auto, nu lăsați volanul în mașină, că se fură. Se fură, domnule, în ultima vreme volanele mai rău ca ștergătoarele. Luați-l cu dumneavoastră, că e mai sigur”. Și atunci l-am demontat și l-am luat cu mine.

Costel crezu că a liniștit sufletul Tanței agitat de întrebările esențiale ale existenței. Se înșela însă. Nu era ea omul care să suporte aceasta variantă a volanului, atât de romanțios prezentată.

— Costele, dacă nu te-ai lovit cumva și la memorie în

decursul accidentului, gândește-te adânc, adu-ți aminte de tine și spune adevărul, că nu plec de-aici până nu-l aflu, să știu de bine că mă fac soră și să rămân toată viața cu tine în spital.

Sosi deci timpul adevărului. Costel resimți acest moment ca pe o grea suferință fizică. Întotdeauna suporta greu adevărul. Întotdeauna când trebuia să spună adevărul, se simțea umilit.

— Tanța, îți spun! Îți spun tot, ca la o mamă, de tine nu mă feresc, că ești bună și iertătoare. Dar înainte de toate dă-mi un pahar de apă, ca să prind curaj.

În timp ce Tanța iese să aducă apa, Costel se pregătește pentru marea scenă. Mai precis începe să plângă. Văzându-l, Tanța simte că i se rupe sufletul:

— Costele, ce-i cu tine și nu băga fiori de groază în mine. De ce plângi?

— Tanțo, plâng pentru că vreau să fiu cât mai sincer cu tine, că pe tine nu pot să te mint, mai bine tai o bucată din mine și rămân lipsă, decât să-mi atârne toată viața o minciună de conștiință. Hai, vino mai aproape, ca să-ți spun adevărul. Tanțo, mi s-a întâmplat ceva înfiorător. Înfiorător, ăsta e cuvântul, poți să-l cauți și-n dicționar.

Tanța simte că înnebunește. Așadar, Costel are să-i spună un adevăr înfiorător.

— Costele, spune mai repede, că mă sufoc de curiozitate. Hai, liniștește-te și spune.

Costel înghite o gură de apă și se pune pe spus adevărul:

— Tanțo, uite care e adevărul. Ieri la ora patru veneam de la servicii spre casă, ca orice om al muncii și civilizat. În dreptul unei benzinării mă opresc să iau esență pentru motor. Iau și, după ce iau, o persoană – că altfel nici nu pot să-i spun – care era undeva pe-acolo și la care eu nu i-am dat absolut nicio atenție, se urcă, dragă, cu tupeu, în mașină.

— Adică așa, fără să-ți ceară voie?

— Mi-a cerut, dar după ce s-a urcat. „Scuză-mă, zice, am crezut că ești taxi, de ce nu-ți ștergi mașina, e toată numai picățele și duce la confuzii.

— Bine, dragă, dar ea nu văzuse că e Trabant?

— Ai răbdare și-o să auzi. Zice: „Dacă tot m-am urcat, du-mă și pe mine repede până la aeroport”.

— Și ai dus-o?

— Păi cum să n-o duc? Tu știi cum s-a uitat la mine? Avea o privire de-mi venea să intru în carburator de frică. Am dus-o. Dar stai să vezi. Ajung la aeroport și de aici începe ceva mai rău ca-n romane, că zici să nu crezi în ce scrie în ele și să spui că e minciună, că de când mi s-a întâmplat ce mi s-a întâmplat, am ajuns să cred până și-n literatură.

Tanța fierbe ca un cazan sub presiune. Romanul lui Costel a captivat-o al dracului:

— Hai, zi mai departe! Zi repede!

— Auzi, dragă, când ajung la aeroport, individa, la care eu până atunci nici măcar nu mi-am întors privirea, pentru că nu mă interesa, tu știi foarte bine că eu sunt om serios, căsătorit și etc., înțelegi – nu mă interesa bustul ei deloc – auzi, dragă, la un moment dat, individa scoate ceva și mi-l pune brusc în coaste... Era un pistol. Uite-aici mi l-a pus. Și-mi zice scrâșnind din măsele: „Mergi înainte, că trag!”

— Vai de mine!

— Când am văzut cum procedează, mi-am zis: asta mă duce undeva la loc ferit și să vezi că mă maltratează și mă lasă așa pe viață, c-o fi vreo criminală de drept comun sau vreo spioană și vrea cifrele de plan de la ORACA.

— Cifrele de plan?!

— Stai să vezi. Merg eu înainte, trecem de Ploiești, de Câmpina și începem să intrăm în munți. Imediat cum se schimbă peisajul, persoana începe să mă atace. Dar fără pistol, și nu brutal, adică cu mijloace de tortură și durere, ci perfid. Adică se apropie de mine, încet, ușor, și începe să mă mângâie.

Tanța se ridică și face deja un pas, cu unghiile gata să sfâșie ce-a mai rămas din Costel:

— Vasăzică te mângâia?

— Da, dar să știi că n-o făcea cu plăcere, ci din interes, că de-aia o și lăsam, ca să vad până unde ajunge.

— Și până unde a ajuns?

— Vasăzică întâi m-a mângâiat, pe urma m-a...

— Sărutat.

— De unde știi?

— Ai o urmă de ruj după ureche.

— Da, dragă, bestia, m-a sărutat. Fără pic de rușine.

— Și cu ce scop făcea ea gestul acesta?

— Bine-nțeles, ca să mă corupă. Vrea să mă corupă cu orice preț. Mă lăsa un pic liniștit, pe urmă iar mă săruta. Ea mă săruta, eu nimic. Tot înainte. Auzi, și numai după ureche mă săruta, bestia, de muream de râs.

Amintirea aceea îl face pe Costel să uite ce e cu el, unde e și pe cine are în față și se pune pe râs. Noroc că-și revine la timp și o drege:

— Atunci nu mai rezist și-i zic: „Dragă, potolește-te odată, nu mă mai gâdila, că opresc mașina”. „Nu opri, mă amenință ea, că trag”. Ce era să fac? Decât să tragă, am mers mai departe și mi-am făcut un plan: cum apare un milițian pe șosea, opresc brusc și-o dau pe mâna lui. Chiar așa se și întâmplă. Văd un milițian la o oarecare distanță, bag viteza maximă și când dau să frânez, bestia de lângă mine iar mă sărută, dragă, după ureche, ca să mă intimideze, că asta urmărea, și pe urmă nu mai știu nimic de mine. Mi s-a întunecat mintea, am simțit ceva dulce în suflet, pe urmă că zburam în Cosmos și pe urmă m-am trezit în râul Prahova, cu volanul în brațe. Fac repede o baie, ca să-mi revin, ies afară oarecum ud flească și când mă uit pe șosea, mașina nicăieri.

Tanța își pune mâna la inimă. Presimte o nenorocire. Costel îi șoptește la ureche confidențial:

— Bestia îi pusese o bombă infernală și o aruncase în aer.

— Doamne, Dumnezeuule!

— Stai, să-ți spun culmea, că nu ți-am spus culmea. După ce o trage și pe ea jos dintr-un vârf de conifer, căci acolo se ascunsese, milițianul ne legitimează. Și află, dragă, că individă are tupeul să spună că e cumnata mea, adică sora ta.

Tanța simte că o apucă pandaliile:

— Care soră, dragă, ce soră am eu?

— Păi asta i-am șoptit și eu imediat: „Dragă, nevastă-mea

nu are soră, zi că ești fra-su”. Și ce crezi că mi-a răspuns?
„Taci ca trag!”

— Și ai tăcut?

— Păi ce vrei? Să te las văduvă din cauza ei?

— Și pe urmă?

A dispărut în pădure. Eu după ea... Adică nu, nu m-am mai dus după ea. Am lăsat-o să fugă. S-a dus ca din pușcă. Acum o fi trecut și granița... Uite, dragă Tanțo, asta am pățit. Ce părere ai?

— Vai, Costele, ce nenorocire pe capul tău!

— Da, dragă, ce nenorocire. Să nu-ți vină să crezi. Uite, mie încă nu-mi vine să cred. Ție-ți vine?

— Dragă, mie-mi vine, dacă așa zici tu că a fost.

— Mă, și tu mereu îmi spuneai la plecare: „Costele, ferește-te cât ești cu mașina, de femei și de alcool, că una provine din alta și duce la accidente fatale”. Tanțo, te rog ca și de-acum înainte să-mi dai sfaturi tot așa de înțelepte.

— Costele, eu sfaturi ți-aș mai da, dar nu mai ai tu mașină.

Adevărul acesta îl lovi pe Costel drept în suflet.

— Tănțico, păi dacă o să vrei tu, poate cumpărăm ceva la volanul ăsta, că-i păcat de el să-l ținem degeaba. Putem lua și altă marcă, nu-i obligatoriu să fie Trabant.

— Lasă, Costele, să te refaci tu sănătos, că n-o să rămâi fără auto. Prea ai fost sincer cu mine, ca să nu te răsplătesc cu ceva.

Costel nu se poate abține în fața unei asemenea dovezi de înaltă omenie și începe iar să plângă. Curg lacrimile din ochii lui șiroaie.

— Tanțo, îți mulțumesc din suflet. Știam eu că ești un om bun, dar nici chiar în halul ăsta de cumsecade și de răbdătoare nu te credeam. Hai, du-te acum acasă, să nu mă mai vezi cum sufăr nevinovat, că-ți face rău.

Tanța îl mângâie prin păr, îl sărută pe frunte și se îndreaptă spre ușă:

— Bine, Costele, mă duc și te aștept cu nespus drag. La revedere!

În sfârșit, Costel rămâne singur. Un imens și specific

zgomot iese din pieptul lui a ușurare.

— Bine, Tanțo, că mă crezuși și-mi eliberași și mie conștiința, de mă simt și eu om.

Spunând acestea, Costel făcuse o uriașă și de neiertat greșeală. Astfel, el nu bănuia că ea ar fi putut auzi din spatele ușii cuvintele lui de bucurie și satisfacție.

Iar ea le auzise! Și, auzindu-le, se întoarse și-i ținu următorul monolog în legătură cu care nu vom face niciun comentariu, pentru ca vorbește de la sine.

— Vasăzică așa? Conștiință? Uite, Costele, dacă nu foloseai cuvântul acesta, poate închideam ochii și te credeam. Dar cum poți tu să-ți bați joc de cuvântul conștiință, care întotdeauna, ca om cinstit ce sunt, mi-a fost cel mai scump, când știi ce-ai făcut, cum te-ai dus cu spioana în turism pe Valea Prahovei și te-ai gădilat cu ea după ureche și mă minți că ți-a intrat în mașină cu forța, odată cu benzina și cu armamentul în dinți?! Lasă, Costele, că vii tu acasă și storc eu toate minciunile din conștiința ta ca dintr-o rufă. Doar să nu mai vii acasă, să rămâi toată viața aici și să te faci soră, că dacă vii, o să vezi tu cine e Tanța și de ce e ea în stare la mânie și la violență. Adio! Că altceva nu meriți să-ți spun.

„Unde ești tu, vom fi toți trei...”

Cine își închipuie că nașterea unui copil constituie o dificultate numai pentru femeie, acela desigur că se înșală. Miracolul maternității se săvârșește cu aceleași bucurii și spaime pentru femeie, ca și pentru bărbat. Să luăm pentru exemplificare cazul care ne este cel mai la îndemână: cazul lui Costel ca tată.

Din clipa în care ea, Tanța, plecă într-o seară cu mașina Salvării spre maternitate, el fu cuprins pe loc de o spaimă care îi desfigură atât chipul, cât și psihicul. Noaptea întreagă el nu putu dormi nicio clipă, iar dacă adormea cumva, se trezea imediat speriat groaznic de coșmaruri pe care, dacă nu ne-ar fi teamă că aceste rânduri vor încăpea întâmplător și pe mâna copiilor, le-am descrie pe larg. Tot timpul el avea senzația acută că sună telefonul și se repezea ca un nebun spre acesta, împiedicându-se și căzând, făcându-și cucuie și vânătăi, ridicându-se totuși foarte repede și strigând în receptor cu un glas răgușit de spaimă și speranță: alo! Abia spre dimineață, când, doborât de oboseală, fu cuprins de un somn adânc și odihnitor, telefonul începu să sune, în sfârșit, de-adevăratelea, parcă apucat de o mare bucurie și disperare. Dar atunci, vai, Costel nu-l mai auzea. Dormea tun. Și sună telefonul o dată, de două, de trei ori și de zece ori, până când el îl auzi în sfârșit și-l puse la ureche. Atunci, o voce de femeie, mai precis a unei sore, îl anunță și-l felicită solemn în legătură cu nașterea unui băiat de patru kilograme și două sute de grame. „Da, bine,” răspunse el acru, ca și cum cineva l-ar fi anunțat că peste două zile se închide apa curentă pentru o oră. Cu alte cuvinte, în mod cu totul paradoxal, el nu recepționează mesajul la adevărata lui valoare și se culcă din nou. Abia după ce dormi mai departe câteva minute bune, sări deodată, ca ars, din pat, își puse capul sub robinetul cu apă rece, se trezi, își

dădu seama, în sfârșit, de evenimentul care se petrecuse și începu să urle și să țopăie prin casă, să plângă și să râdă de fericire, să meargă în patru labe, în mâini, în cap și apoi din nou în picioare, se urcă chiar pe șifonier și sări de-acolo pe pat, evident, deteriorând cu această ocazie jumătate din mobila casei. După toate aceste manifestări violente, el formă numărul de telefon al maternității și, zăpăcit cum era, ceru să vorbească cu recentul său fiu în vârstă de 25 de minute, iar când i se spuse că acesta doarme și că nu poate fi deranjat, făcu un scandal monstru, încât toate moașele, surorile și medicii se prăpădiră de râs, povestind apoi și în familiile lor această poveste și râzând de ea și familiile lor.

În aceeași zi, Costel se duse la serviciu și se învoi pentru a se putea ocupa de pregătirile necesare sosirii mamei și copilului acasă. Aceste pregătiri, despre al căror caracter se va vorbi ceva mai încolo, au fost atât de istovitoare, încât în ziua ieșirii copilului și a mamei din maternitate, el era un alt om față de cel care fusese anterior. Veni acolo îmbrăcat în costum de culoare închisă, mai precis bleumarin și cu cravată roșie, fiind prevăzut de asemeni în mână dreaptă cu un buchet de zambile cumpărate de la o ambulantă. Dar pe cât de solemn și zdravăn aștepta el în holul maternității, în clipa în care sora îi puse fiul în brațe, fie de emoție, fie din nepricepere, se fâstâci așa de rău, încât fu gata să-l scape jos. Tanța îi aplică repede un ghiont, ca să-și revină la normal.

În sfârșit, abia când ajunse acasă, Costel putu să se exprime liber și să spună ceea ce avea pe suflet:

— Dragă Tanțo, iartă-mă, poate n-ar trebui să-ți spun asta, pentru ca ești mamă și sensibilă, dar atât de răuvoitor s-a uitat tot timpul la mine această persoană pe care am purtat-o în brațe, încât, zău, dacă nu mă descurajează, ca tată, de la primul contact.

— Vai, Costele, de ce vorbești așa? Tu nu știi cât de inteligent e și cum pricepe tot! De ce-l jignești?

Costel bătu imediat în retragere, pentru că – lucru știut – orice mamă e o leoaică în felul ei.

— Dar n-am vrut să-l jignesc, mamă, că e copil și e

scuzabil.

— Mai bine-ai vorbi ceva cu el, pentru ca dacă nu-i vorbești și nu te străduiești să i te arăți ce fel de om ești, n-o să se poată nici el apropia sufletește de tine. Zi-i și tu ceva dulce.

Costel a avut întotdeauna, după cum bine se știe, oroare de cuvintele dulci, preferându-le întotdeauna pe cele mai aspre, dar mai sănătoase.

— Mai bine-i dau o bomboană, Tanțo, și se bucură mai mult.

— Dragă, nu are voie nici dulce, nici acru, ci numai lactate, pentru că nu posedă dantură. De hrana lui mă ocup eu. Tu ocupă-te să-i dai o educație.

Costel începu în curând să se învârtă în jurul copilului cu tot mai mult interes, ba chiar mânat de o curiozitate științifică.

— Tanțo, scuză-mă că te întreb o chestiune foarte delicată: tu ești sigură că e băiat?

— Dar de ce mă întrebi?

— Pentru că au fost cazuri – și nu numai în literatură, căci tu nu ai de unde să știi, cu incultura ta, câte opere și chiar nemuritoare s-au scris pe motivul copiilor răătăciți sau confundați – ca, de pildă, copilul meu să-l ia altul, iar eu să-l cresc pe-al lui până la majorat, adică eu să iau fata lui și el băiatul meu, ca abia atunci, adică la bătrânețe, să ne recunoaștem copiii și să plângem de fericire...

Tanța rămâne înmărmurită de ce-i poate trece lui Costel prin cap și cum de știe el să le povestească atât de mișcător.

— Vai, Costele, ce imaginație ai tu și mă mir de ce nu ți-o pui pe hârtie, ca să iei un ban pe ea. Păi, dragă, cum să nu fie băiat, când scrie asta negru pe alb în act?

— Poate să scrie orice pe act, dragă, dar dacă ți l-a schimbat din greșală sau din intenție cu altul?

— Cum să mi-l schimbe, când eu l-am verificat la plecare bucată cu bucată, inclusiv semnul?

— Care semn?

Deși n-ar fi vrut să divulge nimănui acest secret, Tanța nu se poate totuși abține.

— Are o măslină aici pe pulpiță, că mi-a fost poftă o dată la Alimentara și am furat una.

Costel nu se aștepta ca ea, Tanța, să pună mâna pe un obiect străin într-un local public dar, mă rog, pentru că a poftit, se iartă.

— În orice caz, dragă, bine că nu ți-a fost poftă de o portocală, că cine știe ce coșcogeamitea pată ieșea pe el. Dar ochii ce culoare are?

— Căprui, dar cred că se mai decolorează cu timpul.

Auzind așa ceva, Costel se supără foc, și pe bună dreptate.

— Păi bine, mă Tanțo, nu te-am rugat eu să-l faci cu ochii albaștri, că doar știi foarte bine că prefer de nu mai pot culoarea aceasta și că pe tine tot pentru ochi te-am luat!

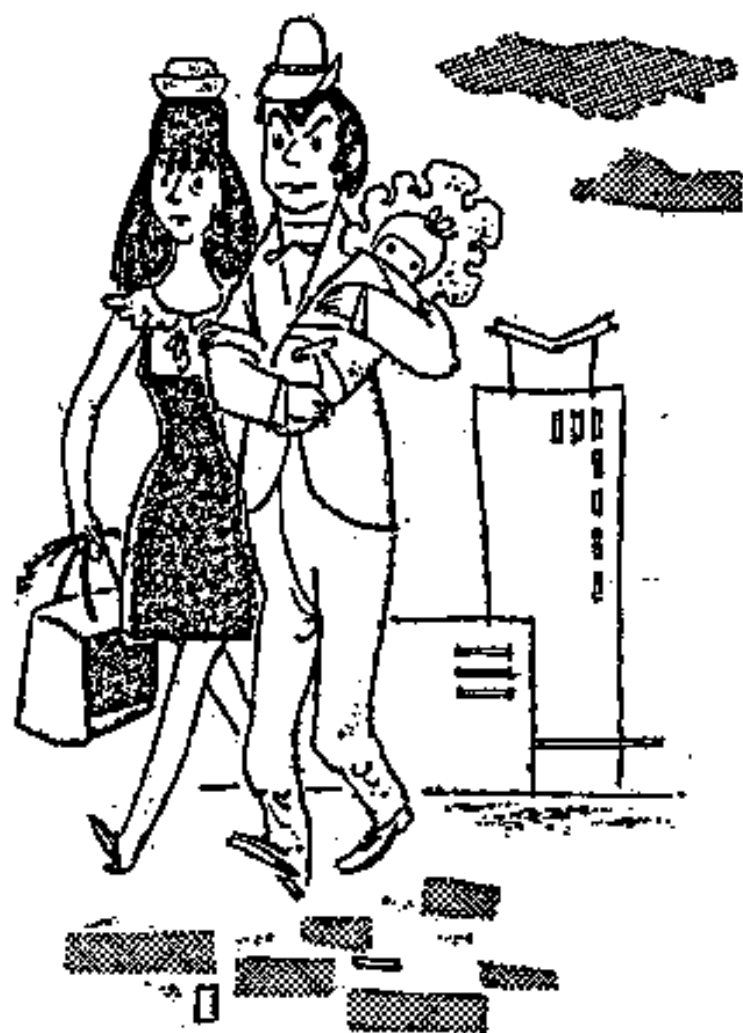
În această privință părerea Tanței este diametral opusă.

— Costele, îți spun sincer că anume l-am făcut așa, deoarece ochii albaștri e prea romantici și decât să sufere și el ca mine, mai bine fie realist și să învingă în viață.

— Dragă, în privința asta tot realist mă gândeam și eu să fie, că nu pot să-i sufăr pe idealști. Eu am avut de-a face, slavă Domnului, și cu unii și cu alții, și acuma știu care are șanse în viață și care n-are. Adevărul e că idealștii habar n-au să se descurce în viață, deși se cred mai deștepți decât noiăștia materialștii.

De data asta, Tanța este de acord cu el.

— Dragă, nici vorbă, materialist mă gândeam și eu să-l facem, ca să ducă o viață îmbelșugată și să nu aibă lipsă de nimic.

Discuția, intrând pe această pantă, a filosofiei și educației, devine totodată foarte instructivă și pentru alți părinți, deoarece se poate vedea care principii trebuie să stea la baza educației și alegerii meseriei unui copil. Costel, ca orice om simplu și crescut cu greu, prin propriile sale resurse, are în această privință principii ceva mai dure.

— Țin să te anunț, Tanțo, că în materie de educație am de gând să mă ocup de el îndeaproape și foarte sever. Foarte sever. Spartan îl fac.

— Nu, spartan nu sunt de acord, Costele. Sunt meserii mai de viitor decât asta.

— Tanțo, vezi ca faci confuzii, pentru că spartanii nu era meseriași, era sportivi și mai precis luptători greco-romani.

— Indiferent ce era, nu insista, că nu accept. Eu știu de la mama mea naturală cum se crește un copil, cum se educă și ce meserie i se dă la timpul potrivit. Copilul, cât e mic, are nevoie de două lucruri; mâncare cât mai multă și bătaie după cum se poartă. Când se face mai mare, îl iei cu cuvântul, iar când se face major și se pune problema viitorului, îl iei cu autoritatea, ca să faci ce zici tu, nu ce zice el, că atunci când ești tânăr – știi și tu, c-ai fost – nu e idee care să nu-ți intre în cap și să nu te influențeze. Așa că ce să mai vorbim.

Tanța are o calitate foarte mare și foarte unică în felul ei: când începe să vorbească, dezvoltă o asemenea viteză de cuvinte și idei, că sărmanul Costel rămâne interzis. După ce se oprește ea, trebuie să treacă o jumătate de minut sau chiar un minut întreg pentru ca el să-și poată reveni și aduna gândurile. Așa se întâmplă și acum, când Costel trebuie să mediteze o clipă asupra ideilor expuse de Tanța, să le sintetizeze și să tragă o concluzie din ele.

— Tanțo, din ceea ce îmi expuseși adineaori reiese că tu ai vrea să-i asigurăm băiatului o meserie de viitor, ceea ce sunt de acord. La ce meserie te-ai gândit?

De când a fost în prietenie cu Gică, extrema care îi trimitea o corespondență atât de bogată de peste hotare, Tanța nu mai concepe altă meserie pe lume decât aceea de sportiv.

— Dragă, eu aş avea ambiția să-l facem sportiv, ca Gică, pentru ca să vadă și el meridianele și paralelele, pentru că astea îl face pe om inteligent.

— Tanțo, aici nu ai dreptate și o să te combat pe loc și vehement, deoarece te postezi ca o retrogradă. Eu sunt de acord să devină sportiv, în caz că o să aibă suflu și talent în el, dar o meserie la bază tot îi trebuie. Păi gândește-te și tu că-și iese din formă odată, pe motiv că-i cosește unul oasele la un meci și ce face el pe urmă? Le repară șireturile la ceilalți? Uite ce plan am eu în cap, că l-am gândit dinainte și m-am sfătuit și cu colegii mei de la ORACA. Cel mai bine și cel mai sănătos e să-i dăm o meserie în alb. Nu contează ce, dar să fie în halat alb. Eu am un văr care e ospătar și care, de câte ori trec pe la el, îmi spune: „Măi Costele, eu n-am probleme în servici. Vrei friptură, îți dau friptură, vrei mici, îți dau mici și n-am probleme. Dacă ai plăcere, dai bacșiș, dacă n-ai tu plăcere, are altul și n-am probleme”. De fapt, ce să-ți mai spun eu ție, că știi și tu foarte bine, c-ai lucrat în sectorul alimentar și ți-ai dat seama cât contează în ziua de azi să posezi un halat alb pe tine și cu cât îți face el viața mai ușoară.

Orice om de pe stradă, auzind asemenea cuvinte și argumente, s-ar lăsa convins: da, domnule, meseria asta e bună. Tanța nu.

— Nu, Costele, ospătar nu insista, deoarece neam de neamul meu a fost ei serviți la masa și cum ți-ar sta ție și cum ai mai savura tu consumația să te duci în restaurant și să te servească copilașul ăsta nevinovat?

— Stai, Tanțo, că nu m-ai înțeles. Eu mă refeream să-l facem ospătar când se maturizează. Dar, mă rog, dacă nu ești de acord, tu, ca mamă, ai dreptul la veto.

— Și la indemnizație.

— Exact, și la indemnizație. Și atunci cum rămâne? Ce meserie îi dăm, că azi-mâine crește văzând cu ochii și rămâne pe drumuri. Să așteptăm până vorbește, poate-și spune și el vreo părere?

— Și dacă are o părere greșită? Pe urmă pierdem timpul să-l batem, să-l combatem și să-l convingem că n-are dreptate.

Lasă, mai bine când s-o trezi conștient la viață să aibă deja meseria în mână.

Costel considera, și pe bună dreptate, că Tanța, obligată de instinctul ei de mama, gândește foarte sănătos.

— Tanțo, eu zic că, indiferent ce meserie de bază i-am alege, să-l pregătim totuși ca sportiv. Adică încă de pe acum să-l oțelim și să-l călim.

— Eu zic întâi să-l călim și pe urmă-l oțelim.

— Indiferent.

— Și cum facem asta?

— Păi e simplu, draga mea, că am văzut eu la cineva. În primul rând, iarna îl lăsăm să doarmă afară, în frig.

— Unde afară, în stradă, să-l fure cineva?

— Nu, Tanțo, pe balcon.

Deși principiul o tentează, Tanța, ca mamă, simte o strângere de inimă.

— Fie viscol, fie ger?

— Sigur că da. Și din oră-n oră, cineva îl curăță de zăpadă în caz că ninge și îi dă de mâncare. Și crește ca din apă, să vezi, cu obraji ca merele.

— Și vara?

— Vara? La gheață. Sus, în Făgăraș, pe pârția de zăpadă, și de două ori pe zi baie în cascadă.

— Și dacă plânge?

— Cu atât mai bine. Cu cât plânge mai mult, cu atât își dezvoltă plămânii mai mari.

Cu teoria asta Tanța nu e de acord.

— Ei, lasă, Costele, că nu contează plânsul, c-am cunoscut eu unul care n-a plâns niciodată, că era surdo-mut, și află că avea niște plămâni de alerga cu ei la cros.

— Mă rog, ăla era un caz, pe când al nostru e un copil, nici nu merită să facem comparație.

— Bine, Costele, atunci îl călim așa cum zici tu, ca să iasă din el un copil de performanță.

După care Tanța se ia cu treburile prin casă, ba cu una, ba cu alta, pentru ca la un moment dat să emită cu vigoare un strigăt de surpriză și indignare, care-l înfioară groaznic pe

bietul Costel. Dar ce se întâmplase?

— Costele, de când am intrat în casă știam că trebuia să mă indignez pe tine pentru ceva și nu-mi aduceam aminte motivul.

— Dragă, indignează-te, dar nu sufletește, că știi că n-ai voie să plângi, din cauza glandelor necesare copilului.

Tanța nu se poate abține să nu verse câteva lacrimi.

— Bine, Costele, vasăzică vin eu cu copilul nou-născut acasă, îți trezesc admirația pentru el, începem să-i facem deja viitorul și tu nici acum nu mă întrebi cum îl cheamă și ce nume i-am pus? C-așa ai obișnuit și cu mine, m-ai întrebat și-ai aflat că sunt Tanța abia la nuntă, când ajunsesem sub masă și te apucase somnul.

— Tanțo, pe cuvântul meu de om și de onoare că n-am uitat și că după chestia cu meseria asta vream să discut cu tine: problema nominală.

— Ce problemă?

— Adică să te întreb dacă l-ai numit așa cum am discutat noi înainte, adică Gheorghe?

— Nu, dragă Costele, după ce l-am născut, m-am răzgândit. Vreau să-i spunem Gică.

— Tanțo, Gică nu e bine, pentru că e un nume prea scurt, aproape că nici n-ai ce striga. E altceva când îl strigi Gheorghe, adică un nume mai lung și mai apăsător și parcă e mai bine și psihologic, adică capătă și el un respect față de tine.

— Dragă Costele, dar putem foarte bine să-i împărțim numele pe din două: tu îi spui Gheorghe, eu îi spun Gică, și să vedem pe cine apreciază copilul mai mult.

— Dacă ești așa de ambițioasă și vrei să ai copil cu nume separat, de ce n-ai făcut, dragă, doi gemeni?

La care Tanței îi sare țandăra:

— Bravo, Costele, vasăzică pretenții de la mine, ca mamă, ai cât mai maxime, dar un cadou să văd și cu pe masă când intru, nu!

Iată o replică la care Costel nu se aștepta, deși în noaptea anterioară încercase din răspuțuri să-și spele pata de pe

conștiință lăsată de acest regret. Pentru că, de fapt, își planificase o sumă în acest scop, dar nici el nu știa cum dracu se făcuse că, de câte ori se dusesse în oraș ca să cumpere ceva pentru ea, nu ajunsese niciodată într-un magazin. Dar avea oare rost să-i spună ei aceste necazuri ale lui, ca s-o necăjească?

— Tanțo, dacă te referi cu reproș la problema cadoului să știi că greșești, deoarece eu ți-am cumpărat ceva...

Ea, curioasă:

— Ce mi-ai luat?

— Stai puțin, nu te bucura, că nu mai țin minte exact ce ți-am cumpărat, dar sa vezi, dragă, ce chestie s-a întâmplat. Iau cadoul, îl aduc acasă, îl pun pe masă, mă duc până în bucătărie și, când mă întorc, îl găsesc jos și spart. Cine-l spărsese, că în casă nu intrase nimeni?

— Cine?

— Am descoperit: pisica! Că de când tot îți spun eu să nu mai ținem pisica asta în casă, care nici nu e recomandabilă pentru copil. Hai sa luăm un câine mops, sârmos sau altă rasă, îl instalăm pe balcon, avem și apartamentul în securitate și nu ne face nici deranj în casă.

Tanța este pur și simplu scârbită de machiavelismul lui.

— Lasă, Costele, că în a-mi distrage atenția în altă parte cu vorbele ești foarte calificat, dar cadoul nu ai fost capabil să mi-l înmânezi și așa ceva o femeie nu uită până în mormânt, că așa a fost și-o să fie cât e lumea, că un bărbat cântărește în ochii noștri atâta cât și cadoul pe care îl ține în brațe.

Ca să nu intre în contradictoriu și ca să nu cadă și mai mult în inferioritate, Costel lasă discuția în acest punct mort și-și face de lucru în camera cealaltă. Iată însă că, deodată, sus-numitul copil Gheorghe, alias Gică, începe să plângă cu toată forța plămânilor săi, introducând o spaimă de moarte în ambii părinți. Costel aleargă spre el, galben că turta de ceară.

— Tanțo, ce ne facem, uite-l cum plânge! Cheamă Salvarea! Tanța e ceva mai calmă:

— Păi n-ai zis tu să-l lăsăm să plângă ca să-și facă plămâni?

— Am zis, dar tu crezi că el plânge acum pentru ca-i arde

de făcut plămâni sau pentru că îl doare ceva?

Fiind în maternitate și fiind mai multe zile la pat, Tanța a luat obiceiul acolo de a citi diferite pliante și broșuri medicale cu privire la creșterea copilului, iar una dintre acestea a luat-o și cu ea acasă.

— Stai puțin, Costele, să mă uit eu într-o carte în care e fotografii cu toate bolile de copii de pe lume și-ți spun imediatele ce plânge.

Tanța deschide cartea și începe să o răsfoiască cu toată atenția, împreună cu soțul ei.

— Costele, pojar nu e, că n-are pete. Ia caută-l pe burtă.

În maximum cinci minute, Costel reușește să-i desfacă scutecele și să se uite cu atenție:

— N-are pete.

— Deci n-are pojar. N-are nici vărsat, că și ăsta e cu pete. N-are nici scarlatină, că și asta e tot cu pete, iar după câte observ eu din medicina asta, copilul, dacă plânge și n-are pete, înseamnă că e sănătos și se preface.

Costel privește copilul în ochi câteva clipe cu atenție și e de aceeași părere:

— Tanțo, tu ai dreptate, pentru că, dacă îl urmărești sever, se vede limpede că plânge fără lacrimi. Adică simulează.

— Nu știu dacă simulează, dar în orice caz nu plânge sincer și mă întreb acum de unde o fi moștenit el viciul asta atât de negativ al prefacerii.

Costel înțelege pe loc ca e vorba de o aluzie și o respinge:

— Tanțo, nu insinua, că e copilul aici, mă enervez, ne vede și pe urmă suferă. Și-ți spun asta nu numai pentru acum, ci pentru toată viața. Când e ceva de discutat mai aprins sau chiar de certat, căci sper să nu ajungem și la acte fizice, îmi faci sau îți fac un semn, mergem în bucătărie și ne certăm, căci așa face orice om civilizat, nu se ceartă cu nevasta în camera în care mănâncă sau doarme, ci în bucătărie și, dacă e cazul, tot acolo se împacă.

— Bine, Costele, tu totdeauna ai fost mai înțelept ca mine și când te-am ascultat, n-am greșit. Atunci eu mă duc să-i fac o baie. Mă ajuți și tu?

Costel tocmai se așezase în pat și se lăsase cuprins de o foarte dulce moleșeală.

— Tanțo, cu mare plăcere, dar nu pot să văd copii așa mici dezbrăcați, că mi-aduc aminte de mine, mă apucă amintirea, începe să-mi fie milă și plâng.

— Ei, lasă, atunci odihnește-te, că mă descurc și singură.

Tanța intră cu copilul în baie. De acolo se aude susurul molcom și adormitor al apei care curge, iar Costel nici nu așteaptă altceva ca să se lase imediat prada dormitului. Dar nu apucă să sforăie nici măcar de două ori, că se și trezește la strigătul de groază al Tanței.

— Costele, am scăpat copilul în cadă!

— Scoate-l repede afară, că nu e voie!

— Nu-l gălesc.

Între timp, Costel ajunge și el în baie și, ca orice bărbat, are mai multă prezență de spirit și găsește soluția.

— Tanțo, dă drumul la apă din cadă, că rămâne el pe fund.

Între timp însă Tanța a bâjbâit cu mâinile prin apă și l-a găsit. Micuțul, înviorat de primul exercițiu de înot din viața lui, este foarte vesel, exprimându-și aceasta prin foarte multe mișcări din mâini și picioare. Tanța se bucură de nu mai poate.

— Vai, mânca-l-ar mama pe el de sportiv de performanță, uite-l cum se bucură. Costele, ajută-mă să-l limpezesc la cap.

Bine spălat, bine limpezit, copilul este bine înfășat și pus în leagăn, pentru a se culca. Intenția părinților nu coincide însă cu cea a copilului, care se simte foarte odihnit și binedispus.

— Costele, acum ocupă-te și tu de el ca să adoarmă, că eu sunt foarte obosită.

— Eu sunt la fel de obosit, Tanțo, pentru ca de cinci nopți, de când ai născut, numai pe lângă maternitate am stat. Ba la „Cireșica”, ba la „Tazlău”, ba la Bufetul Gării, dă-le de băut, dă-le de mâncat, că toată ORACA s-a ținut după mine și-a profitat de pe urma maternității tale.

Cu această ocazie, Tanța se lămurește definitiv cum e cu cadoul ei, inclusiv povestea cu câinele și pisica.

— Lasă, Costele, știu eu foarte bine că ai cheltuit un salariu

și trei prime trimestriale cu ocazia asta, numai ca să fii felicitat pentru meritele mele, care ți-am făcut un băiat.

— Tanțo, dar...

— Taci, că de-aia n-adoarme copilul.

— Bine, tac.

— Nu, mai bine vorbește, că poate-l obosești.

— Ce să vorbesc?

Tanța este frântă de oboseală. Copilul scâncește.

— Nu știu, dar dacă n-ai imaginație, spune cuvinte fără șir.

Costel închide ochii, obosit, dar în timpul acesta spune și ceva cuvinte, ca să obosească copilul:

— Ce să lemn plus cât doi vezi trenul și cu tine zât hași doi o ce să...

Copilul continuă însă să scâncească, adică nici nu plânge, nici nu tace, cum e mai rău.

— Costele, dacă vorbești chiar așa, fără pic de logică, o să se enerveze și mai rău. Fă și tu un efort și axează-te pe o idee.

— Pe ce să mă axez, dragă, că sunt așa de obosit, că poți să alergi și cu bicicleta prin mintea mea că nu găsești strop de idee.

— Nu știu, Costele, dar nu te întrerupe, că acum îl simt că nu mai are mult, da-i drumul imediat cum termin eu, indiferent cu ce...

Costel reia fulgerător firul frazei, ca să nu-i dea copilului timp să-și revină:

— ... că de fapt nu asta are acum importanță, nu conținutul contează la copii, cât sunt inconștienți, contează forma, să le ia ochii sau să-i obosească și să le facă somnul cât mai liniștit și mai...

Dar totul este în zadar. Gheorghe, alias Gică, scâncește și mai hotărât, evident nemulțumit de ceva. Tanța are o idee:

— Costele, ia stai în picioare, ca să te vadă el, că poate tace.

Costel se ridică în picioare și stă în fața copilului ca o santinelă lângă un catafalc. Niciun rezultat pozitiv.

— Costele, ia stai într-un picior.

Costel sta cinci minute într-un picior, până când se

prăbușește jos, istovit.

— Tanțo, nici asta nu-l calmează.

— Costele, eu cunosc un caz de la mine din sat, când tot așa un copil mic nu vrea să adoarmă până când tatăl lui nu-i făcea ceva ca să-l distreze. Ia intră tu puțin sub pat.

Costel face ce face, că de, e tată, și somnul copilului e tot ce are mai scump pe lume, și se vâără sub studio. Rezultatul este însă sub așteptări. Tanța știe și de ce.

— Costele, dacă ești sub pat, el nu te vede și nu te apreciază pentru gestul pe care îl faci.

— Atunci nu ar fi mai bine să stau în cap?

— Nu, că el, la vârsta asta nu apreciază ce e logic și ce nu e. Cred că cel mai bine ar fi să te agăți de candelabru și să faci câteva mișcări de răs, ca să-l bine-dispui, pentru că el e supărat de ceva și eu nu știu motivul.

Deși pe lumea asta sunt mulți tați care nu ar accepta să facă pentru copiii lor asemenea sacrificii. Costel se agață totuși de candelabru și începe să dea din picioare în chip și fel, pentru a atrage atenția copilului și pentru a-l distra. La un moment dat însă Tanța observă că soțul ei face ochii mult mai mari decât de obicei și că se îngălbenește la față progresiv.

— Costele, ce e cu tine, ai obosit?

— Nu, dar am impresia că mă curentează.

— Lasă că poate așa te faci și tu mai energic. Dacă mai intră un pic de curent în tine, că prea ești lălău. Stai acolo.

— Tanțo, eu stau cât zici tu, dar să nu exagerezi totuși și să rămâi cumva, în loc de mine, cu un pumn de cenușă.

— Bine, atunci coboară și cântă-i ceva, dar nu ceva săltăreț ca să-l distreze, zi ceva cât mai liric. Poate zici chiar un cântec de leagăn.

— De leagăn nu știu, Tanțo, că-mi cânta mama unul când eram sugaci, dar nu am apucat să-l învăț pentru că adormeam întotdeauna după primul vers. Că bine era dacă făcea Electrecordul o placă cu „nani, nani”, cu care să adoarmă omul un nou-născut, când e obosit sau fără voce.

Părinții discută, dar în acest timp copilul continuă să se chinuie cu somnul mai rău ca un astenic vârstnic și bine trecut

prin ale vieții. Ce e de făcut? Tot Costel are o idee.

— Tanțo, ia du-te tu în cămară și vezi că pe cratița aia cu varză călită e o pagină de revistă și pe pagină e o poezie. Ia ad-o încoace.

Tanța se duce în cămară și aduce pagina ruptă dintr-o revistă al cărui nume și al cărui organ este nu vom spune nici în ruptul capului.

— Costele, e aici o poezie, dar îi spune numai „Haos”, fără „de leagăn”. Ce facem cu ea?

— Păi uite ce facem: după fiecare vers punem câte un „nani, nani”, și o cântăm copilului chiar dacă nu s-o potrivește exact la situație, că ei e mic și nu analizează.

Tanța dă, înainte de a începe cântatul, o simplă citire respectivului text, care sună așa:

„Eu mă sucesc în haos,
Tu te învârti pe verso,
O, stele fără număr,
Iubito, dragă, draga”.

— Atâta e, Tanțo?

— Atâta, că de scurtă e minunată, dar mă întreb dacă n-o să-i cauzeze ceva la intelectul copilului, pentru că pe mine mă doare deja capul.

— Tanțo, nu mai e timp de probleme estetice, vezi și tu că e o poezie modernă, hai să-i dăm drumul, că moțâie deja și pierdem momentul.

Cei doi încep să cânte pe două voci melodia clasică a cântecului de leagăn, folosind textul găsit întâmplător pe cratița cu varză din cămară. Și iată că ce n-a reușit să rezolve Costel stând într-un picior sau agățat de candelabru a reușit cu simpla cântare a acestei poezii. Căci nu trecură decât câteva clipe de la recitarea acesteia și micuțul și nervosul Gheorghe, zis Gică, căzu prada somnului aducător de kilograme și centimetri lungime. O dată cu el căzură unul cu capul pe umărul celuilalt și cei doi părinți, doborâți fără milă de o cumplită sfârșeala fizică.

De atunci, ori de câte ori Gheorghe se trezește noaptea din somn, este suficient ca ori Tanța, ori Costel să-i zică la ureche,

confidențial, „Eu mă succesc în haos, nani, nani”, sau „Iubito, dragă, dragă, nani, nani”, pentru ca acesta să zâmbească profund mulțumit, ca după un vis frumos, și să adoarmă din nou. Cu alte cuvinte: domnule, mare putere are arta asupra omului!

„Pleacă-un tren în zori din gară”

De când există oameni pe lume, există și concedii. Desigur, la început, în epocile primare, problema concediilor nu era prea bine deslușită, mai precis, pe vremea aceea fiecare se odihnea cum putea și când putea, fie într-o grotă, fie într-un copac. Dar și atunci, ca și acum, ideea concediului a fost asociată cu o evadare, cu o schimbare a locului de muncă și de trai. Căci acesta este adevărul: fiecare om vrea să plece în concediu Undeva. Numai să nu rămână acasă. Să plece! Preferă să doarmă într-un pom, dar să nu mai doarmă în patul lui. Preferă să mănânce rădăcini de copac, dar să nu mai mănânce mâncarea pe care o mănca acasă. Preferă să stea într-o insulă pustie, sub cerul liber, să bea apă de ploaie, numai să nu mai vadă orașul cu civilizația lui modernă și cu apa lui curentă. Nu există om pe lumea asta care să stea acasă în concediu... Iar dacă există, acela nu este om.

Nici Tanța, și nici Costel nu fac vreo excepție în această situație. Încă din iarnă ei au luat în discuție pleneră problema plecării în concediu, a plecării în principiu și a locului în care să meargă. Și pentru că fiecare dorea să plece în altă parte decât dorea celălalt, nu o dată se întâmpla ca nervii lor să cedeze și să-și arunce unul altuia cu localitățile balneare și climaterice în cap. În cele din urmă s-au hotărât, totuși, să meargă la mare.

Și, în sfârșit, iată și clipa dinaintea plecării. Casa este, în întregimea ei, într-o indescritibilă vraște. În mijlocul camerei, un geamantan uriaș adună în el o jumătate de tonă de boarfe, adică: haine, unelte de pescuit, tacâmuri, cremă de ghete, lame de ras, jucării, o pisică vie și alte obiecte casnice. Tanța îndeasă toate aceste lucruri cu piciorul, deoarece mereu i se pare ca mai are ceva de luat, ceva foarte necesar, în timp ce Costel asistă la spectacol stând pe margine și dând sfaturi.

— Tanțo, dacă geamantanul ăsta este așa de încăpător și tot îl duci tu până la gară, n-ar fi bine să punem și copilul în el?

Tanța este toată un pachet de nervi și, evident, reacționează prompt:

— Și atunci tu ce duci, draga?

— Păi, o să duc termosul și pisica.

— Nu, Costele, pisica am băgat-o în geamantan, iar tu o să duci termosul și copilul în brațe, ca și așa s-a atașat el mai mult de tine în ultima vreme, de când îi cumperi bomboane lunar.

Când discuția atinge problema copilului, Costel preferă să schimbe macazul:

— Bine, îl duc. Îl duc. Hai, Gică, ia-o înainte și să nu te aud cum scâncești, după obiceiul tău ereditar, că să știi că-ți las pisica acasă și-ți ratezi concediul.

Auzind așa ceva, Gică o și ia la fugă pe ușă, deoarece, de când s-a născut, el e tot timpul cu pisica în brațe și nici nu concepe viața altfel. Între timp, Tanța își pune geamantanul pe umeri bărbătește și se îndreaptă și ea spre ușă. În ultima clipă, însă, Costel se oprește brusc, străfulgerat de o idee:

— Tanțo, stai așa, că am o presimțire!

— Ce presimțire, dragă?

Costel se așază pe scaun, meditativ. Tanța rămâne în picioare, cu geamantanul pe umăr.

— E o presimțire foarte neagră, Tanțo, care-mi spune limpede că noi nu facem bine că mergem la mare.

— Costele, spune-mi cât de mult te ține pe tine presimțirea asta neagră, ca să știu dacă dau geamantanul jos de pe umăr sau îl mențiu.

— Dă-l, pentru că simt deja că m-am hotărât. Nu mai mergem la mare.

Tanța dă geamantanul jos, își pune mâinile în șolduri, iar fața i se colorează în vânăt.

— Bine, Costele, vasăzică după ce îmi oferi posibilitatea să visez, o iarnă întreagă în reverie c-o să merg la mare, iar când vine sezonul îmi propui cu o nerușinare specifică caracterului tău masculin să plecăm fiecare separat în altă parte și să ne

scriem de acolo o bogată corespondență de vederi și salutări, iar eu îți fac o criză de isterie în semn de ultimatum și zic nu, iar tu cedezi cu lașitatea ta specifică și zici da, că n-ai încotro, acum te lovește brusc presimțirea și nu mai vrei?

— Stai, Tanțo, nu te indigna așa, fără punct și fără virgulă, pentru că dacă o să auzi argumentele mele, n-o să-ți mai vină să pui un deget în mare toată viața.

— Costele, nu încerca să mă înfioarezi cu argumentele, că eu la mare tot vreau să merg, că mi-e rușine că am ajuns la vârsta asta și n-am văzut-o decât în pauzele de la televizor.

— Lasă, Tanțo, c-am văzut-o eu și ți-e suficient. O singură dată am văzut-o și de-atunci nu-mi mai trebuie nici de frică.

— Dar eu nu înțeleg de ce o disprețuiești tu Costele, când poeții vorbește întotdeauna așa de frumos și de liric despre ea?

— Tanțo, în primul rând pentru că e o căldură acolo de-a dreptul africană. E așa de cald și fierbinte, că simți cum se topește ființa din tine și cum ai bea tot ce întâlnești în cale, inclusiv apa din mare.

— Și nu e voie să bei apă din mare?

— E voie, dar numai până la geamanduri, pentru că dincolo de ele trece vapoarele. În al doilea rând, Tanțo, e o plictiseală acolo de-ți vine să-ți bagi capu-n nisip ca struții. Stai la soare și-atâta. Iar după ce stai la soare, te duci la coadă la iaurt, ca să pui pe piele.

— Nu e mai folositoare crema „Nivea” pe care o uzez și eu?

— Nici nu se compară. Iaurtul e cel mai extra. Păi eu cu iaurt mi-am salvat viața acum un an, când m-am dus la Constanța pe teren, după niște taurine. Văzusem eu marea, îmi plăcuse la culoare că era albastră spre verde ca ochii tăi, și zic hai să fac o baie de nisip. Mă așez pe plajă și trag un pui de somn zdravăn de vreo zece ore, că eram frânt de oboseală. La un moment dat mă trezește unul în uniformă de pompier și mă întreabă: „Dv. Ce faceți, intrați singur în apă sau vă stingem noi?” Ce se întâmplase, dragă? Mă simțeam eu cam fierbinte, dar când am pus mâna pe pielea de pe piept m-am ars pur și simplu la degete. Ardea, Tanțo, pielea de pe mine că

puteai să gătești ouă ochiuri pe ea.

Istoria e, într-adevăr, foarte captivantă, dar asta nu înseamnă că Tanța uită de subiectul discuției.

— Costele, tu pe mine nu mă înspăimânți nici dacă-mi spui că ai devenit chiftele marinate, că eu tot la mare vreau. Că nici nu mă gândesc ca toate cunoștințele mele din Lehliu să se ducă și să se bronzese, iar eu să rămân Albă ca zăpada.

Costel își dă seama că nu poate întinde prea mult coarda, căci se rupe. În relațiile cu femeile, bărbatul trebuie să știe să cedeze la timp.

— Bine, dragă, dacă insiști, mergem. Dar știi să înoți?

— Nu știu, că la noi, la Lehliu, Ciorogârla seca în fiecare vară. Dar dacă faci aluzia la pericol de moarte, eu nu intru decât până la glezne.

— Mă rog, poți să fii tu vigilentă și să intri numai până la glezne, dar dacă se agață vreun disperat sau sinucigaș de tine, din invidie, și te îneci odată cu el? Sa rămân pe drumuri, orfan, și să sufăr toată viața...

Sentimental cum e, Costel nu se poate abține, atunci când e vorba de ceva rău în ce privește destinul Tanței, să nu verse o lacrimă preventivă.

— Costele, nu mă impresiona sufletește, pentru că dacă e vorba să te apuce plânsul, nu mai intru deloc în mare. Stau pe mal și o privesc ca pe o natură moartă sau merg pe deasupra ei cu vaporul, cu barca sau cu altceva la fel de naval.

Costel se uită la ea cât e de naivă și i se face milă.

— Și când ți s-o face rău de mare?!

— Fug pe uscat.

— Crezi că-i așa de pur și simplu? Află că mie mi-a fost odată rău de râu, adică de apă dulce, din motiv că mă intoxicasem cu niște șprițuri cam vechi, și m-am simțit înfiorător, înfiorător. Închipuie-ți ce hal de rău trebuie să fie ăla de mare.

— Bine, Costele, atunci renunț și la plimbare, deși aș fi avut mare plăcere să merg puțin pe valuri și pe lună și să cânt puțin cu vocea niște amintiri personale.

— Lasă, Tanțo, nu regreta, pentru c-o să mergem altă dată

la mare și-o să-ți faci toate plăcerile, că ești încă tânără și ai timp. Uite, mergem odată, toamna sau iarna, când nu e aglomerație și te las pe mal câte ceasuri vrei tu, ca să admiri marea până te sature. Ce zici?

— Bine, Costele, dacă tu insiști cu atâtea argumente și motive, renunț provizoriu și la mare și la litoral, dar atunci înlocuiește-mi satisfacția și du-mă la munte.

— Ce să facem la munte?

— Să luăm și noi puțin aer curat în piept, și mai ales copilul, care știi cât de bine-i face oxigenul natural și cum îl îngrașă vizibil.

— Bine, hai la munte.

Tanța își urcă geamantanul pe umăr, Costel ia termosul și se îndreaptă amândoi spre ușă. Dar iată că, în ultima clipă, Costel se răzgândește din nou:

— Tanțo, stai puțin că am iar o presimțire negativă.

— E lungă?

— Da. Lasă geamantanul jos.

Tanța pune geamantanul jos, deja moartă de oboseală.

— Costele, eu bănuiesc deja că ție nu-ți place nici muntele. De ce? Pentru că ți-e lene să urci pe jos în altitudinea lui?

— Tanțo, tu știi foarte bine că la mine drumurile nu contează, fie ele pe altitudine, fie pe longitudine, fiind obișnuit cu terenul de mic adolescent. Problema e alta: unde o să locuim noi la munte?

— N-are importanță. Mergem din cabană în cabană și din aventură-n aventură, că suntem tineri!

— Tanțo, mai ușor cu entuziasmul, că ești casnică și nu-ți stă bine. Aventură, aventură, dar dacă nu găsești loc la cabană?

— Iau două cearșafuri de acasă și facem un cort.

Costel face ca în cunoscuta vorbă bătrânească: pune răul înainte.

— Bine, facem un cort. Și dacă vine un animal sau chiar o fiară, un lup, un urs sau o porcină sălbatică și intră în cortul tău, adică ceva mai fioros ca-n caricaturile din „Urzica”, ce faci tu atunci?

— Dacă vine un urs, eu știu ce fac: mă prefac moartă.

— Mă rog, treaba ta, faci cum crezi. Vreau să te avertizez însă că așa a făcut și la noi în sat unul: s-a prefăcut mort. Și, după ce-a plecat ursul și s-a trezit, era tot mort, că murise de frică. Eu ți-am spus, tu gândește-te și meditează totodată. Crezi că merită să mergem la munte numai de dragul de a ne lăsa mâncați de fiarele sălbatice, ca creștinii de altădată?

Oricât ar fi ea de romantică, Tanța nu poate să treacă peste un argument convingător.

— Bine, Costele, atunci hai într-o localitate balneară, să facem băi calde și să bem ape minerale.

— Asta da, e o idee. Hai la băi.

Din nou cei trei fac o tentativă de ieșire pe ușă. Adică Tanța ia geamantanul în spinare, Costel termosul pe umăr și pornesc spre stațiunea balneară. Și, din nou, în ultima clipă, Costel este trăsnit de o idee:

— Stai, Tanțo, lasă jos geamantanul, să-ți mai spun o presimțire. În primul rând, acolo la băi, merg numai oamenii bolnavi. Pe noi ce ne doare? Nu ne doare nimic. Și atunci de ce să mergem? Vorba proverbului: „Dacă nu te doare, de ce să urli?” Ce să facem la băi? Să bei apă de-aia nisipoasă, ca să te trezești cu cine știe ce pietriș la rinichi? Și dacă, să zicem, ai totuși chef de-o apă, nu găsești la Alimentara de toate felurile, care de care mai sărate și mai minerale? Iar dacă vrei baie, îți cumpăr eu zece sticle de Biborțeni, le fierbem bine într-o oala și te scalzi în ele cât poțestești. Ce zici?

Tanța, pe bună dreptate, își subțiază puțin glasul de furie:

— Bine, Costele, va sa zică la mare nu mergem că ne înecăm, la munte nu, că ne mănâncă fiarele, la băi nu, că facem pietre, atunci stăm acasă.

— Uite, să știi că nici ideea asta nu e rea. Eu n-am vrut să ți-o spun, ca să nu mi-o crezi premeditată, dar e foarte inteligentă, foarte avantajoasă și foarte modernă. În loc să umblăm pe drumuri frânți de oboseală ca niște nomazi nestatornici, stăm aici, acasă, ne distrăm seara la un local sau altul și în rest dormim zi și noapte.

— Costele, știu că pentru tine somnul primează chiar și în fața vieții și a bucuriilor ei, dar eu vreau să plec undeva în concediu cu orice preț, ca să mă distrez.

În sfârșit, Costel își dă seama de confuzia care domnește în capul Tanței și o lămurește pe loc:

— Păi, draga mea, dacă vrei să te distrezi, n-are rost să mergem în altă parte decât la Lehliu, și-ți revezi cu ocazia asta și părinții nati.

Varianta nu-i displace deloc Tanței.

— Costele, să știi că tu ai dreptate. Mergem la Lehliu, care, chiar dacă nu e prea balnear, este totuși o localitate de Bărăgan. Și ca să avem o distracție economicoasă, stăm pe rând la fiecare neam: la părinți două zile, la unchiu' Costică două zile, la mătușa Marița două zile, că am neamuri cât pentru trei concedii.

— Totuși, Tanțo, oricât am fi noi de economicoși în sensul

Trabantului, trebuie să le ducem la fiecare câte o bucurie folositoare: mamei tale o mărgea, lu' taică-tu o lamă de ras, lu' unchiu-tu niște șireturi, adică măcar așa de un simbol, că pentru ei contează mult un gest care vine de la Romarta, iar noi o să ne distrăm foarte minunat. Regret numai că Ciorogârla aia care trece pe la voi seacă vara, că aș fi avut plăcere să fac o baie în ea.

— Costele, putem face baie de nămol, dacă vrei, că la noi, când plouă, e nenorocire... Și putem face și plajă, că avem și nisipuri din belșug. Numai că trebuie să fugi după ele, că e zburătoare.

— Nu contează, fugim, că tot trebuie să facem mișcare. Așa că e clar, Tanțo, mergem la Lehliu.

Din nou pleacă și din nou se opresc. De ce?

— Tanțo, eu mai am o presimțire.

Tanța este la capătul răbdărilor:

— Tot neagră, Costele?

— Nu, Tanțo, e albă. Auzi? Să vezi tu ce-o să ne mai distrăm noi la Lehliu! Mă, ce minunat o să ne distrăm!

În sfârșit, se urnesc. Pornesc. Toți trei. Dar ei nu bănuiesc ce nenorocire li se va întâmpla în gară. Căci odată ce vor ajunge acolo, Gică le va cere pisica spre a se juca cu ea, iar când o vor scoate din geamantan ei vor constata că aceasta este moartă. Și, din acea clipă, plânsul lui Gică, molcom și persistent ca o ploaie de toamnă, le va însoți credincios întregul concediu, pe care-l vor blestema ceas de ceas și zi de zi. În rest, totul va fi minunat.

„O, ce seară minunată”

E vară. E seară. E răcoare. E plăcut. E miros de tei. E minunat. Costel își ia nevasta, își ia copilul și, ca orice om al muncii aflat în zi de odihnă, iese la plimbare prin București. După ce străbat capitala de-a curmezișul, iată-i pe cei trei ajungând la ceasul de la Universitate, adică la răscrucea cea mai tulburătoare a orașului, locul în care bucureștenii au întotdeauna o clipă de dulce descumpănire, locul în care se întâlnesc oameni care se cunosc și oameni care nu se cunosc, provinciali și bucureșteni, locul în care Costel poposește ca să răsuflă împreună cu familia și să hotărască ce e de făcut. În timp ce el și copilul se resimt oarecum după drumul parcurs, Tanța nici nu se gândește să nu continue plimbarea, ca să vadă în continuare orașul cu vitrinele lui.

— Tanțo, eu zic totuși să nu exagerăm, pentru că nu sunt obligat, ca ONT-ul, să-ți arăt tot Bucureștiul într-o singură zi. Azi ai văzut Bulevardul Magheru, Bufetul „Amzei”, Benzinăria „Lido” și alte edificii, data viitoare îți arăt Arcul de Triumf, pe sub care îi dăm și noi o dată brânci lui Gheorghiuță, ca să aibă și el cu ce se mândri când o fi mare și așa, încet-încet, ajungi și tu de cunoști Bucureștiul până la centură.

— Bine, Costele, cu programul sunt de acord, că în materie de planuri de familie și de viitor nu te întrece nici CSP-ul, dar nu vreau să mă duc acasă de-acuma.

— Păi nu mergem acasă. Mergem la „Cireșica”, consumăm niște mici și niște bere, ascultăm orchestra și dizioza – care e, pe cuvântul meu, așa de brunetă și le zice așa de albastru că-ți arăt, dacă nu mă crezi, o masă din care am mâncat eu un colț într-o seară când m-a lovit melancolia după tine – și pe urmă ne întoarcem acasă distrați.

Tanța, când se încăpățânează ea, n-o mai miști de pe poziție nici cu un tanc.

— Nu, Costele, la „Cireșica” nu mai merg, pentru că am mai fost o dată și pot spune că nu mi-a plăcut nici grătarul, care era crud, și nici dizioza, cât e ea de brunetă și de albastră la voce, că decât să stau în fumăraia aia de țigară pe care poți s-o tai cu ferăstrăul, mai bine mă pui într-un horn că tot la fel mă simt. Du-mă și pe mine undeva în societate, unde să mă distrez și cu sufletul. Că după ce că mă scoți în oraș numai la prima trimestrială și uneori parcă anume nu-ți faci planul la taurine, ca să nu mai ai motive să te distrezi cu mine în exterior, acuma vrei să mă duci tot la local?

— Bine, mă Tanțo, dacă a crescut așa conștiința în tine de nu te mai mulțumește un mic, o bere și o dizioză, atunci spune unde vrei să mergi, că dau oricât și te duc.

— Vreau la teatru, ca să râd, ca râsul îmi face bine și mă îngrașă.

— Și copilul ce facem cu el? Îl lăsăm la garderobă?

Auzind cuvântul „copil”, Gheorghită tresare și se uită la ei cu niște ochi atât de nevinovați, că ți se rupe sufletul de mila lui.

— Lasă că-l luăm și pe el, săracul, în sală, că are și el nevoie să râdă, că e în creștere.

— Bine, Tanțo, așteaptă aici, să mă duc să caut bilete.

Costel fuge repede până la casieria unui teatru și începe tocmeala cu casierita.

— Nu va supărați, ce teatru se joacă în seara asta la dvs? E de răs sau de plâns? Aha, și una și alta. E bine și-așa: de răs pentru Tanța, de plâns pentru copil. Cât costă biletele? Unele de ocazie, poate să fie și mai vechi, n-aveți? Bine, atunci dați-mi două de care-o fi.

Plătește, ia biletele și se întoarce la locul unde a lăsat-o pe Tanța cu copilul.

— Tanțo, am luat bilete, și să văd că nu râzi să te sature pe un an întreg, că nu știu ce-ți fac.

— Lasă, Costele, nu te văita de sacrificiu dacă e pentru artă, că merită. Hai să intrăm, ca să apucăm locuri în fața. Copilul ia-l tu pe sub haină, să nu-l vadă cineva.

Cei doi intră în sala de spectacol ca la ei acasă și se așază

pe două fotolii în rândul întâi, după ce mai întâi calcă pe picioare jumătate din spectatori. În dreapta și-n stânga lor, oameni de diferite profesii și convingeri culturale îi privesc cu o iritare fățișă, ceea ce lui Costel și Tanței prea puțin le pasă. Tanța scoate niște sandvișuri cu brânză, dă unul copilului, dă unul lui Costel, iar unul îl mănâncă ea.

— Tanțo, tu ai mai fost vreodată la teatru? Fii sinceră, că dacă nu, să te învăț eu cum să te porți.

Tanța vorbește tare, că ea așa a fost învățata acasă, să nu facă economie de voce.

— Am fost o singură dată, când a venit la noi, la Lehliu, maestrul iluzionist Joze Finy. Vai, dacă ai ști ce-a fost atunci la noi, Costele, am crezut că-nnebunește Lehliul de groază și de mister. Pe mine m-a luat maestrul pe scenă, m-a făcut medie și-am vorbit cu morții. Cu tot cimitirul am vorbit. Fiecare mort mă ruga ceva: „Tanțo, spune-i lui unchiu’ multă sănătate și să nu vînză casa”; altu’: „Ce face nevastă-mea și dacă s-a măritat?”; altu’: „Ce-i cu iubita, de nu-mi mai pune flori la mormânt?” Și ce crezi, dragă, când mă trezesc, uit tot ce-am vorbit cu morții de emoție, de era să mă omoare viii din sală, care pentru asta plătiseră biletele, pentru că maestrul le promisese c-or să vorbească cu răposatii. Acuma cu ce e? Tot cu iluzionism?

Costel e puțin cam jenat atât de nivelul ei cultural foarte scăzut, cât și de felul în care se exprimă cu gura plină de sandviș.

— Tanțo, vorbește mai încet, că deranjezi lumea și te trimite ăștia la balcon, unde stau începătorii. Aici e o piesă de teatru, tragicomedie, adică și de răs și de plâns. Dar fii atentă, să nu râzi cumva când e de plâns, și invers, ca s-ar putea ca eu să dorm nițel, că sunt obosit.

— Lasă, Costele, că mă iau după lume. Auzi, și lasă copilul să se urce pe scenă, să se joace și el. Hai, Gică, du-te și tu pe scenă, dar fii atent să nu cazi în gaura aia, că e acolo unul care, dacă nu ești cuminte, te suflă, că-i spune sufler.

— Gică, să nu-i deranjezi pe artiști din misiunea lor, tată!

Auzind de slujitorii scenei, Tanței îi sare pe loc muștarul.

— Ia mai dă-i încolo de artiști! N-are loc să joace de copilul meu? Că la Lehliu năvăleau pe scenă și câte cincizeci de copii, inclusiv sugaci, și la artiști nici nu le păsa.

— Tanțo, ia și tu un program de la doamna, ca să vedem despre ce e vorba în piesă, că acolo dă rezumate.

Tanța dă un leu, ia un program, citește puțin din el și se declară pe loc foarte mirată.

— Costele, tu ziceai că m-ai adus să văd o piesă și aici scrie că o să cânte una care e cheală.

Cheală?! Costel nu crede, se uită în program și se dumirește.

— Nu, Tanțo, e piesă, dar așa e titlul ei: „Cântăreața cheală”.

— Vai, săraca! Era și la noi una, zăcuse de tifos. Să nu sperie copilul de ea, Costele.

— Dragă, n-avea grijă, că n-o să fie chiar cheală, îi zice așa pentru ca e absurdă și la absurzi e voie orice.

Tanța are astă-seară o uriașă sete de informație. Vrea să știe tot.

— Și absurdii ăștia unde trăiește? Tot în Europa?

— Care pe unde apucă.

— Și nu e periculoși?

— Nu, că nu i-a lăsat pe toți la un loc, ca să fie un popor, i-a răspândit. Pe urmă s-au îmblânzit cu timpul și s-au făcut scriitori.

— Ei, acumă, dacă tot am dat banii pe bilete, stăm să-i vedem. Mamă, Gicule, du peruca înapoi de unde ai luat-o, c-o fi având nevoie tanti aia de ea.

— Psst, că începe, a dat ăla cu piciorul în lighean.

În sfârșit, spectacolul a început. Tanța e numai ochi și urechi.

— Ce spune, Costele, că nu-nțeleg nimic?

— Taci din gură! Că nu zice nici ei de capul lor. Așa-i piesa, nu-mi pune mereu întrebări. De altfel, eu o să mă culc puțin și dacă vezi că nu înțelegi chiar nimic și te doare capul din cauza asta, mă scoli și-ți explic eu despre ce-i vorba.

— Bine, Costele, culcă-te, că bine și fericite mai e de tine, ai somn oriunde, și-acasă, și-n tren, și la nuntă, și la teatru, nu ca alții, care de intelectuali ce-au ajuns nu li se-nchide pleoapa nici cu zece buline.

Costel a adormit pe loc, cu capul pe umărul Tanței și cu gura întredeschisă. Tanța urmărește atentă tot ce se spune și se întâmplă pe scenă, dar nu pricepe nimic. Ce să facă? Să-l scoale pe Costel? Nu, săracul, mai bine să doarmă, că e obosit. Lasă că ea, dacă nu înțelege, poate să intre în vorbă și să facă o conversație cu doamna de alături, care și ea are un cap de bărbat adormit pe umăr și care se plictisește de asemeni foarte mult.

— Doamnă, nu vă supărați, cu ce andreele ați făcut puloverul acesta? Aha. Un ochi pe față, unul pe dos. Mersi. Și ce bluză pepită aveți! E de la pachet, se vede după tiv. Și soțul dvs. A adormit? Vă doare umărul? Pe mine nu, că sunt obișnuită, acumă mi se pare ușor ca fulgul de găină. Că să știți că vine obosit săracu' de la ORACA... Cifre multe... Cifrele îl obosește și taurinele, doamnă, că numai cu animale din astea de rasă lucrează, care e tare periculoase și dificile la achiziționat. Vai, doamnă, uite ce i-a făcut lu' ăla săracul, i-a dat cu spada în cap. Gică, stai, mamă, deoparte, să nu te lovească și pe tine, că artiștii ăștia între ei se menajează, dar de public n-au nicio milă. Auzi, dragă, dacă-ți place pulovăru-ăsta al meu, vino mâine pe la mine și te învăț modelul, că la

noi, la Lehliu, eu le-am dat lecții la toate. Bine, îți dau adresa. Gata, s-a terminat piesa. Ce bine! A, mai e un act?! Nu, noi nu mai stăm, e suficient. Mai bine prefer să luăm jumătate de bani înapoi și mergem la un local și consumăm ceva de ei. Hai, veniți și voi cu noi și poate ne împrietenim, că văd ca ne potrivim. Costele!

Costel se trezește cu greu. Încă nu și-a făcut somnul.

— Ce e, dragă?

— Hai să mergem, că m-am lămurit și cu absurzii ăștia: vorbește aceleași cuvinte ca și noi, dar nu știu cum face că le ia senzu'. Și după ce le ia senzu', poți să apuci un perete și să-ți dai cu el în cap, că tot nu pricepi nimic. Auzi? Am vorbit cu dânșii și mergem la „Cireșica” împreună. Hai, Gică, dă-te jos, că dacă stai prea mult cu artiștii, înveți să înjuri.

Între oameni inteligenți și sociabili, o prietenie se leagă repede și devine imediat trainică. Așa și cu prietenia dintre Tanța, Costel și familia care stătuse alături de ei la teatru. A fost de ajuns ca femeile să-și descopere gusturi comune în ceea ce privește puloverele, iar bărbații să-și dea seama că și unuia și altuia îi priește somnul la teatru, pentru ca cele două perechi să se simtă atrase una față de alta. Și imediat cum au făcut cunoștință, au și hotărât să renunțe la actul doi al piesei și, cu toate că nu li s-au dat jumătate de bani înapoi, așa cum au pretins, au plecat la restaurantul „Cireșica”. La „Cireșica”, atmosfera de veselie, antren și mititei era în toi, iar dizeuza cânta de mama focului. Și, așa cum se întâmplă de obicei, femeile discută între ele, iar bărbații între ei, căci fiecare câte nu au să-și spună! Costel, bineînțeles, dezbate cu noua sa cunoștință problema dormitului la spectacole, problemă pe care o întoarce pe toate fețele.

— În chestia asta, domnule sau tovarășe dragă, cum preferi, stai să-ți spun eu care e adevărul, că sunt deja expert. Cel mai bine și mai comod nu se doarme la teatru, ci la concertul de muzică. Și dacă vrei să știi, cu cât muzica e mai filarmonică, cu atât e somnul mai adânc. Asta am verificat-o eu personal. Eram odată într-un oraș de provincie, în deplasare, și nu găseam loc la hotel. Ce să fac? În parc ploua. Iau bilete la un

concert. Era prima oară, figura asta n-o mai încercasem. Intru înăuntru, lume multă și elegantă, cald, plăcut. Mă așez pe locul meu și n-apucă ăia să scârțâie din instrumente nici două note, că mă și trăsnește un somn ce nu s-a văzut. Am dormit trei ceasuri nemișcat. Pe urmă, la concert ai și avantaju' că din cauza muzicii visezi plăcut. Eu atuncea visam așa de frumos cu o dizioză, că se terminase concertul de o juma' de oră și ăia nu reușea să mă trezească deloc. La ce? La operă? Nu. Acolo se urlă prea tare. ăia, câtă voce au în ei, pe toată o dau afară, de-ți vine s-o iei la fugă. Dacă ești foarte, foarte obosit, cum eram eu odată la Iași, după ce expediasem un lot de porcine York și Marele Alb, atunci da, se poate dormi și la operă, dar ceva mai agitat. La teatru, știi la ce se doarme cel mai bine? La piesele lungi, cu monoloage. Dormi un monolog, te trezești la dialog. Asști la un duel, pe urmă iar mai tragi un somn la monolog, și te scoli odihnit la final, când se omoară amândoi, și te distrezi cu ocazia asta, adică vezi și o crimă în același preț.

Tanța are și ea multe să-i povestească noii sale prietene:

— Și noi tot din dragoste ne-am luat. Nu, întâi ne-am căsătorit și pe urmă am făcut cunoștință. E adevărat, sunt și cazuri când unii întâi fac cunoștință și pe urmă se căsătoresc, dar noi ne iubeam atât de mult, încât soțul meu a zis: „Lasă, dragă, întâi facem actele, că de cunoștință o s-avem timp pe urmă”. Era mort după mine. Ne-am cunoscut în gară la Medgidia. Dvs. Unde? La nămol?! Foarte drăguț! Erați mânjiți pe față când v-ați cunoscut și pe urmă nu v-ați recunoscut? Vai, ce nostim! Păi nici noi nu ne-am recunoscut a doua oară. Da, am făcut nuntă frumoasă, cu masă mare, am tăiat păsări, am tăiat porcine, pe urmă am plecat cu el și-am renunțat la servicii... Și ce servicii bun aveam, dragă doamnă, că eram și casieră la Alimentara și trăgeam și la mașina de cusut în timpul liber, de mai scoteam o leafă. Dar soțul meu are un servici așa de apreciat la ORACA, unde e achizitor, că nu merită să mă mai extenuiez și eu. Fac mâncare și în timpul care-mi rămâne rest dau și copilului o educație solidă.

Între timp, Costel își continuă ideea către amicul de alături:

— Dintre piesele clasice, aveți dreptate, cea mai bună e „Regele Lear”. Imbatabilă. La asta ai într-adevăr patru ore bune de somn. Da, și „Hamlet”, și „Romeo și Julieta” e bune. Unde i-am dormit eu pe Romeo și Julieta? La Arad, la Piatra Neamț sau la Botoșani?! Nu mai țin minte. Da’ ce părere aveți de „Trei surori”? Asta e estra, vorba lu’ Tanța, nevasta-mea, săraca. Exact așa cum trebuie pentru odihna omului: blândă și lungă... Domnule, da’ știi ce-am observat că fac parșivii-ăștia de regizori? Le scurtează, domnule. Taie din ele, ca din brânză, fără rușine. Am descoperit asta la un „Hamlet”. Când m-am trezit în finalul spectacolului, simt că ceva nu e în regulă. Adică nu-mi făcusem somnul. Iau textul acasă, îl cronometrez și așa era: tăiaseră din el. Din Shakespeare, domnule, cel mai mare geniu al teatrului universal! Mai mare rușinea!

Tanța și-a terminat în două paragrafe autobiografia sentimentală și trece la bârfirea actrițelor.

— Da, rochia era din imitație precis. Păi ce crezi că e vreo actriță care pune ceva natural pe ea? Și dacă nu s-ar vopsi așa de tare pe față, ar mai fi frumoase? Și dacă n-ar avea dinții puși? Plus că nici vocea nu o au naturală. Ele deschide gura și în spate cineva zgârie banda, care vorbește și cântă pentru ele. Mi-a spus mie cineva care a văzut cu ochii ei, o coafeză. Pe lângă asta mai au un obicei urât: se sinucid. Ba din dragoste, ba din insuccese. Cum nu le mai merge, cum înghite carboxinul.

Costel, până nu epuizează complet subiectul, nu se lasă.

— Mă rog, s-ar putea să ai și dumneata dreptate, căci se vede că nu dormi de azi, de ieri la spectacole, că ai ceva vechime în problemă. Depinde și de actori, e adevărat, de vocea lor. Eu am întâlnit unul în provincie care avea o voce de te scula și din mormânt. Cum ațipeam, cum mă trezea. A fost un chin. La ședințe? Nu, la ședințe nu dorm că e periculos, te critică unul și dacă nu ești atent să sari în gâtul lui imediat, ai pierdut. Dumneata dormi la ședințe?! Da’ unde lucrezi? La ADAS! A, da, acolo se poate. La noi, nu. Poftim? Să mă asigur la ADAS? Ce să asigur? Viața? Dă-o-ncolo de viață că nu

merită! Ce-am dat vreun ban pe ea? Știi, eu am o filosofie: când trăiesc, trăiesc, când mor, mor.

Ce ți-e și cu adasiștii ăștia, domnule! Nu pierd ei nicio ocazie să te atace cu o asigurare pe viață și nu se lasă până nu te conving, chiar dacă te găsesc pe patul de moarte. Dar nu numai Costel este supus unei puternice presiuni, ci și Tanța, căci nevasta adasistului este și ea o propagandistă convinsă a necesității certitudinilor în lumea de apoi. Tanța, naivă, este gata, gata să cedeze:

— Doamnă dragă, eu m-aș asigura și la ADAS că-mi place totdeauna să fiu sigură pe ce fac și să fiu despăgubită când îmi merge rău, dar să vedem dacă vrea soțul. Costele, doamna zice să ne asigurăm la ADAS, ca în caz de accident sau boală să fim nemuritori.

— Mă Tanțo, de nemurire îți arde ție acuma?! Dacă ai fi vreun geniu, da, merită să devii și nemuritor, că-ți dă mâna. Dar nouă ce ne trebuie: tu casnică, eu salariat... Hai sa plecăm, că mă enervează ăștia, prea e profitori de situații.

— Mai stai nițel, Costele, că uite ce frumos se distrează Gică la orchestră, cum dă el cu picioarele în toba jazzului și cum se joacă de-a v-ați-ascunselea în contrabas cu ceilalți copii. Și e și devreme. Abia e miezul nopții. Ia te uită, dragă doamnă, la dizioza aia cum acoperă ea toată orchestra cu trupul, că cu vocea nu e în stare. De unde or fi adunat-o nu știu, că pe mine nu vrea nimeni să mă asculte, că am o voce estra, de sparg pereții și ferestrele. Costele, de ce nu mă lași, dragă, să mă fac și eu cântăreață?

— Tanțo, eu te-aș lăsa, că meseria are viitor și e ușoară și curată, dar nu știi notele și nu te primește.

— Pai le-nvăț, dragă, că nu e o mie, e opt. Ia ascultă.

Nici una, nici două, Tanța deschide gura emite din toate puterile ei o vocaliză atât de forte că se crapă tavanul localului în două. Speriat de moarte, adasistul, uitând că e asigurat la instituția pe care o deservește, își ia nevasta de mână și fuge de-i sfârșie picioarele, uitând să plătească consumația. Costel ascultă vocaliza atent, se declară imediat extrem de încântat de posibilitățile vocale ale Tanței, și mai

cere pe chestia asta încă o baterie.

— Bravo, Tanțo, bravo! Uite, sunt de atâta vreme cu tine, dar nu știam că ai talentul localizat în voce. Să știi că dacă mă ambiționez, eu fac om din tine. Iau o nuia în mână, încep să te dirijez zilnic și te fac celebritate în câțiva ani. Uite, mai consumăm cel mult o baterie și pe urmă mergem acasă, că ție nu-ți face bine la voce nici alcoolul și nici fumul de țigară.

Într-adevăr, Costel mai bea o baterie, Tanța mai mănâncă doi mici și timpul trece ușor, plăcut și distractiv. Este ora două noaptea. Gheorghită a adormit de mult în brațele Tanței, după ce mai înainte și-a burdușit bine buzunarele cu capace de sifoane, capace de sticle de bere, tirbușoane, mucuri de țigări, solnițe, scobitori, șervețele, cu o pereche de mânuși ale unei doamne și cu șireturile de la pantofii unui domn. Când ospătarii încep să pună scaunele pe mese și stâng lumina, făcând cu glas tare aluzie la închiderea localului, Costel bea ultima baterie și hotărăște, în sfârșit, plecarea, ei fiind de altfel ultimii consumatori. În timp ce merge pe stradă abia târându-și picioarele, Costel îi spune Tanței, care îl poartă pe Gheorghită în brațe ca pe un trofeu:

— Mă Tanțo, frumoasă distracție am avut în seara asta, s-o ții minte tot sezonul și să nu te mai aud că-mi faci reproșuri că nu te scot în lume.

— Costele, lasă-mă acuma să dorm, că sunt frântă, taci din gură. Trezește-mă când ajungem acasă sau când se apropie vreun stâlp de telegraf de capul meu.

— Tanțo, nu conta pe mine, că și eu am închis ochii. Ai grijă când ajungem acasă să mă dezbraci și să-mi pregătești zeama de varză pentru mâine dimineață, precum și alte alimente și vitamine care refac viața și capacitatea de muncă a omului. Și ca să fiu mai sigur de întinerar și să nu nimeresc cumva în râul Dâmbovița ca în alte ocazii, dă-mi brațul tău să mă leg de el și umărul tău să-mi depun capul, iar cu asta îți urez noapte bună.

---- Sfârșit ----